

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΡΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΡΙΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η ΕΞΑΒΙΒΛΟΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΤΙΤΛΟΣ Α΄.

Περὶ Νομῆς, καὶ Δεσποτείας.

Νομὴ ἐστὶ φυσικὴ κράσις· λέγεται δὲ νομὴ ἢ βοσκὴ, λέγεται καὶ ἢ μοίρασις, καὶ ἀπὸ αὐτῆς ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἢ Δεσποτεία· καὶ ὡσαύτῃ ὅπῃ ἢ νομὴ εἶναι προτιότερα ἀπὸ τῆς Δεσποτείας, καὶ τὸ νὰ δεσπόζη τινὰς τίποτες ἀπὸ τῆς νομῆς γίνεται, ἀπὸ τῆτος ἢμπορεῖ νὰ καταλάβῃ τινὰς, ὅσα λαμβάνομεν ἐκ τῆς πολέμου, ὅσα ἀλλοκομοι εἰς τὴν σεραῖν, ὅσους τόπους ἀκατοικήτους, καὶ παντελῶς ἐρήμους ξανοίξωμεν, καὶ βάλωμεν ἀνθρώπους νὰ κατοικῶν εἰς αὐτὰς, ὅσας Νήσους ὅπῃ νὰ μὴ τὰς οὐδέζη τινὰς κρατήσωμεν, ἐκεῖνος ὅπῃ νὰ τὰς πρωτοπάρῃ, καὶ ὅπῃ νὰ τὰς κυριώσῃ, ἐκεῖνον λογιάζομεν διὰ Αὐθεντίαν τῆς πράγματος ἐκεῖνε.

Ἡ Νομὴ γίνεται πολλάκις καὶ κατὰ μίσθωσιν, ἢ γὰρ ὅταν λαμβάνῃ τινὰς εἰς πρᾶγμα μὲ ἐνοίκιον, καὶ ἢ τοιαύτη νομὴ λέγεται μισθωτή· γίνεται δὲ καὶ κατὰ τελείαν δεσποτείαν, καὶ τότε λέγεται κατὰ ψυχῶν, καὶ μὲ τὴν ψυχὴν νομὴ, καὶ ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ πρᾶγμα, ψυχῆ νεμόμενος λέγεται, ἢτοι κατ' ἔξωσιν, καὶ ὅχι μὲ ἐνοίκιον, ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν γίνεται καὶ τέλειος οἰκοκύρης τῆς πράγματος· ἀμὴ ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἔχει μὲ τὸ ἐνοίκιον, δὲν ἢμπορεῖ ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν νὰ γόνῃ ποτὲ τέλειος οἰκοκύρης τῆς πράγματος.

Νομὴ εἶναι ἢ ἔξωσία ἐκεῖνε ὅπῃ αὐθεντῶναι μὲ τὸν λογισμόν· εἶναι καὶ νομὴ σωματικῶς, ἐκεῖνε δηλαδὴ ὅπῃ τὸ δελοῦν· ἀπολαμβάνει τινὰς νομὴν καὶ μὲ τὸν λογισμόν, καὶ μὲ τὸ κορμὶ, καὶ ὅχι μὲ τὸ εἶνα μοναχά· καὶ φθαίνει εἰς τὸ νὰ κυριώσῃ ὅλον τὸν ἀγρὸν, ὅπότεν κρατήσῃ εἶνα μέρος τῆς ἀγρῆ· τὴν νομὴν μὲ μόνον τὸν λόγον τὴν χάνομεν, ἀμὴ δὲν τὴν ἀποκτῶμεν· ἀμὴ αἰσῶς τὸ χωράφι ὅπῃ ἐγὼ μὲ τὸν νῦν με ἔχω, ἐσὺ τὸ ἔξωσιάζεις, ἐγὼ ἀκόμι βόσκομαι.

Σχόλιον.

Ὅλα τὰ πρᾶγματα ὅσα ἀποκτῶμεν, καὶ τρώγοντες αὐτὰ τὰ ἔξωσιάζομεν, ἔττι οὐδέζει ὁ νόμος νὰ γίνωνται, ὅτι νὰ παραλαμβάνωμεν σωμα-

ματικῶς, καὶ νὰ τὰ γνωρίζωμεν καὶ ψυχικῶς, πῶς εἶναι ἐδικὰ μας, καὶ τὰ ἐξουσιάζωμεν τελείως· διότι εἰὰν παραλάβω παρά τινος πρᾶγμα, ἢ μὲ τὸ κορμὶ μοναχόν, ὅπῃ νὰ δελοῦω δηλαδὴ εἴα ξένον πρᾶγμα, καὶ νὰ τὸ τρώγω· ἢ μὲ τὴν ψυχὴν, μὲ τὴν λόγον δηλαδὴ, νὰ μὲ τὸ ἔχη δοσμονίον, καὶ μὲ τὸν νῦν με νὰ τὸ λογιάζω ἐδικόν με, αὐτὴν νὰ μὲ τὸ ἐχάρισε μόνον, δεὺ ἢμπορῶ νὰ ἀποκτήσω τὴν νομίην τε, καὶ νὰ τὸ κυριεύσω· λόγῃ χάριν μὲ ἐχάρισεν εἴας τὸ χωράφι τε, ἀλλὰ δεὺ μὲ τὸ παρέδωκε, μόνον ἐκεῖνος τὸ εἶχε σωματικῶς, δηλαδὴ τὸ ἐδέλδε, καὶ τὸ ἔτρωγε, καὶ ἐγὼ μὲ μοναχόν τὸν φίλον λογισμὸν τὸ ἐλογιάζα διὰ ἐδικόν με· διὰ τῆτο δεὺ ἢμπορῶ νὰ ἀποκτήσω τὴν νομίην τε εἰδέπο τε, καὶ νὰ τὸ κυριεύσω, ὡσὰν ὅπῃ μὲ μόνον τὸν λογισμὸν τὸ ἔχω ἐδικόν με, καὶ ὄχι καὶ μὲ τὸ κορμὶ, ἢτοι ὅπῃ νὰ τὸ τρώγω, καὶ νὰ τὸ δελοῦω· καὶ τὸ ἀνάπαλιν· εἰὰν μὲ δώσῃ τινὰς πρᾶγμα κατὰ χάριν, καὶ ἐγὼ παραλάβω αὐτὸ σωματικῶς, λογιάζωντας πῶς μὲ τὸ ἔδωσκον εἰς παρακαταθήκην, καὶ ὄχι κατὰ χάριν· τὸ τοῖστον λοιπὸν πρᾶγμα δεὺ διώομαι νὰ τὸ ἐξουσιάζω ποτὲ διὰ τὴν πολυκαιρίαν ὅπῃ τὸ ἔτρωγα, διότι ὅταν τὸ ἐλάμβανον σωματικῶς ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπῃ μὲ τὸ ἔδωσκον, ἐκ εἶχον τὴν ψυχὴν, τῆτες δεὺ εἶχα λογισμὸν, ἔτε ἐθάρρην, πῶς νὰ εἶναι τελείως ἐδικόν με, ἀλλὰ τὸ μὲν πρᾶγμα τὸ ἐλάμβανον ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπῃ τὸ ἔδωσκον, ἢ δὲ ψυχὴ με ἐλογιάζε, πῶς ἐκεῖνος ἦτον οἰκοκύριος τῆ πρᾶγματος ὅπῃ μὲ ἐπαράδιδε, καὶ ἐγὼ φύλαξ μόνον τῆ πρᾶγματος ἐκείνης διὰ νὰ τὸ δελοῦω, καὶ νὰ τὸ τρώγω, εἰς τόσον ὅτι εἰὰν θέλωμεν, καὶ διωηθῶμεν νὰ ἀποκτήσωμεν τίποτες πρᾶγμα, θέλωμεν νὰ σοχαζώμεθα νὰ σωτρέχην καὶ τὰ δύο ὁμῶς ἐξ ἀρχῆς, ἢγην νὰ τὸ παραλαμβάνωμεν καὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς, καθὼς προείπομεν ἀνωθεν· καὶ διὰ τὴν μὲν ἀπόκτησιν τῶν πραγμάτων ἔττι κάμνει χρεῖα νὰ τὰ ἀποκτώμεν· τὴν δὲ ἀποξενώσιν δὺκολωτέραν καὶ ἀπλευσέραν διορίζεται ὁ νόμος· διότι τὰ δάση, ἢγην τῆς λόγγης τῶν ξεχειμαδιῶν, καὶ τῆς τόπης ὅπῃ βόσκην τὰ κοπάδια τὸ καλοκαίριον, εἰὰν καὶ τῆς ἀφήσωμεν μερικὸν καιρὸν, καὶ λείψωμεν, ὁμῶς μὲ τὸν λογισμὸν καὶ μόνον τῆς οὐρίζομεν, καὶ τῆς ἐξουσιάζομεν· καὶ πάλιν αὐτὴν θέλήσωμεν νὰ ἀναχωρήσωμεν τελείως ἀπὸ αὐτῆς, νὰ τῆς δώσωμεν ἄλλε τινός, παρόλθως μὲ τὸν λογισμὸν καὶ μόνον παύομεν ἀπὸ τὴν δεσποτείαν, καὶ ἐξουσιῶν αὐτῶν· καὶ ὅποιος τὰ πάρη ἀπὸ λόγῃ μας, μὲ λόγον μόνον τὰ οὐρίζει καὶ τὰ ἐξουσιάζει ἀσφαλῶς, καὶ βεβαίως, ἀγκαλὰ καὶ σωματικῶς δεὺ τῆ τὰ ἐπαρᾶδῶκαμεν. Καλῶς λοιπὸν πρόσκειται τὸ χροδὸν, τῆτες ἰν ὠραμαί, εἰς τὸ θέμα τῆτο· διότι κατὰ τὸν τρόπον ὅπῃ εἶπομεν ἢμπορῶμεν νὰ κυριεύσωμεν κανένα πρᾶγμα, ὁμῶς δεὺ ἀποξενώνεται πάντως καὶ μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Μὲ λόγον καὶ μὲ λογισμὸν μοναχόν δεὺ ἢμπορῶμεν νὰ ἀποκτήσωμεν κανένα πρᾶγμα· ὅταν δὲ τὸ ἐξουσιάζωμεν ἐκεῖνο ὅπῃ ἀποκτήσωμεν ἢμποροῦμεν νὰ φυλάξωμεν τὴν δεσποτείαν αὐτοῦ καὶ μὲ μόνον τὸν λογισμὸν.

Εἰὰν τις ἀναγκαστικῶς κυριεύσῃ ξένα πρᾶγματα, καὶ τὰ τρώγῃ, δεὺ ἢμπορεῖ διὰ τῆς πολυκαιρίας νὰ τὰ ἐξουσιάζῃ τελείως.

Περὶ τῆς καλῆς πίσεως Νομῆς.

Εἰκεῖνος ὅπῃ νὰ παραλάβῃ ξένον πρᾶγμα, ἢτοι αἰτῆ νὰ κατοικῆ μέσα μὲ κακὴν πίσιν, καὶ νὰ τὸ προσέχη, ἀποδίδει αὐτὸ καθὰς τὸ παρέλαβε, μὲ τὴν σκέπτω τε καὶ τὰ πατώματα, καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ· τὰ ὅσα δὲ ἀνεκαίνισε, δεὺ ἢμπορεῖ νὰ τὰ πάρη, πάρεξ εἰὰν εἶναι χρειαζόμενα τῆ σπιτίε· ἐπειδὴ ἐκεῖνα ὅπῃ εἶναι ἀναγκαῖα, καὶ δεὺ βλάπτει τὴν πρᾶτὴν κατάστασιν τῆ σπιτίε, καὶ τῆ κάμνει χρεῖα, ἢμπορεῖ νὰ τὰ πάρη.

Εἰς ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχεν εἴα πρᾶγμα νομίμως, καὶ τὸ τρώγην πολὺν καιρὸν μὲ δικαιοσύλῃ, συμφέρει ἢ πολυκαιρία.

Εἰκεῖνος ὅπῃ ἔλαβε χωράφι νὰ τὸ δελοῦη, καὶ νὰ τὸ τρώγῃ μὲ δίκαιον τρόπον, ὅταν τῆ τὸ πάρη ὀπίσω, δεὺ ἢμπορεῖ νὰ ζητήσῃ τὰ ἐξοδά τε, παρά μόνον εἰὰν τὸ αὐξήσῃ· ψιφίζονται οἱ καρποὶ ὅπῃ ἐγίνοντο πρὶν νὰ τὸ λάβῃ, καὶ ἐκεῖνοι ὅπῃ γίνονται ὅταν τὸ παραδίδῃ, καὶ εἰὰν περιεσώσῃ λαμβάνει τὰ ἐξοδά τε.

Ὁ νόμος οὐρίζει ὅτι ἐκεῖνοι ὅπῃ λάβεν πρᾶγμα μὲ δίκαιον τρόπον νὰ τὸ δελοῦεν, καὶ νὰ τὸ τρώγην, εἰὰν τὸ αὐξήσῃ, καὶ τὸ κάμνει καλλίτερον, καὶ ὅταν τὸ παραδίδῃ ὀπίσω ζητῆν νὰ τὸ ζητιμήσῃ· εἰ μὲν ἔκαμεν ἀμπελῶνα, ἢ ἐλαιῶνα, ἢ ἄλλότι τοῖστον, καὶ ἀξίζῃ πολλὴν τιμὴν, μόνον τὰ ὅσα ἐξοδίασε νὰ λαμβάνῃ, εἰδέ τις ἐξοδίασε πολλὰ, καὶ ἢ αὐξήσῃς ἀξίζει ὀλίγον τίποτες, μόνον τὴν τιμὴν τῆς αὐξήσεως νὰ λαμβάνῃ· διότι κατακρίνεται ὡς ἀγνωστος ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἔκαμε, πῶς χωρεῖς λογαριασμὸν ἐξοδίασε τὸ χρυσίον εἰς γῆν ἀχαμνὴν, καὶ ἄσπορον, ὅπῃ δεὺ ἐδωῖετο νὰ φυλάττῃ τὰ ὅσα τὴν ἐφύτῃσεν.

Ὡσπερ τὸ γάλα, αἰ τείχες, τὸ μαλλί, ἔττι ἢ γόννα τῶν θρεμμάτων, καρπὸς αὐτῶν ἐστὶ, καὶ τὰ ἐξουσιάζει ἐκεῖνος ὅπῃ τὰ διακυβερνᾷ μὲ δίκαιον τρόπον, καὶ ὁ καρπὸς τῶν πραγμάτων ἐκείνων ὅπῃ τὰ δελοῦεν εἶναι· ἢ δὲ γόννα τῆς δέλης δεὺ εἶναι ἐκεῖνος ὅπῃ τὴν διακυβερνᾷ, ἀλλὰ τῆ Αὐθρόντε τῆς· διότι ὁ αὐθροπὸς δεὺ εἶναι καρπὸς, ἀλλὰ δι' αὐτὸν ἐποίησεν ὁ Θεὸς τῆς καρπῆς.

Εἰκεῖνος ὅπῃ ἔχει εἴα πρᾶγμα ἀπάνω τε νὰ τὸ διακυβερνᾷ, μὲ δίκαιον τρόπον, πέρνει τῆς καρπῆς, καὶ τῆς ἐξουσιάζει, ἀνίσως καὶ ἄλλος τῆς ἔσπειρε· διότι ὁμοιάζην οἱ καρποὶ εἰς ἐκεῖνον ὅπῃ διακυβερνᾷ τὸ πρᾶγμα, νὰ τῆς πάρη, ὡσὰν καὶ τὰ κέρδη ἐκεῖνα ὅπῃ κερδαίνην ἐκεῖνοι ὅπῃ διακυβερνῆν τῆς δέλης ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ὅπῃ κάμνει.

Ανίσως καὶ ἀφ' ἔ το σπείρει, πρὸ τῆ νὰ λάβῃ τῆς καρπῆς, γνωρίσῃ πῶς εἶναι ξένον τὸ χωράφι, ἐκεῖνος ὅπῃ μὲ καλῶν πίσιν τὸ διακυβερνᾷ, λαμβάνει τῆς καρπῆς· διατὶ ὅσον διάφορον ἢλθε μὲ τὴν λαβῶν τῶν καρπῶν, ἔως ἔ νὰ ἀποφασισθῇ πῶς εἶναι ξένον τὸ χωράφι, ὡς ἀγορασῆς εἶναι εἰς αὐτῆς μὲ τὴν καλῶν πίσιν.

Περὶ τῆς καλῆς πίσεως νομῆς.

Εἰκεῖνος ὅπῃ ἀδίκως, καὶ χωρεῖς θέλημα τῆ οἰκοκύρι διακρατεῖ ξένον πρᾶγμα, καὶ τὸ τρώγῃ, ὄχι μόνον τὸ πρᾶγμα ἀποδίδει, καὶ τῆς καρπῆς ὅπῃ

ὅπῃ ἔλαβεν, ἀλλὰ καὶ ὅσας καρπὸς ἐδωκετο νὰ λάβῃ, καὶ δὲν ἐσπέδαξε νὰ τὸ σιωπάξῃ, ἀφ' ἧς τὸ ἐκνεύσασθαι εἰς δὲ τὴν κληρονομίαν ζήτιες δίδονται, καὶ ὅσοι καρποὶ ἐγένον ἔτι νὰ τὸ κυριεύσῃ.

Ὅταν κυβερνᾷ, καὶ φυλάσῃ κανεὶς ξένον πρᾶγμα μὲ κακῶς πίσιν, εἰὰ τὸ ἐπῆρε βία, ἢ δυναστεία, ἢ ἔκαμε τινὰ δόλον, ἢ ἠξίωσαν πῶς εἶναι ξένον τὸ ἀγόρασεν, ἢ ἄλλο τι τέτοιον ἔκαμε, ἕως λ'. χρόνος ἔχει ἀδειαν ἐκεῖνος ὅπῃ ἠδικήσῃ, καὶ ὑσερήσῃ τὸ πρᾶγμα, ἵνα δυνατῶς ἀνάμεσα εἰς τὸς τῶσους χρόνος νὰ ξαναλάβῃ τὸ πρᾶγμα, καὶ πῶς γίνεται διὰ τὴν φανεράν κακίαν ἐκεῖνος ὅπῃ κρατεῖ τὸ ξένον πρᾶγμα, καὶ πονηρίαν τέτε, καὶ σρεβλότητα, ἢ καὶ διὰ τὸ ἀρπακτικὸν τῆς γνώμης, καὶ μὲ τὸ νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἀδικίαν.

Καὶ τὸ περὶ τῶν ἀκινήτων πραγμάτων· μερικὰ δὲ ἀπὸ τὰ κινήτα, καὶ ἕως τρεῖς χρόνος ἀποφασίζεται ἢ κρείσσει νὰ δοθῆν, ὅταν δικαίως τὰ κρατῆ ἐκεῖνος ὅπῃ τὰ κυβερνᾷ, εἰ δὲ τὸ πρᾶγμα εἶναι κινήτον, ἐκεῖνος δὲ ὅπῃ τὸ κρατεῖ, τὸ ἔχει ἀδικίως, ἕως λ'. χρόνος δίδεται διοεῖα.

Εἴτις ἀδικίως καὶ παραλόγως κρατεῖ, καὶ τρώγῃ ξένα πρᾶγματα, ἢ πῶς τὰ ἀγόρασεν, ἢ πῶς τὰ ἐχάρισαν, ἢ κατὰ ἄλλον τινὰ τρόπον τὰ ἀποξενώσαν ἀπὸ τὸν ἴδιον οἰκοκύριον, ἐκεῖνος δὲ ὅπῃ λογιᾶται πῶς εἰς αὐτὸν τυχαίνεν, τὸ ἄς ἰξόρη ὅτι μέσα εἰς δέκα χρόνος ὅπῃ λείπεν εἰς τόπον μακρυὸν, εἰὰ δὲν μαρτυρηθῆ κατὰ τὸ νόμον ὁ ἀγοραστής, ἢ ἐκεῖνος ὅπῃ ἐδέχθη τὴν δωρεάν, ἢ ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον μὲ ἄλλον τινὰ τρόπον δρέσκονται τὰ πρᾶγματα ταῦτα, βεβαίως τὰ ἔχει ἐκεῖνος ὅπῃ τὰ εἶχε καὶ πρότερον, ὅταν διλονότι περάσαν οἱ δέκα χρόνοι εἰὰ δρέσκονται τὰ πρόσωπα εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἰ δὲ λείπουν εἰς μακρυὸν τόπον, ὅταν περάσαν, κ'. χρόνοι, εἰ δὲ καὶ δὲν ἰξόρη ὁ ἀληθινὸς οἰκοκύριος τῶν ἀποξενωθέντων πραγμάτων, πῶς αὐτὸν τυχαίνεν, καὶ πῶς τὸν ἀδίκησε, καὶ τὸ ἐπῆρε, κελδύμενον νὰ μὴ ἀποφασίζεται ἀλλεοτρόπως, πάρεξ ἕως ἧς νὰ περάσαν, λ'. χρόνοι, μὴ ἠμπορῶντας νὰ λέγῃ ἐκεῖνος ὅπου κρατεῖ τὰ πρᾶγματα μὲ τέτοιον τρόπον, ὅτι μὲ δίκαιον τρόπον τὰ τρώγῃ, ὁπόταν τὰ ἐπῆρῃ ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπῃ μὲ κακῶς πίσιν τὰ ἔτρωγε. Περὶ δὲ τῆς διοεῖας τῶν δέκα χρόνων ἐλογιάσαμεν νὰ διατυπώσωμεν ταῦτα, εἰς τὸσον εἰὰ τινὰς εἰς τὴν διοεῖαν τῶν δέκα χρόνων, μερικὸς χρόνος ἀπὸ τῶν δέκα εἶναι παρῶν, μερικὸς λείπει, ὅσους ἔλειψε χρόνος, ἄλλος τῶσας νὰ προσθέσωμεν εἰς τοὺς δέκα χρόνος, διὰ νὰ γεμῶσιν ἐκεῖνοι οἱ χρόνοι ὅπου ἔλειψαν.

Περὶ Ζῶων.

Πάντα τὰ ἀγρία ζῶα, τὰ χερσαῖα, τὰ θαλάσσια, καὶ τὰ ἐναεῖα, ἐκεῖνων ὅπου νὰ τὰ πιάσῃ, εἶναι ἐδικαίους, καὶ τὰ ὅσα γεννήσονται διότι εἶναι τίποτες ὅπῃ νὰ μὴ εἶναι τινός, ἐκεῖνος ὅπῃ νὰ τὸ πρωτολάβῃ λογίζεται πῶς εἶναι.

Ἡ φύσις τῶν μελισσιῶν ἀγρία εἶναι, διὰ τὸ αἰ μελισσαι ὅπῃ νὰ καθίσταν εἰς τὸ ἐδικόν σε δένδρον, δὲν γίνονται ἐδικαί σε πρὶν νὰ τὰς ἀπο-

ἀποκλείσῃ εἰς τὸς κοφίνους, καθὼς καὶ ἀγρία πελῖα ὅπῃ νὰ κάμνῃ εἰς τὸ δένδρον σε φωλαίαν, δὲν τὰ ἐξίξῃ πρὶν νὰ τὰ πιάσῃ, ἀλλὰ ἐκεῖνος ὅπῃ τὰ πρωτοπιάσῃ τὰ ἐξισιάζει· καὶ τὰς μελικερῖθρας ὅπῃ συμβῆ νὰ γίνῃ ἀπὸ τὰ μελίσια, δύνανται νὰ τὰς πάρῃ ὁποῖος θέλει, καὶ εἰς τὸ ἐδικόν τε περιβόλιον εἶναι.

Ὅταν αἱ μελισσαι ἀφήσῃν τὰ ἐδικὰ σε κοφίνια, καὶ φύγῃν, ἕως ὅπῃ δύνονται τὰ ὀμμάτια σε νὰ τὰς ἰδῆν, λογίζονται ἐδικαί σε, εἰ δὲ καὶ φύγῃν μακρὰν ἕως ἧς νὰ μὴ ἠμπορῆς νὰ τὰς ἰδῆς, ἢ εἶναι δύσκολον νὰ πιαθῆν, ἐκεῖνος ὅπῃ τὰς πιάσει ἐκεῖνος εἶναι.

Καὶ ἡ τῶν παγωνίων, καὶ ἡ τῶν περισερῶν φύσις ἀγρία εἶναι· τοῦτος δὲ ἰσχυρότατος κανὼν μᾶς ἐπαραδόθη, ὡσαν διὰ τὰ μελίσια, περὶ εἰσέερα, παγῶνια, καὶ ἐλάφια, καὶ διὰ τὸ λέγομεν, ὅτι ἕως τῶσων εἶναι εἰς τὴν ἐδικὴν μας δεσποτίαν, ἕως ὅπῃ ἔχομεν ἐλπίδα νὰ γυρίσῃν πάλιν εἰς ἡμᾶς, εἰ δὲ παύσῃν, καὶ πλέον δὲν ἔχῃν λογισμὸν νὰ ἐπιστρέψῃν, παύει καὶ ἡ δεσποτία αὐτῶν ἀπὸ λόγου μας, καὶ πλέον δὲν τὰ ἐξισιάζομεν, ἀλλὰ γίνονται ἐκεῖνος ὅπῃ τὰ πρωτοπιάσει· φανερὰ δὲ γίνεται ἡ διανοία αὐτῶν πῶς δὲν θέλῃν νὰ γυρίσῃν εἰς ἡμᾶς, ἐκ τῆς σιωπῆς ὅπῃ ἔχῃν νὰ ἐπιστρέψῃν.

Τὰ ἐδικὰ σε ὀρνίθια εἰὰ τύχη καὶ σκιαχθῆν ὑπότινος ἀφορμῆς, καὶ φύγῃν μακρὰν, ὅσον νὰ μὴ ἠμπορῆς νὰ τὰ ἰδῆς, ὅπῃ καὶ αὐτὸν δρέθῃν, ἐδικὰ σε εἶναι.

Τὸ ζῶον ὅπῃ νὰ κτυπηθῆ ὑπότινος κυνηγῆ, καὶ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰ χεῖρά τε, καὶ ὑσερα πιασθῆ ἀπὸ ἄλλον, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐξισιάσῃ τὸ ἀγριον ζῶον, ἀλλ' ἕως εἰὰ δὲν τὸ πιάσῃ μὲ τὰ χεῖρα, διότι πολλὰ δυσκολέματα, καὶ ἐμπόδια δύνονται νὰ δρέθῃν ἀναμεταξὺ ἕως ὅπῃ νὰ τὸ φθάσῃ· τὰ ὁποῖα ἐμποδίζεν· καὶ δὲν ἀφύων νὰ τὸ κυνηγήσῃ.

Περὶ τῶν ἐξ ἀλλοτείας ὕλης γενομένων πραγμάτων.

Ὅταν ἀπὸ ξένου ὕλλου μεταλλάξῃ τίποτες κανεὶς εἰς ἄλλο εἶδος, τὸ εἶδος ὅπῃ κατεσκευάσθη, εἰὰ δύνανται νὰ χαλάσῃ, καὶ νὰ ἀποκατασταθῆ πάλιν εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν, καὶ ὕλλου, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐγένον, ὁ δεσπότης τῆς ὕλης, γίνεται καὶ τὸ εἶδος δεσπότης· εἰ δὲ τὸ εἶδος δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔλθῃ πλέον εἰς τὴν πρῶτῃ ὕλλου, ἐκεῖνος ὅπῃ ἐφτιασε τὸ εἶδος εἶναι δεσπότης ὡσαν νὰ εἶπῃμεν εἰς παράδειγμα· ἀπὸ εἶνα βόλι χαλκωμα, ἢ ἀσίμι, ἢ χρυσίον, τὸ εἶδος ὅπῃ κατεσκευάσθη δύναται νὰ χαλκωθῆ, καὶ νὰ ἀποκατασταθῆ εἰς τὸ πρῶτον βόλι τῆ χαλκῆ, διλαδὴ ἢ τῆ ἀσίμις, ἢ τῆ χρυσίς· τὸ δὲ κρασί, ἢ λάδι, ἢ σιτάρι δὲν ἠμπορεῖ νὰ μεταγυρίσῃ εἰς σαφύλια, ἢ ἐλαίας, ἢ ἀσάχια, ἀλλὰ εἰδὲ ἠμπορεῖ νὰ μεταγυρίσῃ εἰς σαφύλια, ἢ ἐλαίας, ἢ ἀσάχια, ἀλλὰ εἰδὲ τὸ κρασόμελον δύναται νὰ μεταγυρίσῃ πλέον εἰς κρασί καὶ μέλι· καὶ τὰ ταῦτα μὲν εἰς ἐκεῖνο τὸ εἶδος ὅπῃ νὰ εἶναι ὅλη ἡ ὕλη ξένη· εἰ δὲ ἀπὸ ἐδικῶν με, καὶ ἐδικόν σε κρασί καὶ μέλι, ἔκαμα κρασόμελον, ἢ ἀπὸ ἐδικόν με, καὶ ἐδικόν σε μαλὶ ἔκαμα φόρεμα, χωρὶς κάμμιος ἀντιλογίας τὸ εἶδος ἐκεῖνο ἀνταμικὸν νὰ εἶναι δὲν δύναται, ἀλλ' ἐμένα ὅπῃ τὸ ἐφτιασα, καὶ ἐστὶ

ἑσὺ πέρρεις τὴν τιμὴν τῆς ὕλης· διότι ἐ μόνον τὸν κόπον, καὶ τὰ ἔξοδα ἕκαστα εἰς αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ μέρος τῆς ὕλης ἔβαλα.

Ὅμως πρέπει νὰ ἰζηύρησιν καὶ τὰτο, ὅτι εἰ μὲν μετὰ συμβεληῆς καὶ θελήσεως τῆς οἰκοκύρη τῆς ὕλης ἔγινε τὸ εἶδος, δυνάται ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἕκαστα νὰ ζητῇ ἔξοδα, καὶ τὸν κόπον τῶ· εἰ δὲ χωρὶς θελήσειν, ἢ ἐρώτησιν τὸ ἕκαστα, δὲν δυνάται ἔτε ἔξοδα νὰ ζητήσῃ, ἔτε κόπον.

Εἰ δὲ δύο ὕλαι τινῶν ἐσμίχθησαν μὲ θελήσειν καὶ τῶν δύο οἰκοκυρῶν, τὸ εἶδος ὅπῃ γένη ἀπ' ἐκείνων πῶν σμίξιν, καὶ πῶν δύο εἶναι ἀντιμικτόν.

Εἰ δὲ ἐκ τύχης μόνον ἔτυχε καὶ ἐσμίξαν αἱ ὕλαι ἀπαταί τας, καὶ ὅχι μὲ γνώμῃ τῶν οἰκοκυρῶν, κἄντε ὅμοιαν ἦσαν, κἄντε ἀνόμοιαι, καὶ αὐτὸ πάλιν νὰ γίνεταί, ἢ γεν νὰ τὸ ἔχεν μαζί τὸ εἶδος ὅπῃ γένη.

Περὶ τῶν ἐν πολέμῳ ληφθέντων.

Ὅσα ἐλάβομεν ἀπὸ τῶν Πολεμάρχων, καὶ Κερσάρων ἐδικάμας γίνονται παρόδους.

Περὶ τῶν ἐξ ἀλλοτρίας ὕλης, ἢ ἐν ἀλλοτρίοις τόποις Οἰκοδομημάτων.

Εἰ κατὰ σκευὴν τινὰς ἀπῆτι εἰς ἐδικόν τε τόπον μὲ ξένῳ ὕλῃ, γίνεται δεσποτικῶς τῶ κτισθέντος ἀπῆτις, καὶ πληρώνει τὴν τιμὴν τῆς ὕλης μόνον· διότι τὸ ἀπῆτι εἰς ἐκεῖνον ὅπῃ ἔχει τὸν τόπον τυχαίνει.

Εἰ κτίσῃ τινὰς ἀνώγεα ἐπάνω εἰς τὰ ἐδικάμας ἀπῆτια, ἐγὼ γίνομαι Κύριος τῶν, διὰ τὸν κανόνα ὅπῃ λέγει, νὰ ὑποτάσσονται τὰ ἐπικείμενα τοῖς ὑποκειμένοις, τὰ ἀνώγεα δηλαδὴ εἰς τὰ κατώγεα.

Εἰ δὲ εἰς τὸν ἐδικόν μου τόπον κτίσῃ κανεὶς, γίνομαι ἐγὼ Αὐθέντης τῶ ἀπῆτις, ἕως ὅπῃ σέκει τὸ ἀπῆτι εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν· εἰ δὲ χαλάσῃ, δυνάται ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἐκτίσει νὰ ζητῇ τὰς ὕλας, κἄντε θεληματικῶς, κἄντε χωρὶς θελήμα τῆς οἰκοκύρη τὸ ἐκτίσειν.

Εἰ κτίσῃ ὅπῃ κτίσει εἰς τὸν αἰγιαλόν, ἔξοσιάζει ἐκεῖνο ὅπῃ κτίσει· ἐκεῖνος δὲ ὅπῃ κτίσει εἰς ὄχθῃ ποταμῶ, δὲν τὸ ὀρίζει· αἰγιαλὸς δὲ εἶναι τόπος ἕως ὅπῃ φθαίνει τὸν χειμῶνα τὸ κύμα, εἰς τόσον καὶ τὰ καλοκαῖε ἕως τὸν τόπον ἐκεῖνον ὀρίζομεν.

Περὶ Νήσων.

Ἡ Νῆσος ὅπῃ νὰ φυτρώσῃ εἰς τὴν θάλασσαν ἐκεῖνα ὅπῃ πῶν πρωτοπιάσει, καὶ νὰ τὴν πρωτολάβῃ ἐκεῖνα εἶναι.

Νῆσος ἐὰν γούη εἰς τὸ μέσον τῶ ποταμῶ, τὴν ὀρίζεν καὶ οἱ δύο ὅπῃ εἶναι εἰς τὰς ὄχθας τῶ ποταμῶ ἀπὸ τὸ ἑνα μέρος, καὶ τὸ ἄλλο· εἰ δὲ εἰς τὴν ἀκρὰν τοῦ ποταμοῦ φυτρώσῃ, ἐκεῖνου ὅπου εἶναι σιμώτερα τυχαίνει.

Περὶ Ποταμῶ.

Εἰ ἐν μέσῳ δύο χωραφίων τρέχῃ ποταμὸς, ὕπερον ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον, καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ κανεὶς, ἀυγατίσει γὰρ εἰς τὴν ἐδικὴν μου γῆν, εἰς τόσον ὅπῃ νὰ μὴν ἠμπορῇ τινὰς νὰ νοήσῃ πόσον, καὶ εἰς ποῖον

ποῖον καιρὸν ἔγινε, τὰτο ὅπῃ ἀυγατίσειν εἰς τὸ ἐδικόν μου χωράφιον ἐγὼ τὸ ὀρίζω, καὶ γίνεταί ἐδικόν μου· εἰ δὲ ἢ βία, καὶ ὄρμη τῶ ποταμῶ ἐκοφε μέρος τῶ ἐδικῶ σε χωραφίον μονόφορα, καὶ τὸ ἕπερον εἰς τὸ ἐδικόν μου χωράφι, καὶ δαίχνει φανερά τὴν ποσότητα, ἐκεῖνο ἐσὺ τὸ ὀρίζεις, διότι φανερώς ἔγινε, καὶ γνωρίζεται.

Τὰς ἐδικάμας μεμβράνας, ἢ τὰ ἐδικάμας χαρτῖα πέρνωντας τινὰς ἐγραφε βιβλίον, καὶ εἰς τὰτο κατὰ μίμησιν τῶ τόπῳ ὅπῃ κτισθῆ ἀπῆτι, τὰ ἀνώγεα ὑποτάσσονται εἰς τὰ κατώγεα· αἰσῶς μάλις καὶ τὰ γράμματα εἶναι χρυσᾶ, τὸ βιβλίον ἐκεῖνο ἐγὼ τὸ ἔξοσιάζω· εἰς δὲ τὰς εἰκόνας γίνεταί τὸ ἐναντίον· ὅτι ὑποτάσσεται τὸ ξένον στανίδι εἰς τὴν ζωγραφίαν, καὶ ἔξοσιάζει καὶ τὸ ξένον στανίδι ἐκεῖνος ὅπῃ φτιάσει τὴν εἰκόνα.

Εἰ μέρος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς λάβῃ, ἀπὸ πεσάρων χρόνος, καὶ ἐμπρὸς ἔξοσιάζω αὐτὸ, εἰ δὲ ὅλον τὸ Μοναστήριον λάβῃ, δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ ἔξοσιάζω ποτέ, ἔπε ἢ πολυκαίρια δυνάται νὰ μὲ βοηθήσῃ ποσῶς· διὰ νὰ λέγῃ ὁ νόμος ῥητῶς, τὰ ὄυλαβῆ, καὶ ἅγια νὰ μὴν ἔξοσιάζονται μὲ τὸν χρόνον· εἰ δὲ Ἐπίσκοπος λάβῃ Ἐκκλησίαν, ἢ Μοναστήριον ἐτέρῳ Ἐπισκόπῳ, ὕπερα ἀπὸ λ'. χρόνος ἀναμφιβόλως ἔξοσιάζει αὐτὸ, ὡσᾶν ὅπῃ ἀπὸ Ἱερῆα εἰς Ἱερῆα μετετέθῃ, ὁ ὁποῖος δυνάται καὶ αὐτὸς νὰ τὸ ἐπιτηρή.

Ὁ κληρονόμος ἐκεῖνα ὅπῃ ἐκράτει πρᾶγμα ἀδίκως, καὶ τὸ ἔτρωγε, καὶ δικαίως τὸ παραλάβῃ αὐτὸς, καὶ τὸ κυβερνήσει καλῶς χρόνος πολλῶς, δὲν δυνάται νὰ τὸ ἔξοσιάζῃ ἀπὸ τὴν πολυκαίριαν· διότι τὰ σφάλματα τῶ ἀποθανόντος εἰς τὸν κληρονόμον διαβαίνεν.

Εἰ ὅπῃ βασιλῆ ξένον ἀπῆτι ἀδίκως, ἀποδίδει αὐτὸ μὲ ὅλα ὅσα ἕκαστα εἰς ἀνακαίνησιν, καὶ αὐξήσιν τῶ ἀπῆτις, τὰ δὲ ἔξοδα τῶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὰ πάρῃ.

Ὅτι τότε ἀποκτᾶ κανεὶς πρᾶγμα ὅπῃ κυβερνᾷ χρόνος πολλῶς, καὶ τὸ τρώγει, ὅταν δὲν τὸν ἐνοχλῇ τινὰς πῶς τὸ τρώγει ποτέ.

Περὶ Κλεψιμαίων.

Τὸ κλεψιμαῖον δὲν ἔξοσιάζεται ποτέ μὲ τὴν χρῆσιν.

Εἰ ὅπῃ ἀγοράσει χωράφι, καὶ ἰζηύρη πῶς μέρος τῆ ἀπ' αὐτὸ εἶναι ξένον, εἰ μὲν δὲν ἰζηύρη ποῖον μέρος εἶναι τὸ ξένον, ἔδενά μέρος ἔξοσιάζει τῶ χωραφίον, εἰ δὲ τὸ ἰζηύρη, ἔξοσιάζει τὸ λοιπὸν μὲ τὴν πολυκαίριαν.

Περὶ Κληρονομιῶν.

Τὰ σφάλματα τῶ ἀποθανόντος εἰς τὸν κληρονόμον διαβαίνεν, καὶ τὰ ὅσα ἀδίκως ἐβάσα, ὅτι διὰ τῆς χρήσεως δὲν εἶναι δεσποτεία εἰς τὴν κληρονομίαν.

Εἰς ἄλλα πρᾶγματα δὲν ἀναγκάζεται ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει ἐπάνω τῶ ξένον πρᾶγμα νὰ τὸ κυβερνᾷ, καὶ τὸ τρώγῃ, νὰ ἀποδείξῃ πόσον τὸ πρᾶ-

τοπῆρον· ὅταν δὲ τὸ ζητεῖ νὰ τὸ πάρῃ τινὰς εἰς κληρονομίαν, ὁ ποιῆτος ἔχει ἀδειαν νὰ ἐξετάσῃ ἐκεῖνον ὅπῃ τὸ ἔχει, μὲ τὴν τρόπον τὸ ἔλαβε νὰ τὸ τρώγῃ.

Περὶ Δωρεῶς.

Ἐκεῖνος ὅπῃ νὰ λάβῃ δωρεῶν, ἢ ὅχι ἐκεῖνος ὅπῃ θάρρει νὰ λάβῃ, διὰ τῆς πολυκαιρίας ἐξουσιάζει τὸ πρᾶγμα.

Ἐκεῖνο ὅπῃ νὰ μὲ χάριση ὁ Πατήρ μας, εἰδὲ ἀποθανόντος αὐτῆς ἐξουσιάζω αὐτὸ, αὐτὸ ἢ πολὺν καιρὸν τὸ ἔχω εἰς τὰ χεῖρά μας· διότι δὲν ἐργάζεται δωρεῶν, ἔτε χάρις εἰς τὰ ὑπεξέσια παιδία.

Ὁ νόμος ὀρίζει, ὅτι ὅλα τὰ πράγματα εἰ μὲν εἶναι κινητὰ, ἢ αὐτοκίνητα, ἐκεῖνος ὅπῃ τὰ κυβερνᾷ, ἢ τὰ τρώγῃ, εἰς τρεῖς χρόνους νὰ τῆς ἐξουσιάζῃ· εἰ δὲ ἀκίνητα, εἰς ἰ. ἢ κ'. χρόνους· δέκα μὲν ὅταν εἶναι ὁ οἰκοκύριος παρών· εἴκοσι δὲ ὅταν λείπῃ μακρὰν.

Περὶ Σωτροφικῶν Πραγμάτων.

Ἐὰν δὲ ἔχῃ πρᾶγμα σωτροφικὸν κανεῖς ἢ τὸ παραλάβῃ ὅλον ἀπάνω τῆς νὰ κυβερνᾷ, ἢ νὰ τὸ τρώγῃ, εἰς ἰ. ἢ κ'. χρόνους, δὲν δύναται νὰ τὸ ἐξουσιάζῃ τελείως· ἀπὸ δὲ τῆς λ'. χρόνους ἢ ἐμπρὸς τὸ ἐξουσιάζει.

Ἐκεῖνος ὅπου ἰξόρρει πῶς ἔχει χωράφι αὐταμικὸν μετὰ τινος, καὶ λαμβάνει τῆς καρπῶς στανικῶς, ἢ μὲν ἰξόρωντας τῆς συντρόφῃ αὐτῆς, δὲν τῆς ἐξουσιάζει, ἀλλὰ μόνον τὸ μερικὸν ὅπου τῆς τυχαίνει, ὅποιος ἢ αὐτῆς ἔσπειρε· διότι οἱ καρποὶ δὲν ἀπολεθῶν τὸν σπόρον, ἀλλὰ τῷ γῆν, ἢ ἐκεῖνος ὅπῃ κυβερνᾷ τὸ χωράφι δικαίως ἢ νομίμως, δὲν ἐξουσιάζει ὅλως τῆς καρπῶς ὅπῃ σπαρθῶν.

Ἐκεῖνος ὅπῃ νὰ ἀγοράσῃ πρᾶγμα δικαίως ἢ νομίμως ἀπ' ἐκεῖνον ὅπῃ τὸ κρατεῖ, ἢ τὸ κυβερνᾷ ἀδίκως, ἢ δυνασικῶς, διὰ τῆς πολυκαιριῆς χρήσεως δυνάται νὰ τὸ ἐξουσιάζῃ.

Περὶ Δημοσίων.

Ἐάν τις παραλάβῃ πρᾶγμα δημοσίον νὰ κυβερνᾷ, ἢ τὸ τρώγῃ εἰς χρόνους πένταρας, ἔχει κατὰ τῆς δημοσίας τῷ ζημίαν τῶν πένταρων χρόνων.

Ἐκεῖνος ὅπῃ σπεῖρει ξένον χωράφι, ἂν τὸ πάρῃ ὀπίσω, δὲν δύναται νὰ πάρῃ τὸν σπόρον ἀπὸ τὸ χωράφι, ὅπῃ ἐγεώργησε, ἢ ἔσπειρε.

Τὸ πρᾶγμα ὅπῃ νὰ εὔρη τινὰς ἀπὸ τζακισμὸν παραβία, ἢ ὅπῃ κάμει χύσιν τὸ παραβία εἰς κίνδυνον φερτῆνας, δυνάται νὰ τὸ κυριεύσῃ μὲ τῷ πολυκαιρίαν, διότι δὲν εἶναι ἀδέσποτον. Ἐκεῖνος ὅπῃ νὰ λάβῃ πρᾶγμα ἀπὸ ἄλλον τινὰ, κἂν βία, ἢ δυνασεία, κἂν κρυφίως, ἢ μὲ παρακάλεσιν, ἢ θέλει νὰ τοῦ τὸ πάρῃς, σὲ νικᾷ, εἰδὲν ἔλθῃ εἰς κρίσιν· εἰ δὲ τὸ ἔλαβεν ἀπὸ ἐσένα δὲν ἔχει νὰ κάμῃ, διότι ἀπὸ λόγους κυβερνᾶται· εἰ δὲ τὸ παρέλαβεν ἀπὸ ἄλλος δικαίως, ἢ ἀδίκως, περισσοτέραν προτίμησιν ἔχει ἐκεῖνος ὅπου τὸ παρέλαβεν, ἀπ' ἐκεῖνον ὅπου δὲν τὸ παρέλαβε.

Πε-

Περὶ σαθρωθέντος σπιτίε τῆς Γείτονος.

Ἐὰν τοῦ Γείτονος τὸ σπῆτι σαθρωθῇ, ἢ παλαιωθῇ, ἢ δὲν θέλει νὰ τὸ ἀνακαινίσῃ, ἢ νὰ τὸ συγκράρῃ διὰ νὰ μὴ πέσῃ, ἢ κάμῃ κάμμιαν ζημίαν, παραλαμβάνεις ἐσὺ αὐτὸ, καὶ τὸ ἀνακαινίζεις, καὶ τὸ ἔχεις ἐδικόν σου.

Ἐκεῖνος ὅπῃ παραλάβῃ πρᾶγματα ὅπῃ νὰ μὲν ἔχεν κληρονόμον, ἢ τὰ φάγῃ δ. χρόνους, ἔχει ζημίαν κατὰ τῆς δημοσίας.

Ἐκεῖνος ὅπῃ νὰ παραλάβῃ παράτινος χωράφι, καὶ νὰ τὸ κυβερνᾷ μὲ οἰονδήποτε τρόπον χρόνους μ. πλείον δὲν ἐγκαλεῖται, ἔτε κείνεται, πάρεξ μόνον εἰς τὸ νὰ δώσῃ τὸ διαπεταγμένον τῆς κανόνος.

Περὶ Προθύρων Θαλαττίων.

Ἡ λή. Νεαρὰ τῆς Βασιλέως Κυρῆ Λέοντος λέγει, ὅτι νὰ ἐξουσιάζῃ καθ' ἑαυτὸν τὸ μέρος τῆς θαλάσσης ὅπῃ εἶναι ἐμπροσθεν τῆς πόρτας τοῦ σπιτίε, ἢ αὐτὸν θελήσῃ νὰ σαθρῶν ἐκεῖ τινες χωρὶς θέλησίν τε, νὰ τῆς διακῃ.

Ἐκεῖνος ὅπῃ νὰ παραλάβῃ κατὰ παράδοσιν πρᾶγμα παράτινος, ὅπῃ νὰ μὴ τὸ ὀρίξῃ μὲ εὐλογον αἰτίαν, ἢ μὴ κυριεύωντας τὸ διὰ τῆς χρήσεως, παιδύεται κατὰ τῷ Πυβληκανίῳ, ἢ τοῖς Δημοσιακῶν κείσιν· ὁ δὲ διὰ τῆς χρήσεως κυριεύσας, κείνεται κατὰ τῷ Πολιτικῷ.

Σχόλιον.

Ὅσον ἀπὸ ἀγορασίαν λεγάτε, ἢ ἀπὸ χάρις ὅπῃ νὰ τῆς χάριση κανεῖς εἰς τὸν θανάτον τε, ἢ ἀπὸ φοῖνα, ἢ ἀπὸ κείσιν, ἀπὸ καταβολῆς δικαίως Κεῖταις γνομόνος, ἀπὸ ἐγκληματικῆς αἰτίας, ἐπὶ τῆς παραδόσεως τῆς Ἀρχοντος, ἀπὸ τῆς νὰ φέρῃ τῷ ζετίμησιν τῆς κείσεως· καὶ κοντολογῆς νὰ εἰπῶμεν ἀπὸ ὅσας αἰτίας ἢ δεσποτεία γίνεται τῆς πρᾶγματος, μεταβάλλεται παρὰ τοῦ ἀπὸ τὸν πρῶτον οἰκοκύριον εἰς ἐκεῖνον ὅπῃ νὰ τὸ πάρῃ.

Ἐκεῖνος ὅπῃ νὰ πάρῃ πρᾶγμα μὲ εὐλογον αἰτίαν, ἢ νὰ ξεπέσῃ ἀπ' αὐτὸ, τῆς δίδεται ἢ δημοσιακῆ κρίσις.

Σχόλιον.

Ἐπὶ τῆς παρέσης ἀγωγῆς, ἐπειδὴ δὲν ἦτον ὅξ ἀρχῆς σερεωμένη ἢ δεσποτεία τῆς πρᾶγματος εἰς ἐκεῖνον ὅπῃ ἔλαβεν, ἀλλὰ διὰ τῷ πολυκαιρίαν ὅπῃ τὸ ἐκυβέρνα, ἢ τὸ ἔτρωγε γίνεται, κάμνει χρεία νὰ εἶναι ἀπαυτος ἢ κυβέρνησις, ἢ ἢ ὑπηρεσία τῆς πρᾶγματος· εἰδὲ τὸ ἀφήσῃ εἰς ὀλίγον καιρὸν καὶ δὲν τὸ ἐπιμεληθῇ, πάλιν πρὸς τὸν πρῶτον, καὶ ἀλλοθῆ οἰκοκύριον ἀνατρέχει ἢ κληρονομία τῆς πρᾶγματος, καὶ ἢ διακοπὴ τῆς ὑπηρεσίας ἀναεῶνει, ἢ ξανακαινεργῶνει τῷ δεσποτείαν.

Ἐὰν ἀπὸ προικὸς λάβῃ τινὰς ξένον πρᾶγμα, δυνάται αὐτὸ διὰ χρήσεως νὰ τὸ ἐξουσιάζῃ· ἢ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν κινητῶν, ζῶων διπλαθῆ, ἢ χρημάτων, εἰς τὰ ὅποια εἶναι δυνατὸν νὰ γόγῃ κλεψία· εἰς δὲ τὰ ἀκίνητα

νητα

αὐτὸς νὰ εἶναι χρεώσις τῆς γυναικός· εἰ δὲ μετὰ τὴν ἡλικίαν, τὰς δέκα χρόνος δὲν τὴν ζητήσῃ, καὶ ἀποθάνῃ, οἱ κληρονόμοι αὐτῆς νὰ ἔχον τὴν ζημίαν· εἰ δὲ πρὶν τὰς δέκα χρόνος ἀποθάνῃ, νὰ πληρώνονται οἱ δέκα χρόνοι, εἴτε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς γάμου, αὐτὸν ἢ νόμον ἡλικίας, αὐτὸν ἢ ἄνθρωπος· καὶ τότε οἱ κληρονόμοι αὐτῆς, εἰ μὲν νόμος ἡλικίας εἰσὶ, νὰ λαμβάνων διορίαν τρεῖς μῆνας, ἔπειτα νὰ πληρώνων τὴν προῖκα τῆς γυναικός· εἰ δὲ ἀνήλικοι εἰσὶν, ὅταν γένων νόμος ἡλικίας, ἃς ἔχον καὶ αὐτοὶ δύο χρόνος διορίαν· καὶ ὕστερα νὰ εἶναι χρεώσαι νὰ ζητήσῃ τὴν προῖκα ἀπ' ἐκείνας ὅπῃ τὴν ἔταξαν, καὶ ἔτι νὰ τὴν δίδων τῆς γυναικός, εἰς τῆτο ἔχον ἔξοσίαν, καὶ αὐτὸν δὲν τὴν ζητήσῃ, νὰ τὴν πληρώνων ἀπὸ λόγου τῆς.

Ἡ διαφορὰ ὅπῃ νὰ μὴν ἔχη κανεὶς ἔξοσίαν νὰ ζητῇ διορίαν διὰ τὴν τῆς προικὸς ἐπιστροφῆν, ὅταν ἀποδειχθῇ πῶς τὴν ἔλαβε, καὶ ὅπου δίδεται διορία ἕως δέκα χρόνος, αὕτη εἰσὶν, ὅταν μὲν ἀποδειχθῇ κατ' ὄνομα τί καὶ τί ἔλαβε προῖκα, τότε τὴν πληρώνει παρόλως, καὶ δὲν ἔμπορεῖ νὰ ζητήσῃ διορίαν· ὅταν δὲ ἀποδειχθῇ ποσότης πῶς ἔλαβε πᾶσαν τὴν προῖκα, δέκα, ἢ εἴκοσι λίτρας χρυσάφι, τότε εἰς τὰς ποιήτους δίδεται τῶν δέκα χρόνων ἢ διορία, ἕως οὗ νὰ θυνηθοῦν νὰ τὴν πληρώσων.

Ἡ βασιλικὴ Διάταξις ὀρίζει εἰς τὰ συναλλάγματα, ἢ γινῶν εἰς τὰς ἀμφοτεροῦ ἀγορᾶς καὶ πωλησίας ὅπῃ ἐγράφη πῶς ἐμετρήθησαν χρήματα· ἢ ἄλλα πράγματα, ἕως δύο χρόνος νὰ δίδεται διορία εἰς τὸ νὰ προβληθῇ ἀναργυρία· ὅσοι δὲ πρότερον ἐβουθῶντο διὰ τινος αἰτίας τῆς νόμου, καὶ ἐπέρασαν χρόνοι πέντε, τὰς ποιήτους βέλεται αὕτη ἢ διάταξις νὰ βοηθῶνται καὶ τώρα· ὀρίζει δὲ, ὅτι εἴτις ἀφήσῃ παρακαταθήκην τινὸς μετὰ ὁμολογίας, καὶ ἀποδείξεως, νὰ λαμβάνῃ αὐτὴν, ἢ ὅπῃ νὰ γένῃ ἀπόδειξις διὰ δημόσια πράγματα, ἢ ὅποταν εἶναι ὁμολογία πῶς ἐδόθη ἢ προῖκα, νὰ μὴν ἔχη χάραν ἢ ἀναργυρία· ἐναντίον δὲ καθε ἀποδείξεως ἄλλης νὰ τίθεται ἢ ἀναργυρία· εἰς ἐκείνας δὲ ὅπῃ δὲν ἐναντιῶνται ἀναργυρίαν, ἢ ἕως λ'. ἡμέρας ἐναντιῶνται, ἐδὲ ὄρκος, νὰ μὴ δίδεται.

Σχόλιον.

Σημείωσαι δὲ, ὅτι ὅταν ὁ κεινόμενος ἀρνήται ὅλον τὸ χρέος, τότε πρέπει νὰ τὸ ἀποδείξῃ ὁ δανειστής· ὅτε δὲ λέγῃ, ὅτι μερικὸν μὲν τῶ ἐπλήρωσε, καὶ μερικὸν χρεώσῃ, τότε ἀναγκάζεται ὁ χρεώσις νὰ ἀποδείξῃ τὰ ὅσα ἐπλήρωσε, καὶ μὲ ὅλον τὸ δίκαιον, ἐπειδὴ μὲ πρόληψιν μάχεται, ὡσαν ὅπῃ ἰδιοχείρως ἐγράφε νὰ χρεώσῃ.

Ἐὰν εἰς τὰς δύο χρόνος λυθῇ ὁ γάμος, ἢ ἀπὸ θάνατον, ἢ χωρισμὸν, καὶ ὁ αὐτὸς ἀνδρᾶς, καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτῆς, ἔχον δίκαιον νὰ κατηγορῶν ἀναργυρίαν κατὰ τῆς προικὸς, ἢτοι πῶς δὲν τὴν ἔλαβον, καὶ ὁ κληρονόμος νὰ λαμβάνῃ διορίαν καὶ ἄλλο ἕνα χρόνον· εἰ δὲ περάσῃ τὰς δύο χρόνος, καὶ σταθῇ ἕως δέκα χρόνος ὁ γάμος, δίδομεν τὴν κατηγορίαν τῷ ἀνδρὶ, καὶ τοῖς κληρονόμοις αὐτῆς εἰς τρεῖς μῆνας· εἰ δὲ ἀπε-
ρά-

ράσῃ τὰς δέκα χρόνος, ἔτε τῷ ἀνδρὶ, ἔτε τοῖς κληρονόμοις αὐτῆς εἶναι δυνατὸν νὰ κατηγορῶσιν ἀναργυρίαν, πάρεξ μόνον ἂν ἦτον ἀνήλικος ὁ ἀνδρᾶς εἰς τὸν καιρὸν τῆς γάμου, τότε δίδονται διορία δέκα χρόνοι· καὶ εἰς τὴν συμβῆναι ἀποθάνῃ μέσα εἰς ἱβ'. χρόνος, δίδεται εἰς τὰς κληρονόμους αὐτῆς διὰ ἕνα χρόνον ἢ κατηγορία· εἰ δὲ καὶ ἔποι ἀνήλικοὶ εἰσὶ, δίδονται αὐτοῖς χρόνοι ἕ. μετὰ τὴν λύσιν τῆς γάμου.

Ὅταν ἀπελπιθῶν τινὲς δανείσαι ἀπὸ τῆς χρεώσας περὶ τὰ χρέους ὄλε, ἢ μερικῶς ἀπὸ τῆς κεφαλᾶς, ἢ ἀπὸ τῆς τόκου, ἢ ἄλλης τινὸς συναλλαγματος ὅπῃ ἐγράφη ἀειδμὸς χρημάτων, ἢ πῶς νὰ δώσῃν ἄλλα τινα εἶδη μὲ τὸ ὄνομα τί καὶ τί, ἕως λ'. ἡμέρας μόνον μετὰ τὴν τοιαύτην ἀπελπισίαν, τὴν ἀναργυρίαν ὁ δανειστής ἀντιτίθησιν· ὅταν δὲ περάσῃν αἱ λ'. ἡμέραις, παύεται ἢ τοιαύτη κείσις, καὶ πλέον ἔτε εἰς ὄρκον ἔμπορεῖ νὰ βάλῃ τὰς ποιήτους δανεισάς.

Ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει Αὐθροτικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ ἀποδειχθῇ πῶς ἔχει Αὐθροτικὰ δικαιώματα ἀπάνω, δὲν ἔμπορεῖ νὰ κατηγορῇ ἀναργυρίαν.

Πᾶν τὸ δίδομενον, ἢ διὰ πρᾶγμα δίδεται, ἢ δι' αἰτίαν, τὸ δὲ δι' αἰτίαν, ἢ σεμνὴν, ἢ αἰσχρᾶν, τῆτες ἢ καλῶν, ἢ κακῶν· καὶ ἢ αἰσχρότης ἢ τῆ δίδόντος μόνον εἶναι, ἢ τῆ λαμβάνοντος, ἢ τῶν δύο. Ἐκεῖνο λοιπὸν ὅπῃ νὰ δοθῇ διὰ τίμιον πρᾶγμα, τότε λαμβάνεται ὀπίσω, ὅταν δὲν γίνῃ τὸ πρᾶγμα· ἢ γινῶν ἔδωκέτις τινὸς φλωεῖα διὰ νὰ ἐλθῆται δέλον ἐδικόν τε, ἢ νὰ ἀφήσῃ κληρονομίαν, ἢ νὰ τὰ δώσῃ ἐλευμοσίαν· καὶ εἰς τὴν δὲν κάμη αὐτὰ, ζητεῖται τὰ ὅσα ἔλαβε, καὶ τὰ πληρώνει· εἰ δὲ ἢ αἰσχρότης εἶναι ἐκείνου ὅπου τὰ ἔλαβον, οἷον νὰ λάβῃτις ἀργύρια διὰ νὰ φονδύσῃ, ἢ διὰ νὰ κλέψῃ Ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, ἢ διὰ νὰ μὴ δώσῃ τινὸς παρακαταθήκην, τὸ ὅποῖον λέγεται αἰσχρότης τοῦ λαβόντος, τότε αὐτὸν καὶ κάμη κατὰ τὸ ἐσυμφώνησαν, ὅμως πάλιν πληρώνει τὰ ὅσα ἔλαβον, ὅτι ἀδίκως, καὶ αἰσχρῶς ἔλαβε ταῦτα· εἰδὲ κακῶν κείσιν ἔχω, καὶ δώσω τῷ Κεῖτῃ διὰ νὰ κάμη τὴν κείσιν μου, δὲν τὰ πέρνω, διότι δὲν ἴσχομαι πταίσης τὸ νὰ παρακινῶ τὸν Κεῖτῃ νὰ κάμη ἀδικοκείσιν.

ΤΙΤΛΟΣ Γ'.

Περὶ Ἀπαιτήσεως, καὶ Ἀπωλείας.

Τὰ ὑπὲρ ἀσεβείας δίδομενα, καὶν κατὰ πλάγιον δοθῶν, δὲν ἐπιτρέφονται.

Ἐκεῖνος ὅπῃ διὰ τὴν ψυχλῶτε θρέψῃ τὴν ἀνεψιάν τε, δὲν ἔχει δίκαιον νὰ ζητῇ τὰ ἔξοδα.

Νόμος.

Ἡ ζήτησις τῆς καταδίκης, καὶ παντοτεινὴ εἶναι, καὶ πράγματα ἔχει νὰ ἀναζητῆ, καὶ ἀπὸ κληρονόμους εἰς κληρονόμους δίδεται.

Σχόλιον.

Όταν καταδικασθῆ τινὰς, καὶ γίνεταί πταισίης, καὶ ὄνειδος εἰς τὸν ἀντίδικόν τε ὅπῃ ζητεῖ τὰ ἀπὸ τῆς καταδίκης, δὲν εἶναι πρόσκαιρος ἢ ποιαύτη καταδίκη, ἀλλὰ παντοτεινὴ, ἢ γὰρ ἕως λ'. χρόνος ἀρμόζει νὰ τῷ ζητῆ τὰ ὅσα τῷ χρεωσθεῖ, ἢ τὸν ἐζημίωσεν, ὅταν μαρτυρηθῆ διπλάδι καὶ καταδικασθῆ, διότι δὲν τῷ ζητεῖ παίδουσι, ἀλλὰ πράγματα ὅπῃ ὄγῃσαν ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ τῷ νικήσαντος, καὶ ὀλιγόσυσαν τὸν πλεον αὐτῷ, καὶ αὐξήσαν τὸν πλεον ἐκεῖνα ὅπῃ καταδικασθῆ. καὶ διὰ τῆτο δίδοται καὶ εἰς τὰς κληρονόμους τῷ νικήσαντος, καὶ ἀρμόζει νὰ ζητῆται καὶ ἀπὸ τὰς κληρονόμους ἐκεῖνα ὅπῃ καταδικασθῆ.

Ἡ μήτηρ ὅσα μὲν εἰς ἀνατροφῆν τῶν παιδίων τῆς ἐξοδιάσει, δὲν ἴσχυται νὰ τὰ ζητῆ. ὅσα δὲ εἰς πράγματα αὐτῶν καλῶς ἐξοδιάσεν, ἔχει δίκαιον νὰ τὰ ζητῆ διὰ τῆς περὶ διοικήσεως ἀγωγῆς.

Περὶ Ἐξοδιμάτων τῷ Ἄνδρῳ.

Καὶ ὁ ἄνδρας ὅσα μὲν ἐξοδιάσει εἰς τὴν ἀδελφείαν τῆς γυναικὸς του, δὲν ἴσχυται νὰ τὰ ζητῆ ἀπὸ τὸν πονηρόν τε. ὅσα δὲ ἐξοδιάσει εἰς τὴν πατρίαν, τὰ ζητεῖ νομίμως ἀπὸ τὸν Πατέρα τῆς, ὅπου ἔλαβε τὴν προίκα.

Ὁ ἄνδρας ὅσα ἐξοδιάσει εἰς τὰ παιδιά ὅπῃ γεννηθῆν ἀπὸ δέλης τῆς προικὸς, ἢτοι τὰς δεδομένους εἰς τόπον προικὸς, εἴτε εἰς μάθησιν αὐτῶν, εἴτε εἰς τροφὰς, δὲν τὰ πέρνει, διότι τὰς εἶχεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐκεῖνα δὲ ὅπῃ δώσει νὰ τὰ ἀναδρέψεν, τὰ πέρνει, ἔσωντας καὶ νὰ τὰ δώσῃ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς, καὶ ζωῆν τῆς. ὁμοίως καὶ ὅσα ἐξοδιάσει νὰ γλυτώσῃ τὰς δέλης τῆς προικὸς ἀπὸ τὰς λησῶν, ἢ κερσάρων, ἂν τύχῃ καὶ τὰς πιάσεν λαμβάνει αὐτὰ.

Ἡ τῆς κληρονομίας ζήτησις δὲν παύει ποτὲ, ἔτε εἰς χρόνον διορίαν περικλείεται.

Ἐπὶ παρανόμων γάμων δὲν ἐξετάζεται ζήτησις, ἔτε ὅταν δώσῃ τινὰς τίποτες δι' αἰχρὰν αἰτίαν.

Ἐκεῖνος ὅπῃ νὰ προσαχθῆ νὰ πηγαίνῃ εἰς ταξίδι, νὰ φέρῃ τινὰς πράγματα, εἴαν κερσώθῃ, ἢ τὰ χάσῃ ἀπὸ τζακισμὸν καταβίβῃ, ἢ τὰ ἐξοδιάσῃ εἰς ἀδελφείαν ἐδικλῶν τε, ἢ τῶν ἐδικλῶν τε, δὲν τὰ πληρώνει, διότι τὰ αὐτὰ κατὰ τύχην ἐσωθέβησαν, καὶ ὄχι ἐκ τῆς παραγγελίας.

Περὶ Ἀπολείας.

Εἴαν σὺ δώσω πρᾶγμα ζητημένον, διὰ νὰ μὲ δώσης ἢ αὐτὸ πάλιν, ἢ τὴν τιμὴν τῆς, καὶ χαθῆ πρὶν πούληθῆ, εἰ μὲν ἐγὼ σὲ παρεκάλεσα νὰ τὸ πάρῃς, ἐδική μου εἶναι ἢ ζημία. εἰ δὲ ἐσὺ μὲ τὸ ἐζήτησες, τὸ πληρώνεις. εἰ δὲ ἔτε ἕνας, οὐτ' ἄλλος, χρεωσθεῖς ὄρκον περὶ ἀμελείας.

Εἴαν δέλωντας νὰ ἀγοράσῃς τίποτες ἀγγεῖον, τὸ φέρει ὁ τεχνίτης, καὶ τὸ ἀφήσῃ εἰς ἐσένα, καὶ δὲν σὺ ἀρέσει, καὶ τῷ τε σείλῃς μὲ τὸν δόλον

λόνον, καὶ χαθῆ χωρὶς ἀμελείας, καὶ τῷ ἐδικλῶν δέλης, ὁ τεχνίτης ζημιῶται. διότι νὰ τὸ πηγαίνῃ εἰς αὐτὸν τὸ ἐσειλες. ὁμοίως ἐγκαλεῖσαι καὶ διὰ ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἔλαβεν νὰ τὸ φυλάξῃ, ἢ νὰ τὸ πηγαίνῃ, ἂν δὲν ἔκαμαν δόλον, ἢ ἀμέλειαν. Ἀρμόζει εἰς αὐτὸ λοιπὸν τῆς ἀνωτέρω εἰρημένης συμφωνίας ἢ ἀγωγή.

Ἐλαβον τὸ δακτυλίδιον νὰ τὸ ἰδῶ, καὶ μὲ ἔπεσον εἰς τὸν ποταμόν, καταδικάζομαι νὰ τὸ πληρώσω.

ΤΙΤΛΟΣ Δ'.

Περὶ Καινουργίων Κτισμάτων.

Καινουργίον πρᾶγμα κάμνει τινὰς ἢ μὲ τὸ νὰ κτίζῃ, ἢ νὰ χαλᾷ τίποτες, καὶ νὰ μεταλλάσῃ τὴν προτέραν τε θεωρίαν.

Εἴτε δικαίως, εἴτε ἀδίκως κτίζῃ κανεῖς, ἐμποδίζεται ἀπὸ τῶν γειτόνων, ἕως ἔ νὰ ἐξεταχθῆ ἐπιμελῶς ἢ ὑπόθεσις. εἰ δὲ περὶ καινοτομίας, κατέσιν ὅταν μέλλῃ νὰ κάμῃ τινὰς κτίριον καινουργίον, κάμνει χρεῖα νὰ ἐρωτᾷ τὸν Κεῖρον, καὶ τὰς γείτονας, καὶ νὰ πέρνῃ δέλημα.

Ἐκεῖνος ὅπῃ τὸν βλάπτῃ τὸ καινουργίον κτίριον, παραγγέλλει καὶ χωρὶς Ἀρχόντος, καὶ ἀπατόστῃ, καὶ μὲ ξένον πρόσωπον, καὶ παρὼν δεισικόμος, καὶ εἴαν λείπῃ εἰς τόπον μακρὰν, καὶ δέλωντας, καὶ μὴ δέλωντας ἐμποδίζεται ἐκεῖνος ὅπῃ μέλλῃ νὰ κάμῃ τὸ καινουργίον κτίσμα, εἰ δὲ μὴ ζημιῶται.

Ἐκεῖνος ὅπῃ παραγγέλλει γίνεται ἐνάγων, καὶ εἴαν ὁ παραγγελθεὶς κτίσῃ χωρὶς δέλημα τῷ ἐνάγοντος, μετὰ πάσης δικαιοσύνης τῆς κρίσεως χαλᾷ τὸ κτίριον.

Ἐκεῖ ὅπῃ γίνεται τὸ ἔργον, πρέπει νὰ παραγγείλῃ κανεῖς κἄν τε κτίζῃ τινὰς, κἄν τε μέλλῃ νὰ βάλῃ ἀρχήν. καὶ ἂν δὲν εὖρῃ τὸν Οἰκοκύριον, καλῶς παραγγέλλει καὶ ὅσους ἐβρίσκονται εἰς τὸ ἔργον, καὶ δὲν ἐξετάζεται τίς, καὶ ποίας αἰρέσεως ἦτον ὁ παραγγελθεὶς, ἢ δούλος, ἢ γυνή, ἢ παιδίον, ἢ κόρη. καὶ ὅσους τὰς δεισικομένους ὀρθῶς παραγγέλλει, διὰ νὰ τὸ εἴπῃν τῷ Οἰκοκύριον. εἰ δὲ ἔξω τῷ ἔργῳ παραγγέλλῃ, δὲν σέργεται, ἀλλὰ εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον ἀρέπει νὰ παραγγέλλῃ, διὰ νὰ κινήσῃ παρόντος ἐκεῖνος ὅπῃ ἐπαραγγέλλῃ, νὰ πηγαίνῃ νὰ τὸ εἴπῃ τῷ Οἰκοκύριον, διὰ νὰ ἔλθῃ νὰ ἰδῆ τὸ τί ἐσωθέβῃ, καὶ τί μέλλῃ γινέσθαι, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῆ.

Ἐάντις μετὰ τὴν παραγγελίαν κτίσῃ, καὶ δὲν ζητήσῃ συγχώρησιν, ἢ χωρὶς νὰ δώσῃ τὸ δίκαιον ἐκεῖνος ὅπῃ ἔκαμε τὴν παραγγελίαν, αὐτὸ εἶχε δίκαιον νὰ κτίζῃ, ὅσον ἔργον γινέται μετὰ τὴν παραγγελίαν, τὸ χαλᾷ.

Ἐκεῖνος ὅπῃ κτίζῃ, ἀπίσως καὶ ἐγκαλεῖται ὅτι κτίζῃ καινουργία κτίσματα, μέσα εἰς τρεῖς μῶνας χρεωσθεῖ νὰ ἀποδείξῃ τὰ δικαιολογήματα τὰς, καὶ ὑστέρα νὰ βεβαιωθῆ, πῶς ἔττι εἶναι, ὅτι ἀπίσως καὶ φανῆ, ὅτι κακῶς κτίζῃ, ὅσον καὶ αὐτὸς ἐκτίσῃ, τὸ κρημνίζει μὲ ἐδικὰ τὰ ἔξοδα.

Ἐάντις λείπη εἰς τόπον μακρυὸν, καὶ κτισθῆ τὸ σπήτι τε παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου τε, καὶ βλέπει τὸν γείτονα, χρεωσθεὶς ὁ Ἐπίτροπος ἕως δ' μῆνας καὶ μωύση νὰ τῷ σείλη ὁ Οἰκοκύριος τὴν ἀπόδειξιν· εἰ δὲ καὶ δὲν τῷ τὴν σείλη, τότε αὐτὸς ὁ Ἐπίτροπος δικαιολογέμενος, εἰ καὶ καταδικασθῆ, καὶ εἶναι πλέσιος, πληρώνει ὄλλω πὴν καινοτομίαν· εἰ δὲ πτωχός, τὰ πληρώνει ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα ἐκεῖνος ὅπῃ λείπει, τῆσι τῷ Οἰκοκύρι τῷ σπητί.

Ἐάν ἐκεῖνος ὅπῃ παραγγελθῆ, πελήσῃ τὸ σπήτι, καὶ ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἀγοράσει τὸ κτίσει, αὐτὸς παιδύεται· διότι δὲν ἔγινεν ἡ παραγγελία εἰς ὠφέλιμον, ἀλλὰ εἰς ὠφάγμα· διὰ τῆτο ὅταν γούη παραγγελία, ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἔχει, καὶ τὸ οὐρίζει, καταδικάζεται.

Ὅταν ὁ δῆλος κτίσῃ, τῷ παραγγέλλει κανεῖς νὰ προσέχη ἀπὸ καινοτομίας, ὁ δὲ δῆλος δὲν ἔμπορεῖ νὰ παραγγείλῃ ἄλλω τινός ὅπῃ κτίσῃ.

Ἐάν πολλῶν εἶναι τὸ ὠφάγμα ὅπῃ κτίσεται, ἢ καὶ οὐδὲν μόνον ἀπ' αὐτῶν παραγγείλῃ κανεῖς, σερπητὴ εἶναι ἡ παραγγελία, καὶ λογίζεται πῶς νὰ ἔγινεν ὠφάμα τῶν Οἰκοκυρῶν· εἰ δὲ οὐδὲν ἀπὸ τῶν Οἰκοκυρῶν ὑστέρα ἀπὸ τὴν παραγγελίαν κτίσῃ, δὲν ἐγκαλεῖται οἱ ἄλλοι περὶ τῷ ἔργῳ τῆτι· διότι δὲν ὠφείπει εἰς ἐκεῖνα ὅπῃ κάμνεν ἄλλοι, νὰ βλάπτονται ἐκεῖνοι ὅπῃ δὲν ἔπταισαν τίποτες.

Ἐπαρχικὰ ἀπὸ τῶν τῷ Ἀσσιαλονίτε Ἰελιανῷ τῷ Ἀρχιτέκτονος, ἀπὸ τῶν νόμων, ἦτοι τὰ ἔδη τῶν δεισοκομῶν εἰς τὴν Παλαιστίνην.

Περὶ Μέτρων.

Ὅ πῶς ἔχει παλαισῶν δ'. ὁ δὲ παλαισῶν, τῆσι ἢ παλάμη ἔχει δακτύλους δ'. ὁ πῆχυς παλάμας ἢ. ὁ δακτύλος εἶναι πρῶτος καθὼς καὶ ἡ μονὰς εἰς τῶν ἀειθμῶν.

Ἡ παλάμη ἔχει δακτύλους δ'. ὁ πῆχυς ἔχει πόδας εἷς ἡμισυ, ἢ γυν παλάμας ε'. τὸ βῆμα ἔχει πῆχεις β'. τῆσι ἢ δισκελίαν πόδας γ'. παλάμας ιβ'. ἡ ἔργια ἔχει βήματα β'. ἢ γυν πῆχεις δ'. πόδας ε'. τῆσι σιδάμας, ρ'. καὶ δακτύλους δ'. ἡ ἀκίνα ἔχει ἔργιαν μίαν ἡμισυ, ἢ γυν πῆχεις ε'. ἢτοι πόδας ρ'. παλάμας λς'. τὸ πλέθρον ἔχει ἀκίνας ι'. ἢ γυν ἔργιας ιε'. ἢτοι βήματα λ'. πῆχεις ε'. πόδας ιγ'. τὸ σάδιον ἔχει πλέθρα ε'. ἢ γυν ἀκίνας ε'. ἢτοι ἔργιας ρ'. βήματα σμ'. πῆχεις υ'. πόδας χ'. τὸ μίλιον κατὰ μὲν τὸν Ἐρατοσθένην, καὶ Στράβωνα τῶν Γεωγράφων ἔχει σάδια, ἢ. καὶ γ'. ἢ γυν ἔργιας ωλς'. κατὰ δὲ τὴν συνήθειαν ὅπῃ κρατεῖ πῶρα, σάδια μὲν ἔχει ἑπτὰ ἡμισυ, ἢτοι ἔργιας ψν'. ἢτοι βήματα αφ'. πῆχεις ε'.

Πρέπει νὰ ἰξούρησ, ὅτι τὸ μίλιον τῷ καιρῷ τῆτι, ἢ γυν τῶν ἑπτὰ ἡμισυ σαδίων, ἔργιας μὲν γεωμετρικῶς καθὼς εἶπομεν ἔχει ψν'. ἀπλάς δὲ ωμ'. διότι αἱ ρ'. ἔργια γεωμετρικῶς κάμνεν ριβ'. ἀπλάς ἔργιας.

Περὶ Κτίσματος Λατρῶ.

Ἐκεῖνος ὅπῃ ἐπιχειρίζεται νὰ κτίσῃ ξεχωριστὸν λατρὸν ἐδικὸν τε· εἰ μὲν κατὰ τὸ νότιον μέρος ἐστίν, νὰ ἀπέχη ἢ κάμινος ἀπὸ τὸ σπήτι τῷ γεί-

τονος πῆχεις, κ'. ἂν εἶναι τὰ σπήτια δίπατα, ἢ τρίπατα, καὶ ἔχεν παράθυρα ὅπῃ νὰ βλέπεν πρὸς αὐτὸν τὸν λατρὸν, διότι ἔσονται νὰ εἶναι οἱ ἄνεμοι χειμωνιάτικοι, δὲν ἀνοίγονται τόσον συχνὰ τὰ παράθυρα τῷ γείτονος, καὶ διασκορπᾶται, καὶ διαφθείρεται καὶ ἡ δυνάμις τῷ πυρός ὑπὸ τῶν ἀνέμων· εἰ δὲ πρὸς τὸ βόρειον, ἢ πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῷ γείτονος εἶναι ἢ κάμινος τῷ λατρῷ, καὶ τὰ σπήτια τῷ γείτονος εἶναι δίπατα, ἢ τρίπατα, καὶ ἔχεν παράθυρα ὅπῃ ἀνοίγαν πρὸς τὴν κάμινον, τότε κάμνει χρεῖα νὰ ἀπέχη ἢ κάμινος τῷ αὐτῷ λατρῷ πῆχεις λ'. διότι ἔσονται νὰ εἶναι οἱ ἄνεμοι καλοκαιρινοί, καὶ νὰ ἀνοίγουνται συχνὰ τὰ παράθυρα, βλάπτονται οἱ ἄνθρωποι τῷ σπητί ἐκεῖνος ἀπὸ τὸν καπνὸν τῆς καμίνου· εἰ δὲ καὶ εἶναι φραγμένοι οἱ τοῖχοι ὅπῃ εἶναι πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, δέκα πῆχεις μόνον νὰ ἀπέχη ἀπὸ τὸ σπήτι τοῦ γείτονος, εἰ δὲ καὶ εἶναι μονόπατον τὸ σπήτι, καὶ ἔχει θύρας, καὶ παράθυρα ὅπῃ βλέπει πρὸς τὸ μέρος τῷ λατρῷ, πάλιν ι'. πῆχεις νὰ ἀπέχη τὸ καμίνον ἀπὸ τὸ σπήτι τῷ γείτονος· εἰ δὲ φρακτοὶ εἶναι οἱ τοῖχοι τῶν κατωγέων σπητίων, πῆχεις ε'. μόνον νὰ ἀπέχη· καὶ ταῦτα μὲν ἐν Πόλει, εἰς δὲ τὰ χωρία τὸ ἡμισυ μέτρον.

Περὶ Φέρου ὅπῃ νὰ ψύξῃ Φωμί.

Ἐκεῖνος ὅπῃ μέλλει νὰ κάμῃ φῆρνον καινέργιον διὰ Φωμί, εἰς τὴν Πόλιν μὲν κάμνει χρεῖα νὰ ἀπέχη τὸ σπήτι τῷ φέρνῳ, ἀπὸ τὸ σπήτι τοῦ γείτονος πῆχεις ε'. καὶ νὰ εἶναι εἰς τόπον ὑψηλὸν, καὶ ξανοιπτόν, ἂν εἶναι τὰ σπήτια τῷ γείτονος κατώγεια, καὶ μονόπατα. Αὕτη ἡ ξεμάκρησις δίδεται, καὶ νὰ εἶναι εἰς τόπον ἀνοικτόν, καὶ ἀδειανὸν τὸ σπήτι τοῦ φέρνου, διὰ τῶν πυρκαϊῶν, ὅπῃ τυχαίνει καὶ γίνονται εἰς τὰ σπήτια ἀπὸ τὰ τοιαῦτα· εἰ δὲ δίπατα ἢ τρίπατα εἶναι τὰ σπήτια τῷ γείτονος, ἢ ξανοίξις μὲν τῷ τόπου τὸ αὐτὸ μέτρον ἄς ἔχη, τὸ δὲ σπήτι τῷ φέρνῳ νὰ ἀπέχη ἀπὸ τὸ σπήτι τῷ γείτονος, διὰ νὰ μὴ βλάπτεται ἀπὸ τὸν καπνὸν, τὸ ἡμισυ μέτρον τῷ λατρῷ· διότι ἢ μὲν καύσις τῷ λατρῷ γίνεται συχνάκις, καὶ ἀκατάπαυστος· τῷ δὲ φέρνῳ εἶναι ἀραιὰ, καὶ μερικὴ, ἢ ὁποῖα τὸν περὶασότερον καιρὸν γίνεταί τὴν νύκτα· καὶ ταῦτα μὲν εἰς Πόλιν, εἰς δὲ τὰ χωρία, ἢ εἰς τὰ ζυγαλατεῖα τὸ ἡμισυ μέτρον ὅπῃ εἶπομεν.

Σχόλιον.

Ἡ γυν εἰ μὲν εἰς τὸ νοτιώτερον μέρος εἶναι ὁ φῆρνος ὅπῃ κτίσεται, ἢ εἰς τὸ δυτικώτερον ἀπὸ τὸ σπήτι τῷ γείτονος, καὶ εἶναι τὰ σπήτια δίπατα, ἢ τρίπατα, καὶ ἔχεν παράθυρα ὅπῃ βλέπεν πρὸς τὸν αὐτὸν φῆρνον, πῆχεις ιγ'. νὰ ἀπέχη ἀπὸ τὸ σπήτι τῷ γείτονος μοναχά· εἰ δὲ εἰς τὸ βόρειον μέρος, ἢ τὸ ἀνατολικὸν τῷ γείτονος εἶναι ὁ φῆρνος, καὶ τὰ σπήτια εἶναι δίπατα, ἢ τρίπατα, καὶ ἔχεν καὶ παράθυρα ὅπῃ ἀνοίγαν πρὸς τὸν αὐτὸν φῆρνον, ἐκεῖνος ὅπῃ τὸν κάμνει πῆχεις κ'. μακρὰ. εἰ δὲ καὶ εἶναι φρακτοὶ οἱ τοῖχοι, ὅπῃ βλέπεν πρὸς τὸν αὐτὸν φῆρνον, τὸ τρίτον μέρος ὅπῃ εἶπαμεν τῷ μέτρῳ νὰ δίδεται μόνον· εἰ δὲ μονόπατα, καὶ κα-

πόγεια είναι τὰ σπήτια, καὶ ἔχεν θύρας καὶ παράθυρα, ὅπως νὰ βλέπουν πρὸς τὸν φῆρον, καθὼς εἶπομεν, τὸ αὐτὸ μέτρον τῶν φρακτῶν, καὶ ὑψηλῶν τοίχων νὰ δίδεται εἰς ἐκεῖνον ὅπως κτίζει τὸν φῆρον· εἰ δὲ καὶ εἶναι φρακτοὶ οἱ τοῖχοι τῶν κατωγέων σπητιῶν, τὸ ἕκτον μέρος τῶν τειπέτων σπητιῶν νὰ δίδεται· καὶ ταῦτα μὲν εἰς τὴν Κωνσταντινέπολιν λέγει, διὰ νὰ εἶναι ὁ μὲν νότος χειμωνιάτικος ἀνεμος, καὶ τὸν χειμῶνα δὲν ἀνοίγονται τόσο συχνὰ τὰ παράθυρα τῶν γείτονος· ὁ δὲ βορέας εἶναι καλοκαιρινός, καὶ τὸ καλοκαίρι ἀνοίγονται συχνάκις τὰ παράθυρα, καὶ γίνεται βλάβη εἰς τὰς ἀνθρώπους ὅπως κατοικῶν εἰς αὐτό.

Εἰς δὲ τὴν Θεσσαλονίκην, ἐπειδὴ συμβαίνει νὰ εἶναι τὰ ἐναντία τῶν, νὰ γίνονται τὰ ἐναντία, ἦγαν εἰς μὲν τὸ νότιον μέρος νὰ ἀπέχη περισσότερο, εἰς δὲ τὸ βορειότερον ὀλιγώτερον, δὲν εἶναι ἄσπερον.

Περὶ Φέρων Κεραμικῶν.

Εἰκεῖνος ὅπως κάμνει εἰς χωρίον φῆρον κεραμικόν, πρέπει νὰ τὸν κάμη μακρὰν ἀπὸ τὸ σπήτι τῶν γείτονος, αὐτὸ εἶναι τὰ σπήτια δίπατα, ἢ τρίπατα, καὶ ἔχεν παράθυρα ὅπως βλέπεν πρὸς τὸν φῆρον· καὶ αὐτὸ φούρνος εἶναι ἀπὸ τὸ βορειον μέρος, νὰ ἀπέχη ἀπὸ τὸ σπήτι τῶν γείτονος πῆχες ἢ. διότι ἡ χρεῖα, καὶ ἐργασία τῆς κεραμικῆς εἰς τὸν τοῖστον καιρὸν γίνεται, ὅταν φυσῶσιν οἱ τοῖστοι ἀνεμοί, εἰ δὲ εἰς τὸ νότιον, ἢ εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῶν σπητιῶν εἶναι ὁ φῆρος, καὶ τὸ σπήτι ἔχει θύρας, καὶ παράθυρα ὅπως βλέπεν πρὸς τὸν φῆρον, νὰ τὸν κάμη ἰβ'. πῆχες μακρὰν ἀπὸ τὸ σπήτι, ἔσονται νὰ εἶναι χειμωνιάτικοι οἱ ἀνεμοί, καὶ νὰ μὴ γίνεται ἡ ἐργασία τότε· εἰ δὲ καὶ εἶναι φρακτοὶ οἱ τοῖχοι, ἢ κατώγεια τὰ σπήτια, τότε τὸ τρίτον ὅπως εἶπομεν τῶν πηχῶν νὰ τὸν κάμη μακρὰν ἀπὸ τὸ σπήτι τῶν γείτονος· εἰδὲ καὶ ἦτον ἔξ ἀρχῆς ἡ κεραμικὴ, καὶ ἑτέρος γείτονος βελομῶς νὰ κάμη ἄλλω σιμὰ εἰς αὐτῷ, κάμνει χρεῖα νὰ σοχάζεται τὸ σπήτι τῶν πρῶτος γείτονος, καὶ εἰ μὲν καὶ εἶναι εἰς τὸ ἀνατολικόν, ἢ βορεινὸν μέρος, νὰ κάμη τὸν φῆρον ἰε'. πῆχες μακρὰν· εἰ δὲ νότιος, ἢ δυτικὰ τῶν φέρων, ὅπως μέλλει νὰ κτιθῆ εἶναι τὸ σπήτι τῆς προτέρας κεραμικῆς, νὰ τὸν κάμη λ'. πῆχες μακρὰν· τὰ αὐτὰ μέτρα τῶν ἀνέμων καὶ εἰς τὰ ἀλώγια νὰ φυλάττωνται.

Περὶ Φέρων ὅπως ψύξω τὸν ὕψον.

Εἰκεῖνος ὅπως θέλει νὰ κάμη φῆρον, διὰ νὰ ψύξω τὸν ὕψον, εἰς χωρίον, ἢ εἰς Πόλιν, εἰ μὲν μονόπατον, καὶ κατώγειον εἶναι τὸ σπήτι τῶν γείτονος, καὶ ἔχει θύρας, καὶ παραθύρια ὅπως βλέπεν εἰς τὸ καμίνι, καὶ ὁ τόπος τῆς καμίνης εἶναι γυμνός, καὶ ξέσκεπος, εἰ μὲν ἀνατολικός, ἢ βορείος εἶναι ὁ τόπος ἔτος, κάμνει χρεῖα νὰ κάμη τὸ καμίνι ἢ. πῆχες μακρὰν ἀπὸ τὸ σπήτι τῶν γείτονος, εἰ δὲ εἰς τὸ δυτικώτερον, ἢ νοτιώτερον μέρος εἶναι τὸ καμίνι, καὶ τὰ σπήτια εἶναι χαμηλὰ, καὶ μονόπατα, καὶ ἔχεν θύρας, καὶ παράθυρα πρὸς τὴν κάμινον, τέσσαρες πῆχες νὰ ἀπέχη μακρὰν· εἰ δὲ ὁ τόπος τῆς καμίνης εἶναι σκεπασμένος, καὶ ὁ γείτονας ἔχει παράθυρα πρὸς τὴν αὐτῷ κάμινον, δὲν ἔχει ἔξουσίαν νὰ

κάμη θόλον εἰς αὐτῷ, διότι γίνεται πνιγμός εἰς τὸ σπήτι τῶν γείτονος, ἔσονται νὰ σεβαίνη ὁ καπνὸς ἀπὸ τὰ παράθυρα, εἰ δὲ καὶ εἶναι δίπατα, ἢ τρίπατα τὰ σπήτια τῶν γείτονος, καὶ ἔχεν παράθυρα ὅπου βλέπεν πρὸς τὴν κάμινον τῶν ὕψων, νὰ τὴν κάμη κδ'. πῆχες μακρὰν ἀπὸ τὸ σπήτι τῶν γείτονος· εἰ δὲ καὶ δὲν ἔχεν οἱ τοῖχοι ἔτε παράθυρα, τότε ἔχει ἔξουσίαν ἐκεῖνος ὅπως κάμνει τὸν φῆρον διὰ ὕψων, μόνον δύο πῆχες νὰ ἀπέχη ἀπὸ τὸν τοῖχον τῶν γείτονος, διὰ τὴν σάφρωσιν, καὶ βλάβην τῶν τοίχων μόνον, ἢ ὅποια γίνεται ἀπὸ τὴν κάμινον τῶν πυρός· ὅμως δὲν ἔχει ἔξουσίαν νὰ κρή, ἢ νὰ τζακίζη τὸν ὕψων εἰς τὸν τοῖχον τῶν γείτονος, ἀλλὰ νὰ ἀπέχη ὅταν κόπτῃ, καὶ τζακίζη τὸν ὕψων, μακρὰν ἀπὸ τὸν τοῖχον τῶν γείτονος πῆχες ἕξ, διότι καὶ ἡ προσβολὴ τῶν καπνοῦ βλάπτει τὰς τοίχους κατὰ πολλὰ.

Περὶ Φέρων ὅπως νὰ καίη Ἀσβέσω.

Εἰκεῖνος ὅπως θέλει νὰ κάμη φῆρον τῆς ἀσβέσω, κάμνει χρεῖα νὰ ἀπέχη ἀπὸ κάθε σπήτι δίπατον, καὶ τρίπατον, καὶ ὑψηλότερον, καὶ κοντολογῆς ἀπὸ κάθε μέρος, πῆχες ς'. νὰ ἀπέχη μακρὰν· διότι ὁ καπνὸς αὐτῆς εἶναι κατὰ πολλὰ ἀφῆς, καὶ βλαπτικός· ἀπὸ δὲ τῆς ἀλωγῆς νὰ ἀπέχη ἢ τοιαύτη κάμινος πῆχες ν'.

Περὶ Βαφέων, καὶ Θερμοβρόχων.

Ἡ ἐργασία τῶν θερμοβρόχων, καὶ τῶν βαφιῶν ἔσονται νὰ γίνεται διὰ πυρός, καὶ νὰ εἶναι παντοεινὴ, καὶ ἀκατάπαυστος, βλάπτονται τὰ σπήτια ὅπως εἶναι ἐπάνωθεν τῆς. Δὲν πρέπει λοιπὸν, ἀν εἶναι τὰ σπήτια τῶν τοῖστον μονόπατα, καὶ κατώγεια, τῶν δὲ γείτονος εἶναι δίπατα, καὶ ὑψηλὰ, δὲν πρέπει λέγω νὰ καίη ἡ φωτιά ὑποκάτωθεν τῶν τοῖστον ὑψηλῶν σπητιῶν, διὰ τὴν βλάβην ὅπου εἶπαμεν πῶς γίνεται· διότι ἔσονται νὰ εἶναι ἡ καυσις παντοεινὴ, καὶ ἀκατάπαυστος, δὲν δίδει μόνον βλάβην, καὶ ἀδένεια εἰς τὰ σπήτια ὅπως δέρισκονται ἐπάνωθεν αὐτῶν, ἀλλὰ ἔχουν καὶ κίνδυνον ἀπὸ τὴν φωτίαν τὰ τοιαῦτα σπήτια. Πρέπει λοιπὸν ὄχι μόνον νὰ λείπουν τὰ τοιαῦτα ἐργασίαι ὑποκάτω τῶν ἀνωγέων, καὶ ὑψηλῶν σπητιῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀπέχεν ἀπὸ κάθε μέρος τῶν ἀνωγέων πῆχες ς'. καὶ δίμοιρον, διὰ νὰ διαχωρῆται, καὶ νὰ διασκορπᾶται ὁ καπνὸς εἰς τὸν ἀέρα, πρὸ τῶν ς'. πηχῶν, καὶ δίμοιρον.

Περὶ Ὑπεργῶν, καὶ Χαλκιάδων.

Οἱ Ὑπεργοὶ ὅπως δαλόου τὰ γαλῖα, καὶ οἱ χαλκιάδες ὅπως κάμνει τὰς ἀξίνας, τὰ δικέλλια, τὰ σίδερα τῶν παραβίων, καὶ ἄλλα τοιαῦτα μεγάλα ὄργανα, δὲν πρέπει νὰ τὰ δαλόου μέσα εἰς τὰς Πόλεις, εἰ δὲ καὶ εἶναι τίποτε ἀνάγκη νὰ κατοικοῦ ἔτοι εἰς τὰς Πόλεις, εἰς τόπος ἀκατοικητός, καὶ ξεχωριστῆς Πόλεως νὰ τὰ δαλόου, διότι πολλὸν κίνδυνον ἔχουν τὰ σπήτια ἀπὸ τὴν φωτίαν, καὶ εἰς τὰς ἀνθρώπους μεγάλη βλάβη, καὶ ἀσθένεια γίνεται ὑπὸ τῆς ἀτμίδος τῶν καπνῶν.

Περὶ Ἐλαιοτριβείων, καὶ Καπιλείων.

Ἡ Τέχνη τῶν ἐλαιοτριβείων ὅπῃ δαδύουν τὸ ἐλαιόλαδον, λινόλαδον, σσσαμόλαδον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ἡ τέχνη τῶν καπιλείων ὅπῃ δαγάζουν τὴν ῥαβδίαν, ὅχι μόνον ἀπὸ τῆς φωτίας ἔχον βλάβην, ἀλλὰ καὶ ἀσθένειαν τὰ τοιαῦτα δίδου εἰς τὰς ἀνθρώπους. Διὰ τῆτο πρέπει νὰ μὴ γίνωνται τὰ τοιαῦτα ἐργασήρια ὑποκάτω ἀγωγέων σπητίων, διὰ νὰ μὴ δίδου εἰς τὰς ἀνθρώπους, ὅπῃ κατοικῶν εἰς τὰ τοιαῦτα σπήτια, τὰς βλάβεις ὅπῃ εἶπομον ἀπὸ τὸν ἀχνὸν τῶν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀπέχων ἀπὸ κάθε μέρος τῶν τοιῶν ὑψηλῶν σπητίων τρεῖς ἡμισυ πῆχες.

Περὶ Σχοινοπλόκων, καὶ ἐκείνων ὅπῃ πλύων τὰ μαλία.

Αἱ τέχναι τῶν χοινοπλόκων, ἡγὼν ἐκείνων ὅπῃ κάμνουν τὰ χοινία τῶν παραβίων, καὶ ἐκείνων ὅπῃ πλύων τὰ μαλία, οἱ περισσότεροι νομίζων πῶς δὲν βλάπτων τίποτες, ὅμως μεγάλη βλάβη γίνεται ἀπὸ αὐτὰ, καὶ πολὺ κίνδυνον ἔχουν οἱ γείτονες αὐτῶν, διότι τὰ καπνίζων μετὰ τῆς πολλῆς, καὶ πρῶτον μὲν ὅτι ἔσωντας νὰ εἶναι ἡ μυραδία αὐτῶν βαρέα, δίδου μεγάλῳ βρῶμαν εἰς τὰς γείτονας, ἀπὸ τῆς ὁποίας γονῶνται ἡ λοιμικὴ ἀσθένεια εἰς τὰς ἀνθρώπους· δεύτερον δὲ ὅτι πολλὰ καπνίζοντες μετὰ τὸ πιάφι πῶντι μέρος τί εἰς τὰ χοινία, ἢ εἰς τὸ κανάβι, καὶ ἀνάπτει, καὶ γίνονται μεγάλαι πυρκαϊαὶ εἰς τὰ σπήτια ὅπῃ εἶναι ἐκεῖ τριγύρα· καὶ ἀπὸ τῆτο νὰ τὸ καταλάβη κανεῖς, διότι πολλὰ καπνίζων ἀνάφαν, καὶ ἐκάνων τὰ τοιαῦτα ἐργασήρια, καὶ διὰ τῆτο πρέπει νὰ εἶναι ξεχωριστὰ τὰ ἐργασήρια, καὶ νὰ μὴ γίνωνται σιμὰ εἰς ἄλλα σπήτια· εἰ δὲ εἶναι τίποτες ἀνάγκη νὰ κατοικῶν οἱ τοῖστοι, καὶ νὰ εὐρίσκωνται τὰ σπήτια αὐτῶν κολλητὰ μετὰ ἄλλα σπήτια, κάμνει χρεία νὰ κάμνη ἔγγραφον ὁμολογίαν ὁ Οἰκοκύριος τῶν τοιῶν σπητίων, πῶς νὰ μὴ καπνίσῃ ποτὲ μετὰ φωτίας εἰς τὸ σπήτι ὅπῃ ἔχει τὰ χοινία, καὶ τὸ κανάβι.

Περὶ Τυροκόμων, καὶ τῶν Γαρεφῶν.

Ἡ Τέχνη τῶν γαρεφῶν, ἡτοὶ ἐκείνων ὅπῃ ψύων τὰς σιπεδόνας, καὶ ἐκείνων ὅπῃ βράζων, καὶ κατασκευάζων τὸ τυρὶ, μεγάλῳ βλάβῳ δίδου εἰς τὰς ἀνθρώπους, ὅπῃ εὐρίσκωνται ἐκεῖ τριγύρα· διότι ἡ ἀτμὶς αὐτῶν εἶναι κατὰ πολλὰ βρωμερὰ, καὶ φθαίνει εἰς πολὺ διάστημα, ἀπὸ τῆς ὁποίας γίνονται πολλὰς, καὶ διάφοραις ἀσθένειαῖς. Διὰ τῆτο πρέπει νὰ μὴ κατοικῶν καθόλου εἰς Πόλεις, ἢ χώρας οἱ τοῖστοι, ἀλλὰ μακρὰς εἰς τόπον ἀκατοίκητον· εἰ δὲ καὶ κάμνη χρεία διὰ τὰς χείρας τῶν Πόλεων, καὶ τῶν Χωραφίων, πρέπει νὰ ἀπέχων μακρὰ ἀπὸ τὰ σπήτια τρία σάδια· ὅμως πρέπει νὰ εἰξεύρη κατ' ἑνας, ὅτι ταῦτα πάντα ὅπῃ εἶπαμον, διὰ ἐκεῖνα ὅπῃ γίνονται καινέργια τὰ εἶπομον, εἰ δὲ εὐρέθησαν ἕξ ἀρχῆς, καὶ ἔχων χαρτία παλαιὰ, ἃς σέκων κατὰ εὐρέθησαν.

Πε-

Περὶ οἰκοδομῆς Σπητίων, περὶ θυρίδων Σπητίων, εἰς ἴσιον τόπον, ὅτι δέκα ποδάρια νὰ εἶναι ξέμακρον ἀπὸ τῆς γείτονος τὸ σπήτι.

Ἐκεῖνοι ὅπῃ κάμνουν σπήτια καινέργια ἐν θυρίδων, αἰσῶς καὶ εἶναι εἰς ἴσιον τόπον εἰς τὰς πολιτείας, πρέπει νὰ ἀπέχων ἀπὸ τὸ σπήτι τῆς γείτονος δέκα ποδάρια, καὶ νὰ κάμουν παραθύρια κατὰ τὴν θέλουν· καὶ εἰ μὴ εἶναι τὸ σπήτι ὅπῃ νὰ βάνουν τὰ πράγματα τὰ μέσα, καὶ νὰ μὴ κάθωνται εἰς αὐτὸ, ἔχουν ἕξασίαν νὰ ἀνοίξουν παράθυρα κατὰ τὴν θέλουν, διότι ἔσωντας νὰ εἶναι σπήτι ἀποθήκης, κατὰ τὴν εἶπαμον, δὲν θέλουν κάμνη ἐνόχλησιν πυκνὰ, ἀλλὰ κάμνη καμμίαν φωνήν.

Περὶ Σταύλων, ἡτοὶ Ἀχρεῖς.

Οἱ δὲ σταῦλοι, τὰ ἀχρεῖα διπλαθῆ, δὲν πρέπει νὰ γίνωνται πρὸς τὴν θύραν τῆς γείτονος, ἀλλὰ τῆς γεινομένης σπητίων διὰ σταῦλον, ἃς ἀνοίγῃ τὴν πόρταν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῆς γείτονος, καὶ ὅχι ἀντιπρὸς τῆς.

Περὶ Καπιλείων.

Εἰ δὲ καπιλείων, ἢ ἄλλο τί ἐργασήριον τέτοιον, ὁμοίως ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος νὰ γίνονται ἢ πόρτα, καὶ νὰ μὴ ἔχῃ ἕξασίαν ἐκεῖνος ὅπῃ κτίζῃ τὸ καινέργιον σπήτι νὰ κάμνη καλύβι, ἢ κρεβάτι, ἢ ψάδας νὰ δίδου εἰς ἐκεῖνος ὅπῃ θέλουν νὰ πίνων εἰς τὴν ῥῆγαν, ἢ πρὸς τὴν ἀγορὰν, ἀλλὰ μόνον μῆσα νὰ γίνονται ἢ χηῖσις τῆς καπιλείων· ἀλλὰ μῆτε ζῶν νὰ βάνη, μῆτε παχνὶ νὰ κάμνη εἰς τὸ καινέργιον σπήτι ὅπῃ κάμνει, διὰ τὴν βλάβῳ ὅπῃ γίνεται ἀπὸ τὰ ζῶα εἰς τὰς ἀνθρώπους ὅπῃ διαβαίνων· εἰ δὲ ἐκεῖνος ὅπῃ εἶχε τὸ σπήτι, προπῆρα εἶχε τὴν σταύλον, καὶ τῆς καπιλείων τὰ ὅσα προεἶπομον, ἃς μὴ ἐμποδίζεται ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπῃ ξανακαινεργῶναι τὸ σπήτι νὰ τὰ κάμνη κατὰ τὴν ἡτον ἕξ ἀρχῆς, ὅτι ὁ τόπος ἡτον δελωμένος προπῆρα· ἀμὴ αἰσῶς καὶ τῶν δύο τὰ σπήτια παλαιὰ εἶναι, ὁ σῆας δὲ ἀπὸ αὐτῶν προπῆρα ἀπὸ τὸν γείτονα τῆς εἶχε τὴν χηῖσιν τῆς ἀχρεῖς, καὶ τῆς ἕξω φάτνης, καὶ σάσεως τῶν ζῶων, ἕξω τῆς καπιλείων, καὶ ἄλλας ὑπηρεσίας τῆς καπιλείων ἀπὸ ἕξω κατὰ τὴν ἡσαν ἕξ ἀρχῆς· καὶ ὁ ἄλλος γείτονα δὲν ἡτον εἰς τὸ παρὸν, ἔτε εἰς δέκα χεῖρας δὲν τῆς εἶπε τίποτες διὰ τί τὰ ἔφτιασων, ἔτε αὐτὸς εἶπε μακρὰν, καὶ ἀπέρασων κ. χεῖροι, καὶ δὲν εἶπε τίποτες, ὁ αὐτὸς δὲν ἡμπορεῖ νὰ φτιάσῃ τὰ ἴδια, διότι κατεδαλώθη ὁ τόπος, καὶ δὲν εἶναι χρεία πλέον νὰ γίνωνται δύο παχνία, ἢ σάσεις ζῶων, ἢ καπιλείων, ὅτι ἐπρόλαβον ὁ γείτονα τὸ σπήτι, καὶ τὸ ἔκαμε κατὰ τὴν ἡθελε.

Περὶ Πορροσασίων.

Πορροσασίον δὲν ἔχει ἕξασίαν ὑδρίας νὰ κάμνη διὰ τὴν ὑβείσιν τοῦ ἄλλου σπητίων· καὶ ταῦτα μὴ εἰς τὰς Πόλεις· εἰς δὲ τὰς Χώρας περὶ τῶν καπιλείων, καὶ ἄλλων τοιῶν, ἃς μετεχειροδοῦ μετὰ ἀναλογίαν κατὰ τὴν σωήθειαν ὅπῃ ἔχων. Πρέπει δὲ εἰ μὴ ἡσαν σάσεις βοῶν, τὸ ἡμισυ μέτρον νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τὰ προεἰρημένα, εἰ δὲ καπιλείων γίνονται, τὸ

τὸ διπλάσιον νὰ ἀπέχου, ὄχι μόνον διὰ τὰς βλάβας ὅπου συμβαί-
νουσι ἀνάμεσον τους, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν κίνδυνον ἀπὸ τῶν ζῶα εἰς τοὺς
διαβαίνοντας ἀνθρώπους.

Ὅμως πρέπει νὰ ἰσχύρῃ, ὅτι εἰς τὸν δόλον Αὐθωντικῆς, ἔτε εἰς
τὰς ῥέγας τῆς ἀγορᾶς δὲν πρέπει νὰ κάμῃ καεὶς παχνὶ ἀλόγων διὰ
τὸν κίνδυνον τῶν ἀνθρώπων ὅπῃ περνοῦν ἀπ' ἐκεῖ, ἔτε εἰς τὰς Αὐθων-
τικῆς δρόμους τῶν Πόλεων.

Περὶ Ὑφίλωμάτων τῶν σπιτιῶν ὠφέλιμον.

Εἰὰν τὸ εὐδὸς τὸ σπῆτι ἦτον εἰς ἀρχῆς δίπατον, καὶ θελήῃ καὶ ὁ ἄλλος
νὰ κάμῃ τὸ μονόπατον σπῆτι τε δίπατον, πρέπει νὰ ἀφίγη δέκα ποδά-
ρια ἀπ' ἐκεῖνο τὸ σπῆτι μακρὰν, καὶ τότε ἔχει εἰς εὐστίαν νὰ τὸ κάμῃ,
ἀν ὁμοιάζουσι τὰ σπιτία, καὶ δὲν ὑπερβαίνει τὸ πρῶτον δίπατον· διότι
δὲν εἶναι δίκαιον μικρῶν σπιτίων ἀξιομυθῆναι νὰ βλαφθῇ σπῆτι ἀξιόλο-
γον ἀπὸ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν· ἀλλὰ τότε κάμνει χρεῖα νὰ γόνῃ κ'. πο-
δάρια μακρότερα, καὶ τότε νὰ κτίσῃ τὸ σπῆτι, καὶ νὰ κάμῃ παράθυρα,
εἴτε εἶχε παράθυρα, εἴτε δὲν εἶχε τὸ πρῶτον σπῆτι, καταντίκρυ τῶν γε-
νομυθῶν σπιτίων· καὶ ταῦτα εἰς τὰ δίπατα, καὶ τεύχεται σπιτία, καὶ
εἰς τὰ Πόλεις, εἰς δὲ τὰς Χώρας, μόνον τὰ δέκα ποδάρια ἄς φυλάτ-
τουν, ὅσοι πάτοι καὶ αὐτὸ εἶναι.

Περὶ Θύρας, καὶ Παραθυρῶν ὅπῃ ἀνοίγει, ὄντας ἄλλο σπῆτι ἀπὸ παῖω τε.

Εἰὰν τὸ σπῆτι ἔχη θύραν, ἢ παράθυρον μικρὸν, καὶ εἶναι ἄλλος τοῖ-
χος ἑξῆς ἐπάνω αὐτῶν, ἀν θελήσῃ ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει τὴν θύραν, ἢ τὸ
παράθυρον νὰ τ' ἀνοίξῃ, ἢ νὰ τὰ μακρῶν, δὲν ἔχει εἰς εὐστίαν διὰ τὸ
βάρος τοῦ γείτονος ὅπου εἶναι ἐπάνωθεν του· εἰ δὲ τὸ ἐπάνω σπιτίον ἢ
θύρα εἶναι μακρὰν, ἢ ὁ ὑποκάτω τοῖχος εἶναι φρακτός, καὶ εἶναι ἐπάνω
θύρα, ἢ παράθυρον, τότε ἄς ἀνοίξῃ καὶ ὁ ὑποκάτω· πλὴν νὰ μὴ κά-
μῃ τόσον πλάτος, ὅσον εἶναι τῆς ἐπάνω θύρας, ἀλλὰ νὰ ἀφίγη ἀπὸ
κάθε μέρος τῆς ὑποκάτω ἀνοίγμουθῆς θύρας, ἀπὸ ἑξ' δάκτυλα, καὶ τότε
νὰ τὸ κάμῃ ἐγγράφως, καὶ νὰ βεβαιώσῃ ἐκεῖνον ὅπῃ εἶναι ἐπάνω, ὅτι
εἰὰν πάθῃ ὁ τοῖχος τίποτες ἕως δύο μῶν, ἀφόντις τὴν ἀνοίξῃ καὶ ὕ-
σερα, νὰ πληρώσῃ αὐτὸς τὴν ζημίαν.

Περὶ Ἀλαξίας Πιασῶ, καὶ Κολώνας.

Εἰ δὲ εἰς τὸ ὑποκάτω σπῆτι εἶναι ἀγκωνάρι κτισμένον ὅπῃ βασιᾶ τὰ
βάρι τοῦ ἐπάνω σπιτίου, καὶ θελήσῃ ὁ ὑποκάτω Οἰκοκύριος νὰ δι-
γάλῃ τὸ κτισμένον ἀγκωνάρι, καὶ νὰ σῆσῃ κολώνα, ἄς ἔχη θελήμα
νὰ τὸ κάμῃ τῆτο· ἢ δὲ κολώνα ὅπῃ σῆσῃ, νὰ ἔχη τὸ ἥμισυ μέρος τῶν
ἀγκωνάριων, ἢ γὰρ αὐτὸν ἦτον τὸ ἀγκωνάρι πόδας δύο τὸ πλάτος, νὰ εἶναι
ἢ κολώνα μία πῆχυς· εἰ δὲ ἐκεῖνος ὅπῃ εἶναι ἀπάνω ἔχη ἀγκωνάρι,
ἔχει εἰς εὐστίαν, ἀν θελήῃ, νὰ τὸ χαλάσῃ, νὰ βάλῃ κολώναν, μόνον νὰ
βάλῃ ὑποκάτω τῶν σῦλων δέσιν σιδηρῶν δακτύλων ἢ τὸ χόντρος· διότι τῶ-
το εἶναι ἔργον ἀσφαλές.

Περὶ Θύρας ὅπῃ θέλει νὰ ἀνοίξῃ εἰς κοινὴν αὐλήν.

Ὅταν εἶναι θύρα εἰς μίαν αὐλήν, καὶ θελήσῃ ὁ Οἰκοκύριος διὰ μέ-
σε ἐκεῖνης τῆς αὐλῆς, νὰ ἀνοίξῃ θύραν εἰς ἄλλω κοινῇ αὐλῇ, εἰς
τὴν ὁποίαν εἶχε θύραν, ἢμπορεῖ νὰ ἀνοίξῃ, ὅμως νὰ κλείσῃ τὴν πρῶ-
τὴν· ὁμοίως καὶ ἀποθήκη αὐτῆς εἶναι, τῆτεςι μαγαζὶ εἰς ἀνταμικλῇ αὐ-
λῇ, καὶ ἔχη μίαν πόρταν, καὶ θελήσῃ ὁ Οἰκοκύριος νὰ ἀνοίξῃ ἄλλω,
ἢμπορεῖ νὰ ἀνοίξῃ, καὶν τε μέσον τῆς αὐλῆς, καὶν τε ἔξω πρὸς τὴν ἀγο-
ρᾶν, μόνον πρῶτον νὰ κλείσῃ τὴν πρῶτὴν πόρταν· διότι δὲν εἶναι δί-
καιον νὰ γίνετα ἐπιβελή ἀπὸ τὴν μίαν αὐλήν εἰς τὴν ἄλλω, ἀπὸ
τὸ σπῆτι αὐτὸ, ἢ ἀπὸ τὸ μαγαζὶ, ἢ ἀπὸ τὸ ἐργασῆρι, νὰ γόνῃ ζημία
εἰς τὴν ἀνταμικλῇ αὐλῇ.

Περὶ Ξεπετακτῶν, ἢτοι Σαχνησίων.

Εἰ δὲ ἐν Πόλει ἔχη τις ἀπὸ τὸν παλαιὸν καιρὸν πρὸς τὴν ῥέγαν τῆς
ἀγορᾶς, ἢ καὶ ἔξω τῆς ἀγορᾶς ξεπετακτὸν διγαλμυθῶν, ὅπῃ λέγαν τερ-
κισὶ σαχνησί, καὶ θελήσῃ νὰ κάμῃ καὶ ὁ γείτονας ξεπετακτὸν καινέρ-
γιον, ἀν ἔχη ὁ πρῶτος παράθυρα ὅπῃ βλέπεν πρὸς τὸν γειτόμνον ἐ-
ξώστω, τότε ἔχει εἰς εὐστίαν νὰ τὸ κάμῃ, πλὴν νὰ ἀπέχῃ μακρὰν ἀπὸ
τῶν πρῶτων δέκα πόδας.

Περὶ Παραθυρῶν ὅπῃ ν' ἀνοίξῃ εἰς τοῖχον ὅπῃ δὲν εἶχεν.

Εἰ δὲ εἶναι τοῖχος τυφλὸς καταντίκρυ ἄλλω τοῖχῳ, ὅπῃ ἔχει παράθυρα
καὶ βλέπεν πρὸς αὐτὸν, καὶ θελήσῃ καὶ αὐτὸς ν' ἀνοίξῃ παράθυρα διὰ νὰ
φέγγεν, ἢμπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ τῆτο, πλὴν νὰ εἶναι τρεῖς ἢμισυ πῆχυς
μακρὰν ἀπὸ τὸ πάτωμα τῶν σπιτίων· εἰ δὲ θελήῃ νὰ τὸ κάμῃ ὅπῃ νὰ
διγαίνῃ νὰ βλέπῃ ἔξω, νὰ εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸν τοῖχον ὅπῃ εἶναι κα-
ταντίκρυ κ'. ποδάρια, καὶ ν' ἀνοίξῃ· διότι ἀν ἀπέχῃ τόσον, διώνονται
νὰ φύγῃ τὰς διὰ λόγων ἐπιβελᾶς, καὶ νὰ μὴ βλάπτῃ τὰς κατοικῶντας.

Τὰ παραθύρια ὅπῃ νὰ διγαίνεν, καὶ νὰ κοιτάζεν ἔξω εἰς ὑψηλὰ
σπιτία, κ'. ποδάρια νὰ εἶναι ἑξήμακτρα εἰς ἀπὸ τὸ ἄλλο σπῆτι.

Ἰσχύρῃ δὲ ὅτι εἰς μὴν τὰ κατώγια, καὶ μονόπατα σπῆτια, δέκα πο-
δάρια πρέπει νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τὸ σπῆτι τῶν γειτόνων, καὶ ἔττι ν' ἀνοίξῃ πα-
ράθυρα, καθὼς τὸ προείπαμεν· εἰς δὲ τὰ ἀνώγια, καὶ ὑψηλὰ, κ'. πο-
δάρια, καθὼς δεικνύεται ἐδῶ.

Περὶ Σπιτιῶν ὅπῃ νὰ κτίσῃ εἰς ἀδειανὸν τόπον σιμὰ εἰς ἑξῆς τοῖχον
καινέργιον.

Εἰὰν εἶναι αὐλὴ εἰς ἀρχῆς, δεικνύεται δὲ σιμὰ εἰς αὐτὴν τόπος ἀ-
δειανός, καὶ θελήσῃ ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει τὸν τόπον νὰ κολλήσῃ εἰς τὸν τοῖ-
χον αὐτῆς σπῆτι κατώγειον, ἢ ἀνώγειον, ἀν εἶναι ὁ πρῶτος τοῖχος τυ-
φλός, ἔχει ἀδειαν ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει τὸν ἀδειανὸν τόπον, νὰ συκώσῃ τὸ
σπῆτι τε εἰς ὅσον ὕψος θέλει, εἰὰν γυρίσῃ τὰ ἥμισυ ἔξωθεν ἐκεῖνος ὅπῃ
ἔχει τὸν τοῖχον· εἰ δὲ μόνον τὴν σκέπῃ τῶν σπιτίων ἀνεμβίση εἰς αὐ-
τὸν

τὸν πὸν τοῖχον, τότε ἐκεῖνος ὅπῃ εἶχε τὸν ἀδειον τόπον, νὰ πληρώη τὸ τρίτον μέρος τῆ τοίχου, καθὼς τὸν τιμήσαν οἱ τεχνῖται.

Περὶ Τοξικῶν.

Εἰ δὲ ὁ ὄξ ἀρχῆς τοῖχος ἔχη ἕλιακῆς, καὶ τὰ σπήτια δὲν ἔχεν ἀλλὰ δὲν φῶς καθόλου, καὶ πέρασαν δέκα χρόνοι, ἀφ' ἧ τὰ ἔχει, τότε ἐκεῖνος ὅπῃ θέλει νὰ κτίσῃ τὸ καινούργιον σπήτι, νὰ ἀπέχη ἀπὸ τῆ πρώτης τοίχου τρεῖς πῆχες καὶ εἷς τρίτον.

Περὶ Φεγγίτων.

Εἰδὲ ἔχη φῶς τὸ σπήτι ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, καὶ δίχως τὰ τοξάτα, τότε νὰ μὴν ὀρίξῃ τὰ τοξάτα, ἀλλὰ νὰ κολλᾷ τὰ σπήτια ἐκεῖνος ὅπῃ εἶχε τὸν ἀδειανόν τόπον εἰς τὸν τοῖχον ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει ὑψηλὰ σπήτια, καὶ νὰ τῆ πληρώη τὰ ἡμισυ ἔξοδα, ἐπειδὴ τὰ τοξάτα ἦσαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνος ὅπῃ κάμνει τὸ καινούργιον σπήτι.

Περὶ Σπαλαγματιῶν.

Εἰδὲ τὰ σαλάγματα τῆ σπητίου τρέχον εἰς τὸν ῥηθύντα ἀδειον τόπον, καὶ ὁ τοῖχος ἔτε τοξάτα ἔχει, ἔτε παράθυρα, καὶ θέλει νὰ κτίσῃ σπήτι ὁ Οἰκοκύριος τῆ ἀδείου τόπου, ἔχει ἀδειανόν μόνον νὰ δέχεται τὰ νερά κατὰ τὸ δίκαιον, νὰ μακρῶν ταῖς κανάλιας, ὅπῃ νὰ μὴ βλάπεται ὁ τοῖχος ἀπὸ τὰ σαλάγματα· ἀμὴν αἰσῶς καὶ εἶχε παραθύρια ὅπῃ τὰ βλέπεν ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὸν ἀδειανόν τόπον, τότε νὰ μεταχειρίζεται μὲ τῆς νόμους τῶν παραθύρων, καθὼς προείπαμεν.

Περὶ Ἀνόδου Ἡλιακῆς, Ἀπλωταρίας λεγομένης.

Εἰδὲ ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει τὸν ἀδειανόν τόπον, κτίσει, καὶ φθάσει τὰ δώματα τῆ Γείτονος· εἰ μὴ ἐκεῖνος ὅπῃ εἶχε τὰ σπήτια ὄξ ἀρχῆς, ἔχει ἀνοδὸν καθημερινῶν εἰς τὰ δώματα, ἢτοι ἀπλωταρίαν, τότε δὲν ἔχει ἀδειανόν ἐκεῖνος ὅπῃ κάμνει τὸ καινούργιον σπήτι, νὰ κάμῃ καθημερινὴν ἀνοδὸν, κατέσει ἀπλωταρίαν εἰς τὴν ἐδικήν τε σκέπῃ, διὰ τὴν εἰς ἀλλήλους ἐπιβελήν· εἰδὲ καὶ αὐτὸς ὅπῃ κάμνει τὸ καινούργιον σπήτι θελήσῃ νὰ κάμῃ εἰς τὰ ἐδικά τε δώματα ἀπλωταρίαν ἀπάνω εἰς τὴν σκέπῃ τῆ σπητίου, νὰ τὴν ὑψηλῶν δ' ἡμισυ πῆχες, καὶ ἀρκετὸν εἶναι τόσον ὕψος νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἰς ἀλλήλους ἐπιβελήν.

Ἔτι περὶ Ἀνόδου.

Εἰδὲ ἐκεῖνος ὅπῃ εἶχον ὄξ ἀρχῆς τὰ σπήτια, δὲν εἶχε καθημερινὴν ἀνοδὸν εἰς τὰ δώματα τῆ σπητίου αὐτῆς, καὶ τὸ καινούργιον σπήτι θέλει νὰ κάμῃ, δὲν ἐμποδίζεται, μόνον νὰ κάμῃ φράκτιον, ἢ τοῖχον ἀπὸ τὸ ἐδικόν του μέρος τὸ ὕψος τρεῖς πῆχες ἀνάμεσα τῶν δύο μερῶν διὰ τὴν ἐνόχλησιν, καὶ πεύραξιν τῶν δωματίων τῆ Γείτονος· καὶ τότε αὐτὸς θελήσῃ καὶ ὁ ἄλλος νὰ κάμῃ εἰς τὰ ἐδικά τε δώματα ἀνοδὸν καθημερινὴν, ἔχει ἀδειανόν νὰ τὴν κάμῃ, γυρίζοντάς τε τὰ ἡμισυ ἔξοδα τῆ φραγμῆς.

Περὶ Ταράτζας.

Ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὴν Ταράτζαν καθὼς τὴν χρειάζονται, εἰ μὴ μόνον διὰ νὰ ἀπλώνειν φορέματα, καὶ διὰ νὰ ξηραίνουσι ψωμί, νὰ δίδεν τοῦ Οἰκοκύριου τῆ δώματος τὸ τρίτον μέρος τῆς ἔξοδου· εἰδὲ διὰ καλύβας, ἢ καὶ χωρὶς καλύβας, διὰ νὰ κοιμῶνται τὸ καλοκαῖρι εἰς αὐτὴν, νὰ δίδεν τὰ ἡμισυ ἔξοδα τῆς Ταράτζας· εἰδὲ τινος σπήτια χαμηλὰ, εἶναι ἢ σκέπη τῆς μὲ δώματα, καὶ ὑπηρετεῖται ἄλλος εἰς αὐτὰ, ἔστωντας νὰ ἔχη παράθυρα ὅπῃ βλέπειν πρὸς αὐτὸν, πρέπει ἐκεῖνος ὅπῃ ὑπηρετεῖται εἰς αὐτὰ, νὰ δίδῃ τὰ δύο μερτικὰ τῆς ἔξοδου ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει τὸ ὑποκάτω σπήτι, καὶ τὴν λοιπὴν τρίτῃ μοῖραν νὰ τὴν δίδῃ ἐν τῇ ἀνακαινώσει τῆς δωματεργίας· ὁμοίως δὲ καὶ εἰς ἐναλλαγὴν τῶν σανιδίων, καὶ τῶν γροντιῶν τῆς σέγης τῆ ὑποκάτω σπητίου, νὰ δίδῃ τὰ μισὰ ἔξοδα ἐκεῖνος ὅπῃ ὑπηρετεῖται ἐπάνω εἰς τὴν Ταράτζαν τῆ αὐτῆ σπητίου· ὁμοίως νὰ μὴν ἔχη ἀδειανόν ἐκεῖνος ὅπῃ ὑπηρετεῖται ἀπάνω νὰ βαῖνῃ βαρῆα πράγματα, καὶ μάλιστα τὸν χειμῶνα, διὰ νὰ μὴν βλαφθῇ ἢ γροτῶσις, εἰδὲ μέλλει νὰ γυρῇ εἰς τὸ δωματικὸν σπήτι σῶσις μὲ μικρὰ λιθαρόπεπλα, τότε ἐκεῖνος ὅπῃ εἶναι ἀπάνω, καὶ θέλει νὰ τὸ σῶσῃ, ἢ νὰ τὸ μαρμαρώσῃ, πρέπει πρῶτον νὰ ἐπισφαλίσῃ τὰς γροντάς μὲ ἔξοδα ἐδικά τε, καὶ τότε νὰ κάμῃ καθὼς θέλει.

Περὶ Ἀνοικοδομῆς τοίχων κοινῆς αὐλῆς, καὶ πῶς πρέπει νὰ ἔξοδιαζοῦν ἐκεῖνοι ὅπῃ εἶναι ἐπάνωθεν.

Εἰ ἂν εἶναι αὐλὴ ἐπίκοινος, συντροφικὴ, διπλασιῶν πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ χρειασθῇ τοῖχος νὰ χαλάσῃ, καὶ νὰ ξανακτισθῇ, καὶ ἔχει διάφορα πατώματα δύο, ἢ τρία, ἢ τέσσαρα, πάντες ἐκεῖνοι ὅπῃ εἶναι εἰς τῆς ἀπάνω πάτους μαζί νὰ κάμνεν τὰ ἔξοδα τῶν θεμελίων, κατὰ τὸ ὕψος τῆ καθ' ἑαυτοῦ σπητίου· καὶ εἰ ἂν εἶναι ὁ τοῖχος πῆχες κ' τὸ ὕψος, ἔτσι νὰ πληρώη καθ' ἑαυτοῦ κατὰ τὸ μέτρον τῆ ὕψους τῆ σπητίου αὐτῆ, ἢ ἔστιν εἶναι τὸ πρῶτον πάτωμα πῆχες δ'. τὸ δὲ δεύτερον πῆχες ε'. καὶ τὸ τρίτον πῆχες ι'. κάμνει χρεῖα νὰ δίδεν εἰς τὰ ἔξοδα τῶν θεμελίων, ὁ μὴ τῆ πρώτης πατώματος τὸ πέμπτον μέρος, ἔστωντας ὅπῃ ἔχει πῆχες τέσσαρες· οἱ δὲ τῆ δούτερος πατώματος, ὅπῃ ἔχει πῆχες ἕξ, τὸ τρίτον καὶ δέκατον μέρος. ὁ δὲ τῆ τρίτης πατώματος ὅπῃ ἔχει ὕψος πῆχες ι'. νὰ δίδῃ τὸ ἡμισυ μέρος· εἰδὲ τὰ θεμέλια εἶναι εἰς πολὺ βάθος τῆ σπητίου τῆ γῆς, ὅλοι ὅμως κάμνεν τὰ ἔξοδα, καθὼς εἶπαμεν εἰς λόγον θεμελίου πῆχων μίαν καὶ μισῶν, καὶ πότε κτίσει καθ' ἑαυτοῦ ἕως τὸ πάτωμα αὐτῆ, καὶ βαῖνῃ τὰς γροντάς τῆ πατώματος μὲ ἔξοδα ἐδικά τε καθ' ἑαυτοῦ, ἕως ἂν νὰ τελειωθῇ ὅλον τὸ ὕψος, σερρώνωντας ὁ πρῶτος τῆ δούτερος τὸ πάτωμα, καὶ ὁ δεύτερος τῆ τρίτου, καὶ ὁ τρίτος τὸ σκεπάζει. καὶ ἔτσι τελειώνεται ὅλον τὸ σπήτι· εἰδὲ ὁ τοῖχος τῆ πρώτης πατώματος χρειασθῇ νὰ χαλάσῃ, τὰ δὲ ἄλλα πατώματα δὲν χρειασθῶν, τότε κάμνει χρεῖα καθ' ἑαυτοῦ ἀπὸ τῆς ἀπάνω νὰ κρεμνᾷ τὸν τοῖχον τε, ὅταν χαλᾷ ὁ ὑποκάτω τὸν τοῖχον αὐτῆ, ἕως ἂν νὰ ξανακτισθῇ ἕως τὸ πάτωμα αὐτοῦ.

του, καὶ τὰ σερραῶνη καὶ τὰ δούτερὰ τὰ ζωνάκια, καὶ τὰς γερντέας περι-
σφίγγοντας αὐτάς.

Περὶ Ἀνοικοδομῆς Τοίχου, καὶ Πυλῶνος.

Εἶδὲ ὅλων τῶν πάτων τοῖχος χρειασθῆναι νὰ χαλάσῃ, καὶ νὰ μετα-
κτισθῆναι, πρέπει νὰ χαλᾷ, καὶ νὰ κρεμνᾷ κάθε ἕνας τὴν σέγλω αὐτῆ.
εἶδὲ εἶναι τοῖχος πόρτας, ἢ ἐπάνω κειμένης σράτας ὅπως χρειάζεται νὰ
χαλάσῃ, ἐὰν εἶναι καὶ ἄλλο σπῆτι ἀκρυβισμένον εἰς αὐτὸν, πρέπει ἐκεῖ-
νος ὅπως ἔχει τὸ σπῆτι ἀκρυβισμένον εἰς τὴν πόρταν ἀπάνω, νὰ δίδῃ
τὰ μισὰ ἔξοδα, καὶ ἐκεῖνοι ὅπως διαβαίνου ἀπὸ τὴν πόρταν, νὰ δίδου
κατὰ ἀνάλογίαν τὰ ἐνοίκια διὰ τὴν ἐνόχλησιν τὴν σπητίων.

Περὶ Οἰκοδομῆς, καὶ Ἀνοικοδομῆς εἰς ἀδειον τόπον, καὶ περὶ τῶν ἐν αὐταῖς
Στεγῶν, καὶ πῶς πρέπει νὰ γίνωνται, καὶ νὰ διορθώνου.

Εἰάν ὁ ἐπάνω δεισιδόμος τόπος εἶναι ἀδειανός, καὶ θελήσῃ οἱ Οἰ-
κοκυραῖοι αὐτῆ νὰ κτίσῃ σπήτια, καὶ τὰ σμίξῃ μὲ τὰ κάτω, ἢ
γερν ἐὰν τὸ κάτω πάτωμα τὸ δεῖξῃ ἕνας, τὸ δὲ ἀπάνω ἄλλος, τὸ δὲ τρί-
τον ἄλλος, καὶ ἕτερος τὸ τέταρτον, εἴτε ἔπεσαν, καὶ ἔμειναν ἔτιως, εἴτε
ἔτιζι τὸ ἠγόρασεν, πρέπει περὶ μὲν τῆς ἀνακτίσεως, νὰ ἀκολουθῆναι τὸ
σπήτι, τῆς νὰ κτίξῃ κάθε ἕνας ἕως τὸ πάτωμά τε, ἕως ἢ νὰ τελειω-
θῆν ὅλοι οἱ πάτοι. Περὶ δὲ τῶν στεγῶν, εἰ μὲν καὶ, καθὼς τὸ προεί-
παμεν, νεργεῖς εἰσὶν, ἢ γερν κινεργοντισμοῖ, τὰ κτίξῃ, εἶδὲ καὶ ἢ
σαν εἰς ἀρχῆς καμωμένα αἱ σέγαι, ἅς κάμη κάθε ἕνας τὴν σέγλω τε,
ἕως τῆς χαρακώσεως· εἶδὲ σῶων καὶ γερῶν εὐεισηκομῶν τῶν στεγῶν, καὶ
ἢ πρώτη χρειασθῆναι διορθώσεως, εἰς μὲν τὴν Καισάρειαν ἐπεκράτησε κά-
ποια σιωπήθεια, ὅτι νὰ κάμη καθ' ἕνα τὴν σέγλω τε καθὼς προείπα-
μεν, εἰς δὲ τὴν Ἀσκάλωνα τὸ ἡμισυ, ὅτε ὁ ὑποκάτω, καὶ ὁ ἐπάνω αὐ-
τῆ νὰ κάμνῃ τὰ ἔξοδα τῆς κάτω σέγης· ἡμεῖς δὲ τὸ μέσον σιωπεύοντες,
καὶ τὸ ἀκόλουθον, λέγομεν, ὁ μὲν ὑποκάτω νὰ δίδῃ τὰ δύο μερτικὰ εἰς
τὴν σέγλω, ὁ δὲ ἐπάνω αὐτῆ ἕνα μερτικόν, ἢ γερν τὸ τρίτον μέρος τῆς
ἔξοδα. εἶδὲ ἢ ἀνωτάτω σέγη χρειασθῆναι διορθώσεως, ἢ ὁποῖα ἔχει τὰ
δῶματα, πρέπει ἐκεῖνος ὅπως εἶναι παραπάνω νὰ κάμη πᾶσαν τὴν σέ-
γλω, καὶ νὰ τῆ συμβουθῆναι καὶ ὅσοι ὑπηρετῶνται εἰς ἐκεῖνο τὸ δῶμα, τὴν
Ταράτζαν δηλαδὴ, καὶ τὰ σανίδια, καὶ εἰς τὰ καρφία κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν
ὅπως ὑπηρετῶνται εἰς αὐτὴν. διότι αἱ μὲν κάτω σέγαι, τῆ μὲν ὑποκάτω
εἰσὶ σέγαι, τῆ δὲ ἐπάνω, πάτωμα· ὁ δὲ ἐπάνω πάντων μοναχός τε
ἔχει τὴν σέγλω· εἶδὲ τινες στεγνῶνται εἰς τὰ δῶματα πωρικά, ἢ ὄσπεια,
ἢ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα ἀπλώνου κατὰ τὰς καιρὰς, νὰ δίδου οἱ ποιῆτοι τὰ
δύο μερτικὰ ἀπὸ τὰ ἔξοδα τῶν γερντιῶν· τὸ δὲ τρίτον νὰ τὸ δίδῃ ὁ
ὑποκάτω· νὰ ὑπηρετῶνται δὲ κάθε ἕνας ἕνα ἕνα δημοσίαις σοαῖς, εἰς Αὐ-
θουτικὰς θόλους δηλαδὴ, ὅταν εἶναι τὸ σπήτι τε σιμά, ἢ εἰς ἰδιωτικὰς
ἢ πρὸς ῥέγαν, ἢ δρόμον Αὐθουτικόν, ἕως τὸ ἡμισυ τῆ τοίχου αὐτῆ, καὶ
τῆς Γειτόνῃς τε.

Περὶ δημοσίων Σποῶν διορθώσεως, εἰς τὰς ὁποῖας ἰδιωτικὰ σπήτια ἐπι-
κενται, καὶ παράκενται.

Εἰάν σιμά εἰς θόλους Αὐθουτικὰς, ἐπάνω αὐτῶν δεισιδοῦνται σπήτια
τινῶν κατόγεα, ἢ ἀνώγεα, ἐὰν χρειασθῆναι ὁ Αὐθουτικὸς θόλος νὰ ἀνα-
καινωθῆναι, καὶ νὰ διορθωθῆναι, πρέπει νὰ ἰξόρυτε, ὅτι εἰς μὲν τὴν προ-
βολῶν εἰς τὸ ἔξω μέρος ὅπως γίνονται τὰ ἐργασήρια, εἰς μὲν τὰς διαση-
λώσεις, καὶ εἰς τὰς κολῶνας νὰ δίδου τὰ ἐργασήρια τὰ ἡμισυ ἔξοδα,
διὰ τὴν χρῆσιν, καὶ ὑπηρεσίαν ὅπως ἔχου εἰς αὐτόν· διότι περιεσώτερον τὰ
ἐργασήρια ὑπηρετῶνται εἰς τὰς θόλους· καὶ ἐκεῖνοι ὅπως εἶναι ἐπάνω τῆ
θόλου τὰ ἄλλα ἡμισυ, διὰ τὰ βάρη ὅπως ἔχει ὁ θόλος ἀπ' αὐτῆς· ὁ δὲ
δεισιδόμος εἰς τὰ κατόγεα, καὶ βλέπων εἰς τὸν θόλον νὰ εἶναι ἀζή-
μιος, ἔσωντας ὅπως δὲν κάμνῃ κάμητιαν ἐνόχλησιν, ἔτε ἔχου κάμητιαν
ἀφέλειαν, μάλιστα δὲ καὶ σκοτίζεται ὑπὸ τῆ θόλου· εἶδὲ ἢ σκέπη τῆ τοῖ-
τε θόλου χρειασθῆναι διορθώσιν, τότε νὰ δίδῃ τὸ ἐργασήριον τὸ ἡμισυ μέ-
ρος· ὁ δὲ ὑποκάτω τῆ ἐργασήριον τὸ ἕκτον μέρος, οἱ δὲ ἐπάνω τῆ θό-
λου, τὸ γ' μέρος. διότι τὸ μὲν ἡμισυ μέρος τῆς ἔξοδα, τὸ δίδει τὸ
ἐργασήριον διὰ τὴν ὑπηρεσίαν, ὅπου ὑπηρετῶνται εἰς τὸν αὐτὸν θό-
λον· τὸ δὲ ἕκτον μέρος τὸ δίδει ἐκεῖνος ὅπου εἶναι ὑποκάτω αὐτῆ,
ἔσωντας νὰ μὴ βρέχεται· τὸ δὲ τρίτον μέρος τὸ δίδου ἐκεῖνοι, ὅπου
εἶναι ἐπάνω τῆ θόλου διὰ τὴν ἐνόχλησιν, καὶ τὰ βάρη ὅπως ἔχει ὁ θό-
λος ἀπ' αὐτῆς.

Ὅμως πρέπει νὰ ἰξόρυς καὶ τῆτο, ὅτι αὐτὴ καὶ χαλάσῃ κολῶνα Αὐ-
θουτικὸς θόλου, ἢ βλαφθῆναι κεφαλὴ, ἢ θεμέλιον τῆς κολῶνας, ἢ
ἀγκωνάρι, ἢ ἄλλο τίποτε ἀπὸ τὸ κτίριον, ἢ Αὐθουτεία χρεωσθεῖ νὰ
τὰ φτιάσῃ.

Περὶ Αὐλῆς Κοινῆς.

Εἰάν εἶναι αὐλὴ, ἢ μέσαυλον αὐλῆς τετραπλάρου, καὶ ἢ μία πλόρα^{ἢ ἡμίωσαι}
περιλαμβάνει καὶ τῶν τετῶν τὸ μέσαυλον, ἢ δὲ ἄλλη πλόρα εἶναι ἄλλ-^{ἢ ἐκεῖνο ὁ-}
λῆς αὐλῆς, ἢ δὲ ἄλλη αὐλὴ ὅπως ἔχει τὴν μίαν πλόραν, δὲν ἀραδίζει ἀ-^{πὸ τὸν πρῆ-}
ἀπὸ τὸ μέσαυλον, ἔτε ὑπηρετεῖται εἰς αὐτὸ, καὶ χρειασθῆναι τὸ μέσαυλον γίνουτες<sup>ἢ ἀ-
πὸ τὸν πρῆ-</sup>
νὰ καθαριθῆναι, ἢ ἄλλης τινὸς διορθώσεως, ἀζήμιος νὰ εἶναι ἐκεῖνος ὅπως^{ἢ ἡμίωσαι}
δὲν ἀραδίζει ἀπ' ἐκεῖ, ἢτοι διαβαίνει· εἶδὲ χρειασθῆναι ὅλος ὁ τοῖχος τῆς^{ἢ ἡμίωσαι}
αὐλῆς ἐκείνης ὅπως δὲν ἀραδίζει ἀπὸ τὸ μέσαυλον νὰ χαλάσῃ, καὶ νὰ ξα-^{ἢ ἡμίωσαι}
νακτιθῆναι, καὶ εἶναι πολλαὶ θέσεις, δὲν πρέπει νὰ δίδῃ ὅλα τὰ ἔξοδα ε-^{ἢ ἡμίωσαι}
κεῖνος ὅπως ὑπηρετεῖται εἰς τὸ μέσαυλον, ἀλλὰ μόνον τῶν θεμελίων,^{ἢ ἡμίωσαι}
ἕως τεσσάρων πηχῶν, τῆ ἡμίσεως μέρος ὅπου περικλείει τὸ μέσαυλον.^{ἢ ἡμίωσαι}
ὁμοίως καὶ εἰς τὰς ἔξω αὐλάς· διότι αὐτὴ εἶναι αὐλὴ γυμνὴ, καὶ εἶναι
σπήτια κολλημένα εἰς αὐτὴν, καὶ τὰ περικλείει, τότε πρέπει νὰ κάμη
τὸν τοῖχον ὅλον ὁ Οἰκοκύρης τῆς αὐλῆς, καὶ νὰ τοῦ βοηθῆ καὶ ὁ Οἰκοκύ-
ρης τῆς ἔξω αὐλῆς εἰς τὴν κτίσιν τῶν ἀπὸ θεμελίων, ἕως τεσσάρων
πηχῶν τὰ ἡμισυ ἔξοδα χάριν φραγμοῦ, ὡσαν ὅπου περιφράζει τὴν
αὐλῶν τε.

Περὶ Ἀνακαινισμού Σπητίε παλαιού.

Προσάγομεν ἐκεῖνον ὅπου θέλει νὰ ἀνακαινίσῃ τὸ παλαιὸν σπητί, νὰ μὴ τὸ παραλλάξῃ ἀπὸ τὸ παλαιὸν χῆμα, οὔτε τὰ φῶτα, ἢ τὴν θεωρίαν, ἢ τὴν ἀγνάντευσιν τῆς Γειτόνων νὰ ἀποκλείῃ, παρὰ μόνον αὐτῆς ἔχει τοιαύτῳ δελεῖαν μὲ ἐρώτησιν, ἢ συμφωνίαν αὐτῆς ὅπως νὰ τὸν συγχωροῦν, ὅτι νὰ τὸ ἀλλάσῃ καθὼς θέλει ἀπὸ τὸ παλαιὸν χῆμα. Ἐκεῖνος ὅπως ἔχει τοιαύτῳ δελεῖαν, ἀσκήσῃ ἀνεμπόδις καθὼς θέλει, αὐτὴν βλάπτῃ ἢ τὴν Γείτονας, ἐπειδὴ τὸ μετὰ συμφωνίας ἔγινε, ἢ μετὰ ἐρωτήσεως τῶ ἑδωκαν θέλημα. Ὅταν δὲ δύο σπητία ἀντικρυς εἶναι, πρέπει νὰ ἀπέχῃ ἀνάμεσα αὐτῶν, ἀπὸ τὸ οὔα μέρος, ἢ τὸ ἄλλο δώδεκα ποδάρια, ἀπὸ τὰ θεμέλια τῶ σπητίε, ἢ ἕως τὸ ὕψος ὄλον· διότι ὅταν φυλάττεται τὸ διάστημα τῶτο, τότε ἔχει ἀδειαν καθεύου νὰ συκώσῃ τὸ σπητίε εἰς ὅσον ὕψος θέλει, νὰ κάμῃ παράθυρα ὅσα θέλει, ἢ καθὼς τὰ θέλει, καὶ νὰ καινέργιον κτίσῃ, καὶ νὰ παλαιὸν ἀνακαινίσῃ σπητί, εἴτε ὑπὸ πυρὸς ἐκάνῃ, ἢ τὸ ξανακτίσῃ.

Περὶ μακρᾶς Θεωρίας.

Εἰς τῆν πὴν δὴδαίμονα Πόλιν εἰς τὴν Θεωρίαν, ἢ ἀγνάντευσιν τῶ Γειτόνης ἔχω ἀδειαν νὰ κτίσω τὸ σπητίε μου ἀντικρυς τῶ Γειτόνε μου, εἰς διάστημα δώδεκα ποδαρίων, εἰδὲν ἐκεῖνος δὲν ἐμποδίζεται νὰ βλέπῃ τὴν θαλάσσαν ὀρθός, ἢ καθήμενος· εἰδὲ ἢ ἐμποδίζεται, τότε βιάζομαι νὰ κτίσω εἰς τὸ πλάγιον, ἢ γινῆ ἀπὸ δίπλα, διὰ νὰ ἔχῃ τόπον νὰ βλέπῃ τὴν θαλάσσαν.

Εἰδὲν ἀνάμεσα δύο σπητίων εἶναι ἑκατὸν ποδάρια διάστημα, ἔχει ἀδειαν νὰ κτίσῃ ὅποιος θέλει, ἢ νὰ ἀποκλείῃ τὴν Θεωρίαν τῆς θαλάσσης τῶ Γειτόνος· εἰδὲ τις ἀπὸ μαγειρείε, ἢ ἀναγκαίε, ἢ ἀπὸ σκάλας, ἢ ἀπὸ διαβατὸν τι ἔχῃ Θεωρίαν θαλάσσης, τὴν τοιαύτῳ Θεωρίαν δὲν ἐμποδίζεται νὰ τὴν κλείσῃ κανεῖς, αὐτὴν εἶναι ἢ ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰ ἑκατὸν ποδάρια, ἀλλὰ εἰδὲ ἢ εἶναι μόνον δέκα ποδάρια ἀνάμεσα, κτίσῃ ἀνεμπόδις· εἰδὲ εἶναι συμφωνία, κατέσιν ὁμολογία, ὅπως νὰ δίδῃ θεληματικῶς νὰ κτίσῃ, ἀσκήσῃ κατὰ τὴν συμφωνίαν, αὐτῆς ἢ τὸν Γείτονα βλάπτῃ εἰς ἀγνάντευσιν τῆς θαλάσσης· εἴτε αὐτὸς ὅπως δέξεται πύρα τὸ σπητίε ἐσυμφώνησεν, εἴτε ἐκεῖνοι ὅπως εἶχαν τὸ σπητίε προημέτερα· διότι δὲν πρέπει τὰς συμφωνίας ὅπως νὰ ἔχῃ τινὰς ἀπὸ τῶς προγενεσέρους νὰ χαλᾷ.

Εἰς τὴν Θεωρίαν τῆς θαλάσσης ὅπως εἶναι ἀνάμεσα ἑκατὸν ποδαρίων διάστημα, κατέσιν ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰ ἑκατὸν ποδάρια, ὅχι μόνον κατασκευαστικῶς ἐμποδίζεται νὰ κτίσῃ κανεῖς, ἀλλὰ ἢ ἐκ πλαγίε πρέπει νὰ μὴ γίνεται καινοτομία, ἢ γινῆ νὰ μὴν ἀλλάσῃ τὰ παλαιὰ χῆματα, καὶ νὰ κάμῃ καινέργια, διότι τῶτο προσδέτει ὁ παρὼν τύπος φυλάττων τὴν τάξιν τῶ Ζωῶνος, ἢ ἐρμηνότων τὴν Νεαραύ.

Περὶ Θεωρίας τῆς θαλάσσης.

Ἡ ὀρατικὴ δυνάμις, κατέσιν ἢ Θεωρία εἶναι ὀξυτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς αἰσ-

αἰσθήσεις, καὶ διὰ τῶτο εἰς πολὺ διάστημα ἔχει τὴν ἐνέργειαν, καὶ εἰς τῶτο δὲν πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ κανεῖς ἀπλῶς ἢ ὡς ἔτυχε περὶ ταύτης, ἀλλὰ νὰ βαρῆ μέτρα, ἢ νὰ ἀπολεθῇ εἰς αὐτά· διότι ὁ νόμος λέγει, πῶς ἔχεις Θεωρία εἶναι, θαλάσσης, κήπων, ἢ ζωγραφίας Αὐθουτικῆς· ἢ ἢ μὲν θαλάσσα φαίνεται ἀπὸ μ'. μίλια, ἢ παραπάνω· ὁ δὲ κήπος, ἢ γουου περιβόλια, ἢ δένδρα ἀπὸ κ'. μίλια, ἢ δὲ δημοσία γραφῆ, ἢ ζωγραφία, ἢ σῆλη Αὐθουτικὴ ἀπὸ διακοσίω πηχῶν, καὶ αὐτὴ ἀπολεθῆσαμεν ταῖς τοιαύταις Θεωρίαις, δὲν ἢθελε κτιθῆ ποτε, εἴτε σπητίε εἴτε χώρα, εἴτε Πόλις. Εἶναι ἢ ἄλλαι Θεωρία, αἱ ὅποιαι δὲν βλέπομεν ἴσια, ἀλλὰ πλάγια, ἢ μετὰ βίας, τὰς ὅποιαις εἴτε Θεωρίας τὰς λέγω. Πρέπει λοιπὸν ἐκεῖνος ὅπως πιάνει Θεωρίαν θαλάσσης μετὰ τὸ κτίριον ὅπως κτίσῃ, εἰ μὴ εἶναι ἴσια, ἢ δὲν ἔχει πλάγιον, ἢ βεβιασμένῳ τὴν Θεωρίαν, νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τὸ ἴσον τῆς Θεωρίας, ἢ εἰ μὴ βλέπῃ λιμνία, ἢ αἰγιαλὸν, ἢ Χώραν, ἢ Πόλις, ἢ σάσεις παραβίων, ὅπως νὰ μὴν ἔχῃ τέλειον λιμνία, νὰ μὴν ἐμποδίσῃ καθόλου, μήτε νὰ ἀποκλείῃ τοιαύτην Θεωρίαν, διότι ἔχου μερικῶν παρηγορίαν ἐκεῖνοι ὅπως βλέπομεν τὰ τοιαύτα· εἰ δὲ μακρύτερα, ἢ εἰς τὸ πέλαγος βλέπει, ταύτῳ εἴτε Θεωρίαν λογιάζομεν· διότι καθὼς προείπαμεν ἢμπορεῖ ἢ ἀπὸ σαραντα μίλια νὰ φανῇ τὸ πέλαγος τῆς θαλάσσης, ἢ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐμποδίζεται ἀπὸ τοσῶτον διάστημα ἐκεῖνος ὅπως θέλει νὰ κτίσῃ.

Περὶ Θεωρίας Περιβολίων, ἢ Δένδρων.

Καὶ τὰ περιβόλια, ἢ τὰ δένδρα, ἀπὸ κ'. μίλια διάστημα φαίνονται, ἢ δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίζονται ἐκεῖνοι ὅπως κτίσῃ ἀπὸ τὸσόν διάστημα, ἀλλὰ πρέπει ἐκεῖνον ὅπου ἐμποδίζει ἀπὸ τοιαύτῳ Θεωρίαν, νὰ μὴν ἐμποδίσῃ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε, ἀλλὰ ἀπὸ πονθήκοντα ποδαρίων διάστημα.

Περὶ Θεωρίας Αὐθουτικῆς Ζωγραφίας.

Ἐκεῖνος ὅπως θέλει νὰ κτίσῃ Θεωρίαν ζωγραφίας Αὐθουτικῆς τῶ γείτονος, τοσῶτον πρέπει νὰ ἀπέχῃ, ὅσον φαίνεται ἢ ἰσοεῖα, ἢ νὰ γνωρίζονται τὰ εἰς αὐτῶν ζωγραφισμένα· ἢ γουου εἴτις βλέπῃ αὐτῶν τὴν ζωγραφίαν, νὰ βλέπῃ, ἢ νὰ γνωρίσῃ ἀπὸ τὸ σπητίε τῶς ζωγραφισμένους εἰς αὐτῶν, τὸν Ἀχιλλέα, ἢ τὸν Αἴαντα, ἢ ἄλλο ποῖον, τότε πρέπει νὰ ἐμποδίσῃ ἐκεῖνον ὅπως θέλει νὰ τῶ πάρῃ ταύτῳ τὴν Θεωρίαν τῆς ζωγραφίας· εἰ δὲ ἢ δὲν γνωρίζεται τίποτε, ἀλλ' εἴτε αὐτῶν τὴν ζωγραφίαν βλέπει, ποῖαν τέρψιν, ἢ παρηγορίαν ἔχει ἀπ' αὐτῶν, νὰ ἐμποδίσῃ ἐκεῖνον ὅπως θέλει νὰ κτίσῃ.

Περὶ Θεωρίας Γειτόνων.

Τινὲς τῶν φιλονεικῶν, ἢ φθονερῶν ἐπιχειροῦνται νὰ ἐμποδίσῃ ἐκεῖνους ὅπως κτίσῃ σπητία, ἢ μέλλει νὰ βλέπονται μέσα εἰς τὰ σπητία αὐτῶν· τὸ ὅποιον εἴτε οἱ νόμοι τὸ λέγουσιν, ἀλλ' εἴτε εἰς τὰ παλαιὰ σπητία τὸ βλέπομεν, πῶς νὰ ἐμποδίσαν οἱ παλαιοὶ τῶτο· διότι ὅλα

τὰ σπήτια βλέπομεν ὅπῃ ἀγναντεύου ἓνα τὸ ἄλλο, καὶ κανεὶς ἀπὸ τῆς παλαιᾶς δὲν ἐφθόνεσε. Διὰ τῆτο καὶ ἡμεῖς τὴν θεωρίαν ὅπου βλέπομεν ἀναμεισόντες τὰ σπήτια, δὲν τὰ λογιάζομεν βλάβῃ· καὶ εἴτις τὸ λογιάζει διὰ βλάβῃ, ἅς περικλείῃ τὰ ἐδικά τε σπήτια, καὶ μὴ φαίνωνται τὰ μέσα, εἴτε διὰ τῶν λεγομένων καγγέλων, ἢ διὰ συρταρίων, ἢ καθὼς αὐτὸς θέλει, καὶ ἅς μὴ ἐμποδίξῃ ἐκεῖνον ὅπου κτίζει, διότι δὲν εἶναι δίκαιον καὶ περικλείῃ τινὰς τὰ ἐδικά τε μετὰ ἄλλα βλάβῃ.

Περὶ θεωρίας τῶν βενῶν.

Τὴν θεωρίαν τῶν βενῶν δὲν ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν ἐμποδίξῃ, καθὼς εἶπεν ὁ Παπτιανὸς ἐν τῷ γ'. Βιβλίῳ τῶν κοιεσιῶνων, εἰς τὸν ὑπερινὸν τίτλον αὐτῆ, ἢ δὲ διάταξις τῆ Ζυῶνος λέγει, ὅτι εἰάν ρ. ποδάριον ἀπέχη ὁ γείτων, δὲν ἐμποδίζεται ἐκεῖνος ὅπου κτίζει μετὰ τὸ νὰ πέρη τὴν θεωρίαν τῆς θαλάσσης· τοσοῦτον δὲ βεβλόμεθα νὰ ἀπέχη καὶ ἀπὸ τῆ βενῶν τὴν θεωρίαν· ἐπειδὴ ἡ θεωρία τῆ βενῶν ἔχει κάποιαν παρηγορίαν, ὡσπερ καὶ ἡ θεωρία τῆς θαλάσσης, καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοίων τὰ ὁμοια φέρεται νὰ σοχάζεται κανεὶς· καὶ ταῦτα μὲν πάντα χάριν ἐνθυμήσεως ἐσημειώσαμεν· εἰ δὲ ὄρεθῇ τίποτες ἔξω ἀπὸ τὰ ὅσα εἶπαμεν, ἀπὸ τῶν ὁμοίων τὰ ὁμοια ἅς σοχάζεται εἰς βλάβας φανεράς, καὶ μὴ ἀπὸ φθόνον κατασκευασμένον· ὡσερ φέρεται νὰ σοχάζονται ποῖον μέρος ἀδικεῖται, ἢ βλάπτεται, καὶ ἔττι νὰ κρίνωνται τὰ τοιαῦτα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις.

Περὶ Ἡλιακῆ.

Εἰ κεῖνος ὅπου θέλει νὰ κάμῃ ἡλιακὸν, ἢ ἀπλωταρίαν, εἰ μὲν ἔχη σιμα ἰδιωτικά σπήτια, ἀναγκάζεται νὰ κάμῃ τὸν ἡλιακὸν δέκα ποδάρια μακρὰν ἀπὸ τὰ ἄλλα κτίσματα· εἰ δὲ σιμα εἰς Αὐθωντικά κτίσματα εἶναι, ποδάρια ἰε. νὰ ἀπέχη ἀπ' αὐτὰ ὁ γινόμενος ἡλιακός.

Περὶ Φραγμαῶν Ἀμπελίων, Περιβολίων, καὶ Τόπων ἐλάδiferων.

Οἱ φραγμοὶ τῶν ἀμπελιῶνων, καὶ τῶν περιβολίων, καὶ οἱ ξένοι τόποι, ὅπου δὲν εἶναι σπήτια, καὶ τὰ τῶν γειτόνων ὄρεθρα, ἔξ μόνον ποδάρια ἀναγκάζονται νὰ λείπου ἀπὸ τῆς γείτονας ἐκεῖνοι ὅπου θέλουσι νὰ τὰ κάμωσι.

Ὅταν κτίζει κανεὶς σπήτι, καὶ εἶναι εἰς τὸ μέσον σένωμα, ἢ ρούγα, ἂν ἔχη καὶ πλέον τῶν ἰβ'. ποδαρίων τὸ πλάτος τῆς ρούγας ἢ τοῦ δρόμου, νὰ μὴ πολμήσῃ καὶ πάρῃ τὸ περισσώτερον, καὶ τὸ προδέσει εἰς τὸ σπήτι τε· διότι ἡ διάταξις ἡ Βασιλικὴ δὲν ἐφορῶσαξε ἔξ ἀποφάσεως πῶς δὲν φέρεται νὰ εἶναι ὁ Αὐθωντικὸς δρόμος πλέον τῶν ἰβ'. ποδαρίων, ἀλλὰ μόνον ὀλιγώτερον νὰ μὴ εἶναι ἀπὸ ἰβ'. ποδάρια, ἴσως διὰ τὸν ἀέρα ὅπου εἶναι ἀνάμεσα εἰς τὰ δύο σπήτια. ὅταν δὲ ὄρεθῇ περισσώτερον τὸ μέρος τῆς ρούγας, ἢ τῆ δρόμου, ἅς μὴ πολμήσῃ κανεὶς νὰ τὸ πάρῃ, ἀλλὰ νὰ σέκη καθὼς ὄρεθῇ· αἰσῶς δὲ καὶ εἶναι παλαιὰ τὰ σπήτια, καὶ ὄρεθῇ ἀνάμεσα αὐτῶν καθαρὸς ἀὴρ σενώτερος ἀπὸ τὰ δώδεκα πο-

δάρια, νὰ μὴ ἔχη ὄρεθρα κανεὶς ἀπ' αὐτῆς νὰ ὑφώσῃ τὸ σπήτι τοῦ περισσώτερον ἀπὸ τὸ πρῶτον γῆμα, ἢ νὰ κάμῃ παράθυρα· ὅμως ἂν εἶναι δέκα ποδάρια ἀνάμεσαόντες, τότε χαμηλὰ μὴ παράθυρα δὲν ἔχει ἀδειαν αὐτὸς ὅπῃ κτίζει νὰ κάμῃ, ἂν δὲν εἶχεν ἀπὸ τὸν πρῶτον· φεγγίτας δὲ ἅς κάμῃ, καὶ ἔξ ποδάρια ἀπὸ τὸ πάτωμα ἀπάνω νὰ τῆς ἀνοίγῃ· ὅμως νὰ μὴ πολμήσῃ, καὶ κάμῃ φύτικον πάτωμα εἰς τὸ σπήτι τε, καὶ ἀπ' αὐτῆ νὰ κύπτῃ, καὶ νὰ βλέπῃ ἀπὸ τῆς φεγγίτας.

Περὶ φωταγωγῶν θυρίδων ὅπῃ γίνονται εἰς διάστημα δέκα ποδαρίων.

Περὶ Ἡλιακῶν εἰς τὴν σράταν.

Εἰάν δέκα ποδῶν μόνον εἶναι ἡ ρέγα, νὰ μὴ γίνωνται ἡλιακοὶ ἀπάνω τῆς, οἱ δὲ γινόμενοι ἡλιακοὶ νὰ ἀπέχουσι ἀπὸ τῆς γῆς ἰε. ποδάρια, ἂν εἶναι ἡ ρέγα πλέον τῶν ἰβ'. ποδαρίων, καὶ νὰ μὴ ἔχουσι ἀπὸ κάτω κολώνας μαρμαρέας, ἢ ξυλίνες σύλκας, ἢ τοίχους, διὰ νὰ μὴ ἐμποδίζεται, μήτε ἡ Αὐθωντικὴ σράτα νὰ ἀδικεῖται· ἀλλὰ μήτε σκάλαις νὰ γίνωνται ἀπὸ τὴν ρέγαν εἰς τῆς αὐτῆς ἡλιακῆς, διότι ἀπ' αὐτὰ πιάνει ὀκολώτερα ἢ συμφορὰ τῆς φωτίας.

Οὐδὲ κανένας ἐμποδίζεται νὰ ὑφώσῃ τὸ σπήτι τε, αἰσῶς καὶ δὲν βλάπτει τὸν γείτονα τε, καὶ ἔχη παραγγελίαν ἔξ αὐτῆ νὰ μὴ ὑφώσῃ.

Ἡ παραγγελία νὰ ἐπιτίθεται εἰς τὰ ἀνταμικὰ κατοικήματα, ὁ εἶναι διπλὰδὴ ἀπ' ἐκεῖνες ὅπῃ ἔχουσι τὴν κατοικίαν μαζῇ, δὲν ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ τίποτες χωρὶς τὸ θέλημα τῶν λοιπῶν. Δὲν φυλάττεται ὅμως παραγγελία, ὅταν λείπῃ τινὰς ἀπ' αὐτῆς· καὶ εἰς δένδρα, καὶ κήπους δελεῖα θεωρίας δὲν φυλάττεται.

Εἰς τόπον γυμνὸν δὲν ἐμποδίζεται τινὰς νὰ ἀνοίξῃ τὸ σπήτι τε ὅσον θέλει.

Εἰάν πεσημύον σπήτι βέλεται νὰ ξανακαινεργώσῃ τινὰς, καὶ θέλῃ νὰ τὸ ὑφώσῃ νὰ ἐμποδίξῃ τὸ φῶς τῆς γειτόνευς, ἢ νὰ κάμῃ ἄλλο τίποτες εἰς βλάβῃ τῆς γειτόνευς, ἀναγκάζεται νὰ τὸ χαλάσῃ, καὶ νὰ φυλάξῃ καὶ τὸν τύπον, καὶ τὴν κατάστασιν τῶν πρῶτων σπητίων, καὶ κατὰ τὸ παλαιὸν γῆμα νὰ τὸ κάμῃ.

Εἰ κεῖνος ὅπῃ εἶναι τὰ σπήτιά τε εἰς τόπον ὅπῃ δὲν ἐμποδίζουσι τινὰ, ἔχει ὄρεθρα νὰ τὰ ὑφώσῃ ὅσον θέλει· ὅμως ὅταν δὲν βαρύνονται τὰ χαμηλότερα τῶν γειτόνων σπήτια· εἰ δὲ ἐκεῖνα ἔχουσι τίποτε βλάβῃ, ἐμποδίζεται.

Περὶ τῆ ἀνοίγειν Πόρταν.

Δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἐμποδίξῃ κανεὶς τὸν γείτονα τε, ἂν θελήσῃ νὰ ἀνοίξῃ πόρταν πρὸς τὸν δρόμον τὸν Αὐθωντικόν· πλὴν εἰς τόσον μόνον ἔχει ὄρεθρα νὰ τὴν κάμῃ, ὅσον εἶναι αἱ σαλαγματῆαι τῶν κεραιδίων αὐτοῦ, καὶ ὄχι παρέξω, διὰ νὰ μὴ ἐμποδίξῃ τὴν Αὐθωντικὴν σράταν.

Τὰ ἰδιωτικά κτίσματα ἰε. πόδας νὰ ἀπέχουσι ἀπὸ τὰ Αὐθωντικά·

εἰς τόπον, ὅτι μήτε τὰ Αὐθουτικὰ νὰ κινδυνώδουν, μήτε αὐτὰ νὰ φοβουῦνται πλέον.

Ἐκεῖνος ὅπῃ κτίσει εἰς τόπον Αὐθουτικόν, καὶ βλάπτει τὴν Πόλιν παρὰθῦς νὰ τὸ κρημνίσῃ, καὶ νὰ μὴ ἔχη κάμμιαν διορίαν καιρῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ Βασιλεὺς τὸν ἐφορᾷ νὰ τὸ κτίσῃ.

Ἐκεῖνος ὅπῃ δὲν ἔχει δίκαιον νὰ ἔχη παράθυρα ὑψηλά δια φεγγίτας, δὲν ἔμπορεῖ ν' ἀνοίξῃ τυφλὸν τοῖχον, νὰ κάμῃ παράθυρα χαμηλά.

Ἐκεῖνος κτίζει εἰς ξένον τόπον, ἢ ἀπαιωνκτίζει.

Ἐάν τις ἐπράω εἰς τὰ ἐδικά μου ἀσκήτια κτίσῃ ἀνώγεια, ἐγὼ τὰ ὄξυσιάζω, διὰ τὸν κανόνα ὅπου λέγει, τὰ ἐπάνω κείμενα νὰ ὑποτάσσονται τοῖς ὑποκάτω. Εἰ δέ τις κτίσῃ εἰς τὸν ἐδικόν μου τόπον, γίνομαι ἐγὼ Κύριος τῶ ἀσκήτιος, ἕως ὅπῃ σέκει τὸ ἀσκήτι εἰς τὴν αὐτὴν κατὰσασιν· εἰ δὲ χαλάσῃ, δυνάται ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἐκτίσει νὰ ζητῇ τὰς ὕλας, τῆσι τὸν κερεσέ, κἄν τε μὲ ἐρώτησιν, καὶ θέλῃσιν τὸ ἐκτίσει, κἄν τε χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ, ἢ νὰ πάρῃ θέλημα.

Ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει τὰ ἀνώγεια εἰς τὰ ἐδικά μου ἀσκήτια, κτίζει ἐπάνω τῶν ἀνώγειων ὅσον θέλει, ὅμως νὰ μὴ παραβαρυνῇ τὰ ἀνώγεια ὑπὲρ τὴν δύναμιν.

Περὶ Ἀσβεσμάτων εἰς ξένον Τοῖχον.

Ἐάν ὁ Γείτονάς μου ἀσβεσώσῃ εἰς τὸν τοῖχόν μου, καὶ ζωγραφίσῃ εἰς αὐτὸν, ἔμπορῶ νὰ τὸν ἐγκαλῶ νὰ τὰ χαλάσῃ.

Οὐτε φῆρον, ἔτε ὅτ' ἄνι παρασίαν ἔμπορεῖ νὰ κάμῃ τινὰς εἰς τοῖχον συντροφικόν, διότι βλάπτεται ὑπὸ τῆ πυρός.

Ἐάν τις θέλῃ νὰ βράξῃ τυρεὶ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον διαίνωντας ὁ καπνὸς βλάπτει ἐκεῖνος ὅπῃ κατοικοῦ εἰς τὰ ὑψηλότερα ἀσκήτια, ἔμπορῶν ἐκεῖνοι ὅπῃ βλάπτονται νὰ τὸν ἐμποδίσου κατὰ τὰ νόμους, παρέξ ἀλλ' ἔχῃ ἄλλο τίποτε δίκαιον ὁ τυροφὸς νὰ τῆ συγχωρῇ εἰς τὸ νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν ἰδίαν σάσιν τὸν καπνόν· ὁμοίως καὶ ἐκεῖνοι ὅπῃ κατοικοῦ εἰς ὑψηλά ἀσκήτια, ἐμποδίζονται νὰ ρίπτουν κόπρια, ἢ νὰ χυῖν νερά, διὰ νὰ μὴ βλάπτῃν ἐκεῖνος ὅπῃ κατοικῶν εἰς τὰ χαμηλότερα ἀσκήτια· διότι τόσον μόνον ἔχει ὄξυσίαν καὶ κάθε σῆμα νὰ κάμῃ εἰς τὸ ἀσκήτιον, ὅσον νὰ μὴ βλάπτῃ τὸν Γείτονα· τὸ αὐτὸ καὶ περὶ δυσωδίας.

Περὶ Πώσεως Τοίχου.

Ἐάν ὁ τοῖχός σου κλίνῃ πρὸς τὸν τοῖχόν μου ἕως ἡμισυ ποδάρι, σὲ ἀναγκάζω νὰ τὸν ξαναῖσιάσῃς.

Ἐάν τις βία, καὶ δυνασεῖα κάμῃ παράθυρον ὅπῃ νὰ βλέπῃ πρὸς ξένον ἀσκήτι, ἀναγκάζεται νὰ τὸ ἀποκαταστήσῃ πάλιν εἰς τὸ πρῶτον χῆμα μὲ ἐδικά μου ἔξοδα.

Στάλαν δυνάμαι νὰ σῆσω σιμὰ εἰς τὸν συντροφικόν τοῖχον, ἔσωντας καὶ νὰ μὴ γίνεταί κάμμια βλάβη ἀπ' αὐτῶν· ἐπειδὴ καὶ ὅταν θελήσῃ κανεὶς νὰ τὴν ἀγάλλῃ, τὴν ἀγάλλει ἐν δίκολιᾳ.

Περὶ Αὐλακίων, Σταλαγματῶν, Θυρίδων, καὶ Ἡλιακῶν.

Ἡ νομὴ τῶν σταλαγματῶν ὁ λεγόμενος κάραβος, ἢ κανάλι τῶν νερῶν ὅπου τρέχουν ἀπὸ τὰς σταλαγματίας, ἐνομοθετήθη διὰ τὰ νερά τῆς βροχῆς ὡς ἀρχῆς. Ὅταν τρέχουν αἱ σταλαγματίαι ἀπὸ κἀνενὸς ἀσκήτι εἰς ξένον τόπον γυμνόν, καὶ ἀδειανόν, ἀναγκάζεται ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει τὰς σταλαγματίας, νὰ τὰς ἀγάλλῃ ἔξω ἀπὸ τὸν ξένον τόπον μὲ κανάλι ἕως τρεῖς ἡμισυ πῆχες· τὸ αὐτὸ ἐνομοθετήθη ἢ ἔξοδος τῶν σταλαγματιῶν περὶ δὲ ἡλιακῶν, καὶ θυρίδων εἴπαμεν παραπάνω.

Ὅμως πρέπει νὰ ἰξόρησῃ, ὅτι ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει τὰς σταλαγματίας, ἢ τὰ παράθυρα εἰς τὸν τοῖχον τὸν ξένον, ἢ ἡλιακόν, δὲν ἔχει ὄξυσίαν τῆ ποιχισμῶ ὅπῃ νὰ σεβαίνῃ εἰς τὸν γυμνόν τόπον, ὅταν θέλῃ, παρὰ μόνον εἰς τὸν ὄξυσίαν τῆς διορθώσεως τῆ τοίχου· ἀλλ' ἔτε ὁ Οἰκοκύριος τῆ γυμνῆ τοίχου ἔχει ὄξυσίαν νὰ φυτῶν, ἢ νὰ ποτίσῃ σιμὰ εἰς τὸν τοῖχον, ἀλλὰ νὰ ἀκολεθῇ τὰ μέτρα ὅπῃ διαλαμβάνειν περὶ τῶν φυτῶν· ἢ δὲ τῶν νερῶν βλάβη κάμνει μεγάλῃ ζημίαν εἰς τὴν Γείτονα· καὶ διὰ τῆτο ἐλογιάσαμεν πῶς ἀναγκαῖον εἶναι νὰ εἴπαμεν καὶ περὶ αὐτῶν μερικὰ τινα ὅπῃ χρειάζονται.

Περὶ Αὐλακίων, καὶ Στέρης.

Ἐκεῖνος ὅπῃ θέλει νὰ κάμῃ κάραβον, ἢ κανάλι νὰ τρέχῃ τὸ νερὸν, ἢ αὐλάκι νὰ ἔρχεται νερὸν, ἢ ντελάπι ὅπῃ νὰ ὑποτίσῃ κῆπον, ἢ ἄλλο τίποτε, πρέπει νὰ ἀπέχῃ μακρὰν ἀπὸ τὸν τοῖχον τῆ Γείτονα μίαν πῆχυν, καὶ ἔτ' ἔτι νὰ κάμῃ κἀνενὸν ἀπ' αὐτὰ ὅπῃ εἴπαμεν· διὰ τὴν σάφρασιν, καὶ τὴν βλάβην τῆ τοίχου ὅπῃ γίνεται ἀπὸ τὸ νερὸν, εἰ δὲ καὶ δὲν εἶναι τοῖχος σιμὰ, ἀλλὰ μόνον τόπος ἀδειανὸς ξένος, ἔχει ὄξυσίαν νὰ κάμῃ καθὼς θέλει εἰς τὸν ἐδικόν μου τόπον.

Περὶ Λάκκου.

Ἐκεῖνος ὅπῃ θέλει νὰ κάμῃ λάκκον εἰς τὸν ἐδικόν μου τόπον, διὰ νὰ δέχεται νερὸν, πρέπει νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τὰ θεμέλια τῆ Γείτονα τῆ ἕξ ἡμισυ πῆχες, καὶ τότε νὰ τὸν κάμῃ· διὰ τὸ εἶναι ἀρκετὸν ποσὸν διάστημα νὰ μὴ χαντακωθῇ τὸ νερὸν, καὶ εὐγῆ εἰς τὰ θεμέλια τῆ τοίχου τῆ Γείτονα.

Περὶ Κοπροδοχείου.

Ἐκεῖνος ὅπῃ θέλει νὰ κάμῃ Κοπροδοχεῖον, ἢ λίμνιν νὰ συναζονται τὰ νερά, εἰς τὸν ἐδικόν μου τόπον, εἰ μὴ κτιστὸς εἶναι ὁ τοῖχος τῆ κοπροδοχείου ὅπῃ ἐγγίζει πρὸς τὸν τοῖχον τῆ Γείτονα, πρέπει νὰ λείπῃ ἀπὸ τὸν τοῖχον τῆ Γείτονα τῆ τρεῖς πῆχες, καὶ ἔτ' ἔτι νὰ κτίσῃ τὸν τοῖχον· ὅμως νὰ εἶναι καὶ ὁ τοῖχος μίαν πῆχυν εἰς τὸ πλάτος· εἰ δὲ εἰς τὸ μέρος τῆ Γείτονα σείνῃ πλάκα σιδήρου, ἢ μαρμάρου εἰς τὸν τοῖχον τῆ κοπροδοχείου, ἢ τῆς λίμνης, τὸ χόντρος ἡμισυ πῆχυν, τὸ ἕξ πλάτος τρεῖς ἡμισυ πῆχες, διὰ τὸ σκάψιμον ἐκεῖνων ὅπῃ σκάπτει, καὶ τὴν βλάβην τῆ νερῶν· εἰ δὲ σκαπτὸς εἶναι ὁ τόπος τῆ κοπροδοχείου, ἢ τῆς

λίμνης, ἢ δὲ γίνεται τοῖχος, τότε πρέπει νὰ ἀπέχη ἀπὸ τὸν τοῖχον τῆς Γείτονος ἕξ πήχεις καὶ δίμοιρον, καὶ ἔτσι νὰ κάμη τὸ σκάψιμον· εἰ δὲ ἀπὸ τῆς πολυκαιρίας φαγωθῆ ἢ γῆ, ἢ φθάσῃ εἰς τὸ μέτρον ὅπου εἶπαμεν, εἰς τὰς τρεῖς πήχεις, τότε νὰ ἀναγκάζεται ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει τὸ κοπροδοχεῖον, ἢ τῆς λίμνης νὰ κτίσῃ τὸν τοῖχον ὅπῃ εἶπαμεν ἀνωτέρω· καὶ ταῦτα μὲν εἰς ἐκείνας ὅπῃ εἶναι σιμάτης σπήτια, εἰ δὲ μόνον γυμνὸς τόπος εἶναι τῆς Γείτονος, ν' ἀπέχη μόνον τὸ ἡμισυ μέτρον ὅπου εἶπαμεν, εἰ δὲ εἶναι καὶ ἀπὸ τὰ δύο κοπροδοχεῖα, δύο πήχεις νὰ ἀφίενται ἀπὸ μέσον τῶν δύο, καὶ ἔτσι νὰ τὰ κάμνεν.

Περὶ Χεισηρίων.

Εἰς ἐκεῖνος ὅπῃ δὲν ἔχει εἰς τῆς αὐλῆς χεισηρία, καὶ θέλει νὰ κάμη πρὸς τὸν ἐπίκοινον τοῖχον τῆς Γείτονος, πρέπει νὰ κάμη κατὰ τὸ ἐδικόν τε μέρος τῆς συντροφικῆς τοῖχε, πρὸς τὰ γινόμενα χεισηρία, τοῖχον μίαν ἡμισυ πῆχυν τὸ πάχος· ὁμοίως δὲ καὶ διὰ τὰ αὐλάκια ὅπῃ γίνονται ὑπὸ κάτω τῆς γῆς καὶ τρέχουν τὰ νερά νὰ εἰπῶμεν, διατὶ ἔτσι ὁ κοινὸς τοῖχος μὴ εἶναι ἀχάλατος.

Περὶ τῶν Ἐξέδρων.

Πρέπει δὲ εἰς τῆς κατασκευῆς τῶν Ἐξέδρων, ὅπῃ τρέχουν τὰ νερά ἀπὸ τῆς γῆς, ἀπὸ τὰ πλύματα, καὶ ἄλλας ἀκαθαρσίας, νὰ δέχονται τῆς κατασκευῆς εἰς τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σπήτια, ἦγουν ἀπὸ μίαν αὐλῆς ξεβαίνεν αὐλάκια μὲ νερά, καὶ πρέπει ὁ Οἰκοκύριος τῆς αὐτῆς αὐλῆς, νὰ κάμη ἕξοδα ἕως ἕνδεκα πηγαίην εἰς ἄλλω αὐλῆς, νὰ τὰ σμίξῃ εἰς τὸ Αὐθωντικὸν τῆς αὐλῆς ἐκείνης, καὶ ἔτσι νὰ κάμνεν εἰς ἀπὸ τῆς αὐλῆς, ἕως ἕνδεκα φθάσῃ εἰς τὸ Αὐθωντικὸν Αὐλάκι· ἀν' εἴπη δὲ μῆκος πολὺ ἀπὸ τῆς ὑσερμῆς αὐλῆς ἕως εἰς τὸ Αὐθωντικὸν αὐλάκι, νὰ τὸ πηγαίην καὶ αὐτὸς ὅσον τῆς ἐγγίξει τὸ δίκαιον, τὸ δὲ ἐπίλοιπον νὰ βοηθῆν ὅλοι οἱ ἐπίλοιποι κάθε ἕνας κατὰ τὸ μῆκος τῆς αὐλῆς αὐτῆς, καὶ ἔτσι νὰ κάμνεν τὰ ἕξοδα, ἕως ἕνδεκα πηγαίην νὰ τὸ σμίξουν εἰς τὸ Αὐθωντικὸν Αὐλάκι.

Τὰ αὐλάκια ὅπῃ εἶναι ὑποκάτω τῆς γῆς, ἔτσι πρέπει νὰ καθαρίζονται καὶ νὰ διορθώνονται, ἀρχίζοντας κατ' εἰς ἀπὸ τῆς ἐδικῆς τοῦ τόπου, καὶ καθαρίζοντας ἕως ἕνδεκα φθάσῃ εἰς ἄλλων Οἰκοκυρῶν τόπους· εἰ δὲ ἀπερῆ ἀπὸ κῆπον, πρέπει νὰ σκάπτῃ ὁ Οἰκοκύριος τῆς κῆπος ὅπου τῆς ποτιζομένου γῆς, καὶ νὰ καθαρίσῃ τὰ βρωμισμένα χώματα, νὰ τὰ ρίξῃ ἔξω, καὶ τότε νὰ σκεπάσῃ, καὶ νὰ τὸ διορθώσῃ πάλιν· τὰ δὲ ἕξοδα νὰ τὰ κάμη ἐκεῖνος ὅπῃ τρώγει τὸν καρπὸν τῆς κῆπος.

Ὅμοίως καὶ ἀν' γῆς τίποτες χρεῖα νὰ ἀλλάξεν κεραμίδια, ἢ τῆς βλα, ἢ σελινάκια εἰς τῆς τόπους, κάθε εἰς ἀρχίζοντας ἀπὸ τῆς ἐδικῆς αὐλῆς, ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τῆς ἄλλης Γείτονος τῆς αὐλῆς.

Περὶ Ὑπερώς Ὑπονόμου.

Εἰς ἐκεῖνος ὅπῃ θέλει νὰ κάμη ἀπὸ ἀνώγειον νεροχύτῃς κρεμασὸν μὲ κα-

νάλιν, ἢ μὲ Σέγιολια νὰ κατεβαίνῃ τὸ νερὸν τῶν νεροπλυμάτων εἰς τῆς γῆς, πρέπει νὰ τὸ κατασκευάσῃ εἰς τὸν ἐδικόν τε τοῖχον, καὶ νὰ μὴ ἀνακαπνέται μὲ ξύρας τοῖχος· εἰδὲ ἐρωτήσῃ, καὶ πάρῃ θέλημα, καὶ συμβῆ τίποτε φθορὰ εἰς τὸν τοῖχον, τότε ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει τῆς κρεμασῆς τῆς νεροχύτῃς εἰς τὸν τοῖχον ἐκεῖνον, νὰ πληρώσῃ διπλᾶ τὰ ἕξοδα τῆς τοῖχε· ὁμοίως καὶ ἐκεῖνοι ὅπῃ κατεβάσῃ βρόχυμα νερά, καὶ τὰ συνάξῃ εἰς λάκκους, καὶ κάμνουν κατασκευῆς νὰ τὰ κατεβάσῃ ἀπὸ ὑψηλὰ σπήτια εἰς τῆς γῆς, ὅπῃ εἶναι ὁ λάκκος· καὶ κομπολογῆς κάθε εἶδος σαλαγματιᾶς, ἢ κρεμασῆς βρωμερῶν νερῶν, νὰ μὴ τὰ κρεμῆν ἀπὸ τὰ σπήτια εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀγορᾶς, ἢ εἰς θόλον Αὐθωντικὸν, ἢ εἰς ῥέγαν, ἢ κομπολογῆς νὰ εἰπῶμεν εἰς κοινῆς ἑστᾶται, ἢ Πόλιν, ἢ Χώραν, διὰ τῆς βλάβας ὅπῃ γίνονται ἀπὸ τῆς εἰς ἐκείνας ὅπῃ περνοῦν ἀπ' ἐκεῖ.

Περὶ Σκαψίματος.

Εἰς ἐκεῖνος ὅπῃ θέλει νὰ σκάψῃ τίποτε εἰς χωρίον, ἢ εἰς τόπον γυμνόν, ἢ εἰς αὐλῆς τινὰ, ἢ νὰ κάμη ἄλλο τίποτε δὲν πρέπει νὰ ρίξῃ τὰ χώματα πρὸς τὸν τοῖχον τῆς Γείτονος, διὰ νὰ μὴ συμβῆ τίποτε βλάβη εἰς ἐκεῖνον ὅπῃ ἔχει τὸ σπήτι· διότι εἰς εἰς ῥάχιν, καὶ ἀνηφορικὸν τόπον τὸ σπήτι τῆς Γείτονος πατεῖται ἐν δὲ οὐκ ὀλίγα· εἰ δὲ ὁ τόπος νοτιῶς, καὶ κατωφερὴς εἶναι, κατεβαίνεν τὰ βρόχυμα νερά, καὶ κρημνίζεν τὸν τόπον, καὶ τὸν τοῖχον τῆς σπητῆς ἐκείνης· εἰς γῆς λοιπὸν ἀνάγκη, καὶ πάρῃ θέλημα νὰ ρίξῃ διὰ τῆς ὄρας τὸ χῶμα πρὸς τὸν τοῖχον τῆς Γείτονος, ἀλλὰ ἀφ' ἕνδεκα τελειώσῃ τὸ σκάψιμον νὰ μὴ ἀφίη τὸ χῶμα νὰ σέκῃ ἐκεῖ πολὺ καιρὸν, ἀλλὰ εἰς ὀλίγας ἡμέρας νὰ τὸ δίγανῃ, καὶ ἔτσι ἀπὸ ἐκείνας τῆς ὀλίγας ἡμέρας, ἔπε ὁ τοῖχος θέλει βλαφθῆ, καὶ ὁ Οἰκοκύριος θέλει διωχθῆ νὰ φυλαχθῆ, ἔσωντας νὰ εἶναι ὀλίγα αἱ ἡμέραι· εἰ δὲ εἶναι καμμία ῥάχιν εἰς βοήθειαν τῆς τοῖχε ἐκείνης ὅπῃ ἔχει τὸ σπήτι, νὰ μὴ ἔχη ἀδειαν ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει τὸν τόπον τὸν γυμνόν νὰ τὴν χαλάσῃ· δὲ δύναται τινὰς νὰ ἔχη κοπροθήκῃς σιμά εἰς ἄλλον τοῖχον, πάρεξ μόνον εἰς ἔχῃ τοιαύτῃς δελεῖαν.

Δὲν πρέπει νὰ σκάπτῃ κανεὶς τὴν γῆν πρὸς βλάβην τῆς Γείτονος εἰς τὰ θεμέλια· διότι ἀπὸ τῆς τοιαύτα συμβαίνεν πολλὰς μεγάλα κίνδυνος εἰς τὸ σπήτι, ἀλλὰ νὰ ἀπέχη κατὰ τὰ μέτρα ὅπῃ προείπαμεν εἰς τῆς λίμνας, καὶ κοπροδοχεῖα, καὶ λάκκους, καὶ τότε νὰ κάμη τὸ σκάψιμον· εἰ δὲ καὶ εἰς τὰ θεμέλια τῆς Γείτονος θέλει νὰ κολλήσῃ ἐκ δούτερος καινέργιον θεμέλιον, νὰ μὴ ἔχη ὀξείαν νὰ σκάπτῃ παρακάτω περισσότερον ἀπὸ τὰ θεμέλια τῆς γείτονος, μήπως καὶ πέσῃ ὁ παλαιὸς τοῖχος ἀπὸ τὸ σκάψιμον.

Περὶ Φυτῶν.

Ἡ φύτλις τῶν φυτῶν πρέπει νὰ εἶναι μακρὰν ἀπὸ τῆς τοῖχε τῶν σπητῶν, διότι μεγάλας βλάβας προσκομῆν τῶν σπητῶν, ἐπειδὴ ρίζοβολοῦνται τὰ φυτὰ, ἢ καὶ ποτιζόμενα διὰ νὰ αὐξήσῃ, καὶ ἐγγίζοντα εἰς τὰ σπήτια, ἢ εἰς τῆς τοῖχε, ἢ εἰς τὰ παράθυρα, μάλιστα εἰς τῆς λυ-

νός, ἢτοι τὰ παπιθήρια ὅπε κάμιν αἰσάν τὰς σέρνας, καὶ εἰς τὰ κτισὰ σέγιολα τῶν ὑδάτων, τῶν κήπων· δίδει πολλὴν βλάβην, διότι ἐκ θεμελίων μετασαλδύεν τὰς τοίχας· γίνονται δὲ καὶ κλεψίας αἰτία ἀπὸ τὰ παράθυρα· σκοτινιάζεν δὲ καὶ τὰς θέσεις, τὰ πατήματα τῶν σπιτιῶν· χρίζονται καὶ ἀνοίγην οἱ λωοὶ, τὰ παπιθήρια δηλαδὴ, καὶ τὰ κτισὰ σέγιολα τῶν ὑδάτων. Διὰ τὸτο ἐκεῖνοι ὅπε θέλουν νὰ φυτῶν φυτὰ, κάμνει χρεία νὰ ἀπέχων ἀπὸ τὰ σπήτια τῶν Γείτωνων ταῦτα τὰ μέτρα· εἰ μὲν θελήσῃ νὰ φυτῶσῃ ἀμπελον ὅπε νὰ μὴ ἦτον ἄροτήτερα, νὰ ἀπέχη ἕξ ἡμισυ πῆχες ἀπὸ τὸ σπήτι τῶν Γείτων, εἰ δὲ μιλέων, ἢ ροιδέων, καὶ τὰ τέτοις ὅμοια, πῆχες δέκα· συκομοραϊάν δὲ, ἢ πλάτανον, ἢ λουκίον, καὶ τὰ τέτοις ὅμοια, πῆχες εἴκοσι· εἰ δὲ εἰς ταῦτα τὰ μέτρα φυτῶσῃ, καὶ πάλιν τὰ κλονάκια τῶν φυτῶν φθάσῃ εἰς τὸν Γείτονος τὸ σπήτι, καὶ προσεγγίσῃ εἰς τὰ παράθυρα, νὰ τρώγῃ τὸν καρπὸν ἐκεῖνος ὅπε ἔχει τὸ σπήτι, ὅσον δυνάται νὰ φθάσῃ ἀπὸ τὸ σπήτι· τὰ δὲ χαμηλά, καὶ μικρὰ φυτὰ πῆχες τρεῖς καὶ τέτον, τὰ λαχανώδη δὲ καὶ μὴ χρειαζόμενα γεωργίας, οἷον ἀγκινάρας, πέτροσέλινα, ἢ τριαντάφυλλα, ἢ ἄλλα τοιαῦτα, ὅπε δὲν γεωργῶνται καθῶς εἶπαμεν, αὐτὰ εἶναι καὶ σιμὰ εἰς τὸν τοῖχον, δὲν ἐμποδίζονται, νὰ γεωργῇ δὲ, ἢ νὰ ποτίσῃ ἕως τὰς τρεῖς ἡμισυ πῆχες μακρὰν, ὅπε σιμιάζει ἐκεῖνος ὅπε ἔχει τὸν τόπον· καὶ ταῦτα μὲν εἰς τὰς τόπας ὅπε δὲν ἦσαν ὄξ ἀρχῆς φυτὰ, ὅταν δὲ εἶναι φυτὰ, καὶ τόπος γυμνός, καὶ ὁ Οἰκοκύριος τὸ γυμνὸν τόπον κάμνει καινέργια κτίρια, τότε ἄς εἶναι ἀργὰ τὰ μέτρα ὅπε εἶπαμεν, διότι αὐτὸς καινοτομεῖ, τῆς καμνει καινέργια κτίρια, καὶ δὲν καινοτομεῖται, ἔτε ἀδικεῖται ὑπότινος· καὶ διὰ τὸτο εἰς τὸ λόγετε ἄς γράφῃ τὰς βλάβας τῶν δένδρων.

Ἐάντις σκάπτη τόπον Αὐθωντικὸν, ἢ εἰς τὸν σιμὰ εἰς ξένον χωράφιον, ἄς μὴ παραβαίῃ τὸς Ὀρες· καὶ εἰς τὸν τοῖχον, νὰ ἀφίῃ εἰς τὸν ποδάρι· εἰ δὲ εἶναι σπήτι, ἢ ἀφίῃ ποδάκια ἕξ· καὶ εἰ μὲν σκάπτη τάφον, ἢ χαντάκι, ὅσον εἶναι τὸ βάθος, τὸσον νὰ ἀπέχη, εἰ δὲ πηγὰδι, μίαν ὀργάναν, εἰ δὲ δὲν ἦτον ὄξ ἀρχῆς τὸ πηγὰδι, καὶ βλάπτεται ὁ Γείτονας· ἐλαίαν δὲ ἢ συκαίαν, πόδας ἑννέα νὰ ἀπέχη ἀπὸ τὸ ξένον σπήτι, καὶ τότε νὰ φυτῶσῃ, τὰ δὲ ἄλλα δένδρα πόδας πέντε.

Περὶ Δένδρων.

Ἐάν εἰς τὸν Γείτονος μὲν τὸ μέσαυλον εἶναι δένδρον μέγα, καὶ ἀπλώῃ ρίζας μεγάλας, καὶ βλάπτῃ τὰ θεμέλια τῶν σπιτιῶν, μὲ ὄξισίαν τὸν Ἀρχοντος ἀναγκάζεται ὁ Γείτονας μὲν νὰ τὸ κόψῃ· ὅτι τὸ δένδρον ὅπου βλάπτῃ ξένον σπήτι, ἀπὸ τὴν ρίζαν κόπτεται· ἐκεῖνο δὲ ὅπε βλάπτῃ χωράφι, κλαδύεται, αὐτὸ εἶναι ὑψηλότερον ἀπὸ τὰ εἰς τὸ ποδάρι.

Περὶ Ὑδάτων.

Τότε ἔχει καινὸς δίκαιον νὰ ἐγκαλῆται περὶ περισῶν νερῶν, ὅταν κάμνῃ τίποτες ἔργον εἰς τὸ περιβάλλον, αὐτὸ καὶ Αὐθωντικὸς τόπος τὸ δέχεται, ὅμως ἔχει δίκαιον νὰ πέρνῃ τὸ νερὸν, διὰ νὰ μὴ χαλάσῃ τὸ ἔργον

γον ὅπου ἐπιχειροῦσῃ, καὶ ζημιωθῇ· εἰ δὲ εἰς Αὐθωντικὸν τόπον κάμνῃ τὸ ἔργον, ἀργεῖται, καὶ ἄς κατηγορῇ μόνον τὸ λόγετε, ὅπε δὲν ἐσοχάσῃ ὄξ ἀρχῆς τὴν ζημίαν ὅπε ἐμελλε νὰ τὸ ἔλθῃ.

Ἐάν εἰς τόπον τινὸς καταβαίῃ νερὸν, καὶ τὸν βλάπτῃ, καὶ διὰ τὸτο ἐμποδισθῇ ὑπ' αὐτῶν διά τινος ἔργου ὅπε κάμνει, καὶ τρέξῃ εἰς ἄλλο μέρος, καὶ βλάβῃ ἄλλον, ἀφίῃται εἰς τὴν πρώτῃν νομίῳ αὐτῶν, καὶ τὸ ἔργον ὅπε ἔκαμον αὐτὸς ἀναγκάζεται νὰ τὸ χαλάσῃ νὰ τρέχῃ τὸ νερὸν, αὐτὸ καὶ μεγάλας τὸν βλάπτῃ.

Ἐάν μετασρέψῃ ποταμὸν διὰ ἀφέλειάν μὲν, καὶ ὄχι διὰ βλάβην σε, καὶ ἀπὸ τῆς βλαφθῆ τὸ χωράφισου, δὲν ἔχει δίκαιον νὰ μὲ ἐγκαλῆς εἰς τὸτο διὰ τὸ περισῶμα τῶν νερῶν· ἔτε ὁ Αὐθωντικὸς τὸ χωράφιον ἐκεῖνο ὅπε χρεωσῆ δελείας νὰ δέχεται τὸ νερὸν, ἢμπορεῖ νὰ κατηγορῇ ἐκεῖνον ὅπε δελεῖ τὸ χωράφι, παρέξ μόνον αὐτὸ ἔχῃ μεγάλην βλάβην.

Ἐάν βλάβῃ τινὰ τὸ βρόχυμον νερὸν ὅπε τρέχει ἀπὸ τὸν τόπον σε, ἀναγκάζεται νὰ τὸ μετασρέψῃ· βρόχυμον νερὸν λέγεται ἐκεῖνο ὅπε καταβαίνει ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν, αὐτὸ καὶ μὲ ἄλλο σμίγεται, αὐτὸ δὲ ἢ κρείσσει ἀρμόζει, ὅταν κάμνῃ τίποτες ἔργον χειροποίητον, καὶ ἀκόμι δὲν τὸν βλάβῃ, ἀλλὰ φαίνεται πῶς μέλλῃ νὰ τὸν βλάβῃ· εἰ δὲ καὶ δὲν ἔγινον ἔργον, ἀλλὰ κατὰ φύσιν τρέχοντες τὸ νερὸν τὸν βλάβῃ, δὲν ἀρμόζει ἢ κρείσσει.

Ἐάν χαλάσῃ καινὸς παλαιὸν ἔργον, καὶ ἐκ τῆς τρέχοντος τὸ ὕδωρ κατὰ φύσιν βλάβῃ τὸ χωράφι ὅπε εἶναι ὑποκάτω, δὲν ἔχει δίκαιον νὰ ἐγκαλῆται εἰς τὸτο· διότι πάντοτε τὰ ὑποκάτω χωράφια ἔχον συνήθειαν νὰ δέχωνται τὸ νερὸν ὅπε τρέχει φυσικῶς ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων τόπων· εἰδὲ, διὰ νὰ χαλάσῃ τὸ ἔργον ἐκεῖνο, ἀρχίσῃ νὰ τρέχῃ περισῶτερον, καὶ βιαιότερον, τότε ἀναγκάζεται ἐκεῖνος ὅπε ἐχάλασε τὸ ἔργον νὰ μετασρέψῃ τὸ νερὸν.

Δὲν ἔχον ἀδειαν οἱ Γείτονες νὰ κάμνῃ ἔργον, διὰ τὸ ὅποιον αὐτὰνεν, ἢ ὀλιγοσύναν αἱ λίμναι.

Ἡ ἀγωγή περὶ πλησμονῆς ὕδατος εἰσάγεται εἰς κάθε ἔργον χειροποίητον, ὅπε νὰ κάμῃ τινὰς, καὶ νὰ βλάβῃ τὸν Γείτονα τὸ πλῆθος τῶν νερῶν, δι' ἧς ἐμποδίζεται νὰ τὸ κάμῃ, παρέξ αὐτὸ γίνεται διὰ γεωργίαν.

Δὲν ἔχει ἀδειαν καινὸς μὲ ἔργον ἐδικόν τε νὰ μεταγυρίσῃ τὸν ποταμὸν, πλὴν εἰς τὸν ἐδικόν τε ὄχθον ἔχει ὄξισίαν νὰ κάμῃ τὸ ἔργον, ὅπε νὰ μὴ βλάβῃ ὁ ποταμὸς διὰ τὸ ἔργον ἐκεῖνο τὰ χωράφια.

Ἐάν ἢ βρύσις, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὸ νερὸν πέρνει τινὰς, καὶ ποτίζει, εὐφῆ μερικὸς χρόνος, καὶ ὕστερα πάλιν κινήσῃ νὰ τρέχῃ, ἀνακαινίζεται πάλιν ἢ τοιαῦτη δελεία εἰς τὸ λόγετε, καὶ ἀποκαθίσταται τὸ νεραγῶν τῶν νερῶν καθῶς ἦτον τὸ πρότερον.

Ἡ δελεία ὅπε νὰ γίνῃ διὰ τὸ νερὸν, εἰς τὸν χρόνον, εἰς τὸσον ὅπε νὰ τὸ μεταχειρισθῇ ἀπὸ εἰς τὸν τόπον, ἢ εἰς τὸν μῶνα, ἢ εἰς τὸν χρόνον, ἢ περισῶτερον, διπλασιάζεται ὁ καιρὸς ὅπε νὰ μὴ τὸ μεταχειρισθῇ, καὶ πάλιν ἀρχίζει τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ δηλαδὴ, εἰ δὲ μόνον περισῶτερον ἀπὸ ἡμέραν, ἢ ἀπὸ ὥραν, ἢ μίαν ἡμέραν, ἢ μίαν νύκτα,

ἢ τοιαύτη δουλεία νομίμως ἀπὸ τῆς πολυκαιρίας φθείρεται, διότι μία εἶναι ἡ δουλεία.

Ἐὰν εἰς αὐταμικὸν νεραγῶγιον εἴας ἀπὸ τῆς συντροφικῆς ἐξοδίαση καὶ τὸ ἀνακαινίσῃ, ἔχει δίκαιον νὰ λαμβανῇ καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης τὸ δίκαιον τῆς ἐξόδου, καθὼς τυχαίνει τῷ καθ' ἑαυτοῦ.

Ἐάν τις σὲ δώσῃ θέλημα νὰ πέρνης ἀπὸ τὸ πηγᾶδι τὸ νερὸν, ἀναγκάζεται καὶ μὴ θέλωντας νὰ σὲ δώσῃ τὸ θέλημα τῆς ἐράτας, εἰὰ δὲ βολῆ ἀπὸ ἄλλο μέρος νὰ ἀραδίξῃς εἰς τὸ πηγᾶδι.

Δὲν ἔχει κανεὶς ἐξουσίαν νὰ βάλῃ σεκλινάριον εἰς τὸν αὐταμικὸν τοῖχον διὰ νὰ φέρῃ νερὸν.

Ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει δελεῖαν νὰ ποτίζῃ, καὶ νὰ βόσκῃ ζῶα εἰς τὸ χωράφι σου, ἢ μπορεῖ νὰ πάρῃ δελεῖαν νὰ κάμῃ καὶ καλύβαν.

Ἐκεῖνος ὅπῃ περιᾶ νερὸν ἀπὸ ξένου χωράφι ἰξόδρωντας ὁ Οἰκοκύριος, ἀποκτᾶ κατ' αὐτῶ τῷ χωραφίῳ δελεῖαν, καθὼς οὐρίζει ὁ νόμος, νὰ τὸ περιᾶ ἕως τρεῖς χρόνους· εἰδὲ πρὶν νὰ περάσῃ οἱ τρεῖς χρόνοι τὸν ἐμποδίσῃ ὁ Οἰκοκύριος, δὲν ἢ μπορεῖ νὰ τῷ ζητήσῃ τὰ ἐξόδα τῶν νεραγωγίῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτῶ τῷ νεραγωγίῳ γίνεται κύριος ὁ Αὐθούτης τῷ χωραφίου, ἕως ἔσθαι τὸ νεραγῶγιον· εἰδὲ χαλάσῃ, ζητεῖ τὰς ὕλας, ἢ γὰρ τὸν κερεσὸν, ἐκεῖνος ὅπῃ τὸν ἔκαμε.

Ἐὰν ὁ φῶτος Οἰκοκύριος δὲν ἐδιδῶτο νὰ ἐμποδίσῃ τὸν δρόμον τῶν νερῶν, δὲν ἢ μπορεῖ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἔτε ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἠγόρασε τώρα, διότι φαίνεται πῶς μὲ τὸ βάρος τῆς τοῦ ἠγόρασαν.

Τὰ χαμηλότερα χωράφια μὲ τῆς σιωπῆς δίδουσι δελεῖαν εἰς τὰ ὑψηλότερα χωράφια, νὰ δέχονται τὰ νερά τῆς, κέρδος ἔχοντες αὐτῆς διὰ τὸ βάρος, νὰ ὑποδέχονται πᾶσαν τῆς λιπαρότητα τῆς ὑψηλοτέρων χωραφίων. Τεῖα εἶναι ὅπῃ δαλδύει τὸ κάτω χωράφι τ' ἀπάνω, νόμος, φύσις τῶν τόπων, καὶ σιωήθεια.

Ἐὰν σιμᾶ εἰς τὸ χωράφι σου ἔχοντες νεραγῶγιον, χωρὶς κανένα λόγον μὲ τὴν σιωπῆς δίδεται μοι ἢ τοιαύτη δελεῖα ἀπ' αὐτῶ, καὶ ἀνθελήσω νὰ τὸ ἀνακαινίσω, μὲ δίδεις τόπον νὰ σεβαίνω, καὶ νὰ ξεβαίνω ἐγὼ καὶ αἱ τεχνῆται εἰς τῆς ἀνακαινίσῃ τῶν νεραγωγίῶν· χρεωσθεὶς δὲ νὰ μὲ ἀφήσῃς καὶ διάστημα τόπων ἐκ δεξιῶν, καὶ ἀριστερῶν, διὰ νὰ ὑπηρετῶμαι, καὶ νὰ βάνω τὸ χῶμα, καὶ τὰς πέτρας, καὶ τῆς ὑλῆς ὅπῃ δαγαίνει ἀπὸ τὸν κάραβον, καὶ τὸν ἀσβέσω, καὶ τῆς ἄμμου πρὸς ἀνακαινίσῃ τῶν νεραγωγίῶν.

Ἐὰν πελήσω μέρος τι τῶν χωραφίῶν μου, καὶ συμφωνήσω νὰ περιᾶ τὸ νερὸν ἀπὸ μέσα, καὶ πρὶν νὰ κάμω τὸ νεραγῶγιον περάσῃ νόμιμος χρόνος, φυλάττεται τὸ δίκαιόν μου· εἰ δὲ τὸ κάμω, καὶ δὲν τὸ δαλδύσω, τῶν πέτρων δὲν βάλω νερὸν νὰ περιᾶ ἀπ' αὐτῶ, φθείρεται.

Περὶ Ποταμῶν.

Ἐὰν ἀνάμεσα δύο χωραφίων ἔξῃ ποταμὸς, καὶ ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον, χωρὶς νὰ τὸ νοήσῃ τις, ἀναγίσει γῆν εἰς τὸ ἐδικόν μου χωράφι, ὅσον νὰ μὴ ἢ μπορῇ νὰ νοήσῃ τις πόσον, καὶ τί καιρὸν, ἐγὼ τὴν οὐρανὸν ζῶ

ζῶ τὴν γῆν ὅπῃ ἀναγίσει· εἰ δὲ ἡ βία τῶν ποταμῶν, καὶ ἡ ὄρμη ἐξελθῆσε μέρος τι ἀπὸ τὸ ἐδικόν μου χωράφι, καὶ τὸ ἤφενον εἰς τὸ ἐδικόν μου χωράφι, καὶ γνωρίζεται πόσον ἀναγίσει, ἐσὺ τὸ οὐρίζεις, διότι φανερά ἐγινον.

Ἐὰν φέρῃ νερὸν διὰ νεραγωγίῳ, καὶ ἔρχεται ἕως εἰς εἴνα τόπον, ὕστερα καίεται τὸ νερὸν, ἔσονται καὶ νὰ χαλάσῃ τὸ νεραγῶγιον εἰς τὸ μέσον, καὶ τὸ ἀφήσω μερικὸν καιρὸν, φυλάττεται ἡ δελεῖα, ἢ γὰρ τὸ θέλημα ὅπῃ ἔχω ἕως ἔσθαι νὰ τὸ ἀνακαινώσω ὅλον τὸ νεραγῶγιον.

Περὶ Δελείας.

Ἡ δελεῖα γίνεται ἢ εἰς τῆς γῆς, ἢ εἰς τὰ κτίσματα, διότι ὅταν ἔχη κανεὶς ἐράταν πλατεῖαν, ἢ μονοπάτιον νὰ περιᾶ ἀπὸ μέσα ἀπὸ ξένου χωράφιον, ἢ νὰ περιᾶ νερὸν, λέγεται δελεῖα ἐδαφικὴ, ἢ γὰρ τῆς γῆς· ὅταν δὲ βάλῃ τις εἰς τὸ σπῆτι τῶν γειτόνων τῶν ξύλα, ἢ ἀπολύσῃ τὰ νερά τῶν κεραμιδιῶν τῶν, ἢ ἄλλο βάρος βάλῃ, λέγεται δελεῖα τῶν κτισμάτων· αἱ δὲ δελεῖαι βεβαιῶνται ἢ διὰ συμφώνων, ἢ μὲ τὸ νὰ περάσῃ καιρὸς πολὺς, ἢ γὰρ ἀπὸ δέκα χρόνους καὶ ἐμπρός· καὶ τὸ νὰ σύρῃ νερὸν ἀπὸ ξένου πηγᾶδι, δελεῖα εἶναι.

Δὲν συνίσταται τοιαύτη δελεῖα, ὥστε νὰ μὴ ἢ μπορῶ νὰ ἀνάψω εἰς τὸ σπῆτι μου φωτίαν, νὰ κάθωμαι, ἢ νὰ λῶμαι, διὰ τῆς εἰς καὶ συμφωνηθῶν τοιαῦτα, νὰ μὴ ἐργάζονται κατὰ νόμος.

Ἐάν τις πελήσῃ τὸ σπῆτι τῶν, καὶ εἴπῃ ἐξ ἑνόματος ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἀγοράζῃ, ὅτι τὰ δελεῖας ἔχει τὸ σπῆτι μου, δὲν ἀναγκάζεται νὰ τῷ παραδώσῃ ἐλεύθερον δελεῖας, ὅσον καὶ εἰὰ δὲν εἶχε δελεῖαν πρὸ τῶν παραδώσῃ, ἀνθελήσῃ τῶν βάνει, ἢ εἰς τὸ σπῆτι τῶν ἀγορασθῶν νὰ δουλεύῃ, ἢ εἰς ξένου σπῆτι· εἰ δὲ, ὅταν τὸ πουλῇ, εἴπῃ, ὅτι τὸν δεῖνα δαλδύει τὸ σπῆτι μου, καὶ σέρξῃ ἐκεῖνος, πλέον δὲν ἔχει λόγον νὰ εἴπῃ.

Τὸ νὰ μὴ ἔχη τις ἐξουσίαν νὰ δαγαλῇ καπνὸν μαγειρείας, ἢ λουτροῦ πρὸς τὸ σπῆτι τῶν Γειτόνου του, ἢ κόπεια, ἢ νερὸν, εἶδος δουλείας λέγεται.

Ἐὰν χρεωσθῶ σε δελεῖαν καὶ μὴ κτίσω, καὶ κτίσω, καὶ περάσῃ χρόνος, ἀφανίζεται ἡ δελεῖα ὅπῃ εἶχες κατ' ἐμὲ διὰ τὸν χρόνον.

Ἐὰν χρεωσθῆς μοι τοιαύτῳ δελεῖαν, ὅτι νὰ μὴ ἔχῃς ἐξουσίαν νὰ ὑφώσῃς τὸ σπῆτι σου, διὰ νὰ μὴ ἢ ἐμποδίσῃς τὸ φῶς τῶν ἐδικῶν μου σπητίων, τὸ ὁποῖον ἔρχεται ἀπὸ τὰ παράθυρά μου μέσα εἰς τὸ σπῆτι μου· ἐγὼ δὲ ἔχοντας τῆς τοιαύτῳ δελεῖαν ἀπὸ σε ἐπὶ δέκα, καὶ εἴκοσι χρόνους, ἐκάρφωσα τὰ παράθυρά μου, ἢ τὰ ἐκτίσα, καὶ ἔμεινε τῆς τὸ χῆμα εἰς τόσους χρόνους, τότε διαφθείρεται τὸ δίκαιον τῆς δελεῖας, ὅταν ἐσὺ ὑφώσῃς τὸ σπῆτι σου, καὶ μείνῃ αὐτὸ εἰς τὸ ὕψος δέκα, ἢ εἴκοσι χρόνους· διότι ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν ἐχρεώσθηκα τῆς δελεῖαν, ἀλλὰ ἐκτίσα τὰ παράθυρά μου, ἢ ἤρξα καὶ ἐσὺ καιρὸν, καὶ ἔλαβες τῆς ἐλεύθεριαν, καὶ ὑφώσῃς τὸ σπῆτι σου, διὰ τῆς ἐχάθη ἡ δελεῖα μου· εἰ δὲ μὴ ἐπὶ τῶν καιρῶν ἐγὼ κεκλεισμένῳ ἔχοντας τὰ παράθυρα, δὲν ὕψω

ὑφώσας ἐσὺ τὸ σπῆτί σε, μόνει σῶα ἢ δελεία με· κὶ εἰὰ ἀνοίξω τὰ παράθυρά με ὑσερα μετὰ δέκα, εἴκοσι χρόνος, κὶ θελήσης κὶ ἐσὺ νὰ ὑφώσης τὸ σπῆτί σε, δυνάμαι νὰ σὲ ἐμποδίσω, διὰ τὸ δίκαιον ὅπῃ ἔχω πρὸς τὴ λόγος.

Ἐὰν δοθῆ μοι δελεία, ὅτι νὰ ἔχω ἄδειαν νὰ βάλω τὰς γροντὰς με εἰς τὸ σπῆτί σε, κὶ νὰ βαρυνῶ τὸν τοῖχόν σε, κὶ τὰς βάλω, κὶ ὑσερα τὰς διγάλω, κὶ περάσεν δέκα χρόνοι, εἰὰ σέκεν αἱ τρύπαις καθὼς τὰς ἄφισα, ὅταν εὐγάλα τὰς γροντὰς, ἔδεμίαν βοήθειαν ἔχεις ἐκ τῆς πολυκαιρίας· εἰ δὲ τῆς ὥρας ὅπῃ εὐγάλα ἐγὼ τὰς γροντὰς, ἔφραξας ἐσὺ παρόδους τὰς τρύπας, κὶ ἀπέρασαν δέκα, ἢ εἴκοσι χρόνοι, ἔχασα τὴν δελείαν· διότι σὺ ἔλαβες τὴν ἔξοσταν ταύτῃ, ἔσωτας νὰ ἔχης εἰς τὸσας χρόνος κτισμοῦ τὰς τρύπας ὅπῃ ἔναμα εἰς τὸν τοῖχόν σε· εἰ δὲ καὶ δὲν τὰς ἐκλείσεις, ἀλλὰ τὰς ἄφισας, καὶ μόνον εἰς τὸ σχῆμα ὅπῃ τὰς ἄφισα, σέκει διὰ παντὸς τὸ τῆς δελείας δίκαιον, καὶ ἀνὴ τύχη κὶ μὲ κάμη χρεία, πάλιν βαίω τὰς γροντὰς με εἰς τὰς τρύπας ἐκεῖνας, κὶ δὲν ἠμπορεῖς νὰ με ἐναντιωθῆς, ἔσωτας νὰ μὴ τὰς χρήσης, διὰ νὰ λάβης τὴν ἐλδθερίαν.

Ἡ σράτα ὅπῃ πηγαίνει εἰς τάφον, δὲν φθείρεται ποτὲ ἢ δελεία αὐτῆς εἰὰ παύση κὶ εἰς πολλὸν καιρὸν νὰ μὴ δελδῆ.

Εἴτις χωεὶς προσάξεως, κὶ ὀρισμῆ βασιλικῆ, ὅπῃ νὰ πεμφθῆ εἰς τὸν Ἐπαρχον, κὶ Αὐτοσύτῃ τῆς Πόλεως, πολλὰς ῥέγας, ἢ μέρη τέτων περικλείσει εἰς τὰ ἐδικά τε σῆτῃα, ἢ κατακυριεύσει τὰς θόλους τὰς Αὐτοσυτικὰς εἰς ἐδικὰ τε ὑπηρεσίας, ὅξ ἀποφάσεως νὰ πληρώνη εἰς τὴν Πόλιν τὸ χρεωσέμενον δίκαιον.

Πᾶσα δελεία, καὶ πᾶσα χρῆσις εἰς ἐκεῖνος ὅπῃ δὲν τὴν χρειάζονται, εἰ μὴν δέρισκονται παρόντες, εἰς δέκα χρόνος, εἰ δὲ λείπου μακρὰ, εἰς εἴκοσι χρόνος χαίεται.

Περὶ τῆς κακῆ πίσει Νομῆς.

Ἐκεῖνος ὅπῃ δώσει τὴν τιμὴν, δὲν λογίζεται κακῆ πίσει νομῆς.

Περὶ τῆς καλῆ πίσει Νομῆς.

Ἐκεῖνος ὅπῃ ὑ ἀγοράση εἷνα παῖγμα διὰ καλὸν, καὶ ὑσερα γνωεῖζει, πῶς εἶναι ξείνον, καὶ κτίσει εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, τὰ μὴν ἔξοδά τε δὲν τὰ πέρνει, ὅμως συγχωρεῖται νὰ πάρη τὰ κτίσματά τε δίχα ζημίας ἐκεῖνος ὅπῃ ὀεῖζει τὸν τόπον.

Σχόλιον.

Ἐκεῖνος ὅπῃ ἰξδύρει πῶς εἶναι τὸ παῖγμα ξείνον, καὶ τὸ ἀγοράζει, ἀνομάζεται καθολικὰ κακῆ πίσει νομῆς· καὶ ὅσας καρπὰς ἐπαρόφθασε καὶ ἐπῆρον ἐκ τῆ παῖγματος, ἀλλὰ καὶ ὅσας δὲν ἐδωθήν νὰ πάρη, ὅπῃ ὁ ἀληθῆς Αὐτοσύτης τῆ παῖγματος ἐδωάτο νὰ τὰς κερδήση, τὰς πληρώνει ὅλες εἰς τὸν ἀληθῆ Αὐτοσύτῃ αὐτάμα με τὸ παῖγμα, ἐρχόμενοι εἰς τὴν κείσιν, κὶ νικηθῆ. Δὲν λέγεται πάντοτε κακῆ πίσει νομῆς ἐκεῖ-

ἐκεῖνος ὅπῃ δίδει τὴν τιμὴν, καὶ ἀγοράζει παῖγμα, ἀνὴ ἰξδύρη πῶς εἶναι ξείνον· διότι εἰὰ τις ἔχη πολλὰς δανεισὰς, κὶ θέλωντας νὰ φύγη ἀπ' αὐτὰς, μὲ πελήση τὸ παῖγμα, κὶ τὸ ἰξδύρω, ὅτι διὰ νὰ φύγη τὸς δανεισὰς τὸ πελεῖ, δὲν λέγομαι τέλειος κακῆ πίσει νομῆς, ἀλλὰ κατὰ τι μὴν ὡς ποιῆτος νομῆς καταβλάπτωμαι, ἐν ἑτέροις δὲ ἀφελούμαι· εἰ δὲ ἔλθουσι οἱ δανεισὰ ἐκεῖνος ὅπῃ μὲ ἐπέλισε τὸ παῖγμα, κὶ ζητῶν νὰ τὸ πάρη ἀπὸ λόγους, δὲν θέλω ἀναγκαθῆ νὰ τὰς δώσω ὅλους τὰς καρπὰς ὅπῃ ἔλαβα ἐγὼ, ἢ ὅσας ἐδωόνταν νὰ λάβουσι ἐκεῖνοι μαζὴ με τὸ παῖγμα, ἀλλ' ἐκεῖνος μὴ ὅπῃ εἶχεν ὅταν μὲ τὸ ἐπέλισε, τῆςιν αὐτὴν κὶ ἦτον ἀμπελος, κὶ τὴν ἀγόρασα με τὸν καρπὸν, καταδικάζομαι νὰ τὸν πληρώσω, κὶ ὄχι μόνον τῆτο, ἀλλὰ ὅσας καρπὰς ἔλαβον ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπῃ ἐκίνησαν οἱ δανεισὰ τὴν κείσιν καταπαύω με περὶ τῆ ποιῆτε παῖγματος· ὅσας δὲ ἔλαβον εἰς τὸν ἀναμεταξὺ χρόνον, τὰς κερδαίνω εἰς τόσον ὅτι κὶ κακῆ πίσει νομῆς εἶμι, ἀλλ' ἔδωκα τὴν τιμὴν· καὶ καθὼ ἦτον καθόλε δεασότης ἐκεῖνος ὅπῃ μὲ τὸ ἐπέλισε καὶ τὸ παῖγμα ὅπῃ ἀγόρασα δὲν ἦτον τελείως ξείνον, καὶ διὰ τῆτο δυνάμαι νὰ κερδήσω τὰς καρπὰς ὅπῃ ἔλαβα εἰς τὸν ἀνάμεσα καιρὸν· ὅμως ἐπειδὴ ἰξδύρα τὴν ἀφορμὴν, διατὶ τὸ ἐπέλει, διὰ νὰ φύγη ὁ Οἰκοκύρης ὅπῃ τὸ εἶχεν ἀπὸ τὰς δανεισὰς, διὰ τῆτο κατακείνομαι ὡς κακῆ πίσει νομῆς.

Ἐὰν ἀγοράση κανεὶς ξείνον χωράφι, μὴν ἰξδύρωντας πῶς εἶναι ξείνον, ἀλλὰ παρῶντας πῶς ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ πελεῖ, εἶναι τέλειος Οἰκοκύρης, καὶ τὸ σπεῖρει, καὶ τὸ κτίσει, ἀρέπει ὁ Κεῖτης νὰ μὴ κάμη τὴν ἀπόφασιν ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ νὰ σοχάζεται κὶ τὰ πρόσωπα, καὶ τὰς αἰτίας· τὰ μὴν πρόσωπα ἔπος, εἰὰ ὁ ἀληθῆς δεασότης τῆ χωραφίε πλέσιος ἂν, ἐμελλε νὰ κάμη τὰ αὐτὰ, νὰ κτίσῃ, κὶ νὰ γεωργῆ τὸ χωράφι, νὰ τὸν καταδικάζῃ νὰ τῆ δίδῃ τὰ ἔξοδα, καὶ ἔττι νὰ πέρνη τὸ χωράφι ὀπίσω ἀπ' ἐκεῖνον ὅπῃ τὸ ἀγόρασε, τῆςιν εἰς ὅσα ἔγινε τὸ χωράφι καλλίτερον, νὰ τὸν ἀποφασίσῃ νὰ τῆ πληρώνη τὰ ἔξοδα, ὅσα ἔξοδιασεν εἰς καλλωπισμὸν τῆ χωραφίε, καὶ τότε νὰ τὸ πέρνη ὁ ἀληθῆς Οἰκοκύρης, εἰ δὲ τύχη κὶ εἶναι πτωχὸς, καὶ δὲν εἶχεν εἰς τὸν νῦν τῆ νὰ κάμη τίποτε ἀπ' αὐτὰ, φθαίνει ἐκεῖνος ὅπῃ ἀγόρασε τὸ χωράφι καλῆ πίσει, νὰ πάρη μόνον τὰ κτίεα ὅπῃ ἔκαμε χωεὶς νὰ βλάψῃ τὸ χωράφι, εἰὰ δὲν θέλῃ ὁ Οἰκοκύρης τῆ χωραφίε νὰ τῆ δώσῃ τὰ ὅσα ἐμελλε νὰ πάρη ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἀγόρασεν ἀπὸ τὸν κερεσὸν ὅπῃ νὰ πελήσῃ, ὅταν χαλάσῃ τὰ κτίεα· τὰς δὲ αἰτίας πρέπει νὰ τὰς σοχάζεται ἔπος· εἰὰ καὶ ὁ Οἰκοκύρης τῆ χωραφίε τύχη κὶ τὸ εἶχε διὰ πέλημα, κὶ ἐμελλε νὰ τὸ πελήσῃ, διότι τότε δὲν συγχωρεῖται νὰ πληρώσῃ μόνον τὴν τιμὴν τῆ κερεσῆ, ἀνὴ εἶναι κὶ πτωχὸς, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅσον ἔγινε τὸ χωράφι καλλίτερον, καταδικάζεται νὰ πληρώσῃ τὰ ἔξοδα ὅλα σῶα, καὶ ἀνελλειπῆ.

Ἐκεῖνος ὅπῃ θέλει νὰ κτίσῃ σιμὰ εἰς ξείνον ἀλῶνι, ἀπὸ τὸ ὅποῖον βλάπτεται ὁ Οἰκοκύρης τῆ ἀλῶνι, ἐμποδίζεται.

Ἐὰν

Εάν εις πρώτη χρόνος δού χρειασθῶ τῷ δουλείαν τῆ χωραφίεμα, καὶ τὸ πελήσω ἄλλε, λογαριάζονται οἱ πρώτη χρόνοι εἰς ἐκεῖνον ὅπῃ τὸ ἀγόρασε, καὶ εἰς ἐκεῖνος εἰς ἄλλεσ πρώτη χρόνος δού χρειασθῶ τῷ δουλείαν, καὶ ξεπέστη τῆ δουλείας, τῆσιν αὐ εἶχα θέλημα καὶ διαβαίνα εἰς τὸ χωράφιμα ἀπὸ ξυόν χωράφι, ἢ καὶ περὶ τὸ νερόν, ἢ ἄλλο τι ποιῶτον, καὶ δού περάσω χρόνος πρώτη, καὶ τὸ πελήσω, καὶ δού περάση ἔτε ἐκεῖνος ἄλλεσ πρώτη, πλέον δού ἔχει δίκαιον καὶ ἀπεράση ἀπὸ ἐκεῖ, διότι εἰς τὸ καὶ λάβη τινὰς ἐλδθερίαν τῆ δουλείας, τὸν αὐτὸν ἀπαιτῶμον εἶναι παρ ὄλον τὸν νόμιμον καιρόν· εἰς δὲ τὸ καὶ χάση τῷ δουλείαν, φθαίνει μόνον, ὅταν δού ὑπηρετήται δι αὐτῆσ τῆ δουλείας εἰς ὄλον τὸν νόμιμον καιρόν, καὶ δού ἔξετάζομεν κἄν τε εἶνας, κἄν τε πολλοὶ εἶναι ὅπῃ ἐσχόλασαν τῷ ὑπηρεσίαν τῆ δουλείας, καὶ δού ὑπηρετήθησαν δι αὐτῆσ.

Ὅταν χαλάση σράτα Αὐθουτικὴ ἀπὸ σεισμόν, ἢ τῷ πάρη ποταμόσ, ἐκεῖνος ὅπῃ εἶναι σιμῶτερα, ἀναγκάζεται καὶ δώση τῷ Αὐθουτικῷ σράταν ἀπὸ ἐδικόν τε τόπον.

Πάντα τὰ χερσαῖα, τὰ θαλάσσια, καὶ τὰ ἐναέρια ζῶα ἐκείνε ὅπῃ τὰ πιάσει εἶναι, διότι ἐκεῖνο ὅπῃ δού εἶναι τινός, ἐκείνε ὅπῃ τὸ πρωτοπιάσει λογίζεται ἐδικόν τε.

Νῆσος ὅπῃ καὶ φυτρώση εἰς τῷ θαλάσσαν, ἐκείνε ὅπῃ καὶ τῷ πρωτολάβη, γίνεται κῆμα.

Νῆσος ποταμιαία εἰ μὲν εἰς τὸ μέσον τῆ ποταμῆ φυτρώση, ἐκεῖνοι ὅπῃ εἶναι ἀπὸ τὸ εἶνα μέρος τῆ ὄχθη, καὶ τὸ ἄλλο τῷ ὀρίζεν μαζή· εἰ δὲ σιμῶση εἰς τὸ εἶνα μέρος μαλλον ἐκεῖνου ὅπῃ ὀρίζει αὐτὸ τὸ μέρος εἶναι.

Ἐκεῖνος ὅπῃ κτίζει εἰς τὸν αἰγιαλόν, ὀρίζει τὸ κτίριόν τε, ἐκεῖνος δὲ ὅπῃ κτίζει εἰς ὄχθη ποταμῆ, δού τὸ ὀρίζει· αἰγιαλός εἶναι ὁ τόπος ἕως ἐκεῖ ὅπῃ φθαίνει τὸ κύμα τὸν χειμῶνα, εἰς τόσον ὅτι καὶ τὸ καλοκαῖε ἕως ἐκεῖ λέγομεν πῶς εἶναι αἰγιαλός.

Εἰς τινεσ ξανοίξεν τόπον παρεχωμόνον, καὶ ἔρημον τελείως, ὀρίζεν ἐκεῖνον τὸν τόπον ὅταν γρή.

Περὶ τῆσ ἐν τῷ χωραφίῳ κατοικίας.

Νεαρά τῆ Κυρῆ Λέοντοσ λς'.

Ὅρίζομεν ἐκείνεσ ὅπῃ θέλεν καὶ κτίσεν καινέργια ἀνήτια εἰς χωράφια, εἰ μὲν εἶναι τόπος πολὺσ ἕως ἔ καὶ ρίψη δύο φοραῖσ με τῷ σαῖταν, τόσον καὶ ἀπέχου τὰ σωόρα ἢ γειτόνων· εἰ δὲ καὶ δού δίδη χέρι διὰ τὸ σκόν τῆ τόπε, τὸσῶτον καὶ μετρήται τὸ διάστημα τῆ τόπου, ἕως καὶ φθάση ἢ σαῖτα κἄν μίαν φορά· ἔξω δὲ τῆ τὸσῶτε διαστήματος ὅπῃ ὀρίσαμεν, καὶ μὲν ἔχη κανεῖσ ἔξασίαν καὶ κτίζει ἀνήτια καινούργια εἰς τὸ χωράφι τε.

Αὕτη ἢ Νεαρά ἀρμόζει καὶ εἰς τὸν περὶ νομῆσ, καὶ δεσποτείας τίτλον.

Τῆ

Τῆ αὐτῆ Νεαρά, μς'.

Ὅταν εἶναι δύο χωράφια σιμῶ εἶνα τῆ ἄλλε, τὸ εἶνα εἰς τόπον ἐπιλόον, καὶ τὸ ἄλλο εἰς χαμηλότερον, καὶ τύχη καὶ ξεπέση, καὶ ξεκοπή μερικῆ γῆ με φυτὰ, ἢ καὶ χωρὶσ φυτὰ ἀπὸ τὸ ἀπάνω χωράφι, καὶ κατέβη, καὶ παραχῶσει τὸν τόπον τῆ κάτω χωραφίε, καὶ μὲν ἔχη ἀπλῶσ ἀδειαν ἔτε ὁ Οἰκοκύρησ τῆ κάτω χωραφίε καὶ ἔξασιάση τῷ γῆν ὅπῃ ἔξεκόπη ὡσ ἐδικλῶτε, ἔσῶντασ καὶ εἶναι εἰς τὰ σωόρα τε, ἀλλ' ἔτε ὁ Οἰκοκύρησ τῆ ἐπάνω χωραφίε ὅπῃ ἔξεκόπη ὁ τόπος τε, ἔχει ἀδειαν καὶ φιλονεικῆ πῶσ καὶ ἔξασιάση τὰ σωόρα ἐκεῖνα ὅπου ἐδέχθησαν τὴν γῆν ὅπῃ ἔξεκόπη, ἀλλὰ ὁ Οἰκοκύρησ τῆ κάτω χωραφίε καὶ δίδη θέλημα τοῦ Οἰκοκύρη τῆ ἐπάνω χωραφίε, ὅτι αὐ θέλη καὶ λάβη τὴν γῆν ὅπῃ ἔξεκόπη, κἄν τε με φυτὰ εἶναι, κἄν τε χωρὶσ φυτὰ, καὶ τὴν κτεβάση εἰς τὸν τόπον τε· ἐκεῖνος δὲ πάλιν καὶ διαλέξη ἀπὸ τὰ δύο εἶνα, ἢ καὶ πάρη τὴν γῆν καὶ τὴν ἔξασιάση καθῶσ τὴν ὀρίζεν ἔξ ἀρχῆσ, ἢ αὐ δού ἢμπορη καὶ τὴν συκῶση, καὶ λείπη παντελῶσ καὶ ἀπὸ τὴν γῆν ὅπῃ ἔξεκόπη, καὶ ἀπὸ τὰ σωόρα ἐκεῖνα ὅπῃ τὴν ἐδέχθησαν, καὶ καὶ μὴ πειράση ἐκεῖνον ὅπῃ ἐδέχθη τὴν κεκομμῶν γῆν. Τὰ αὐτὰ καὶ ἐπὶ σπητίων ὅπῃ καὶ εἶναι σιμῶ εἶνα τῆ ἄλλε, τὸ εἶνα ἐπιλόότερον, καὶ τὸ ἄλλο χαμηλότερον.

Τ Ι Τ Λ Ο Σ Ε'.

Περὶ Ἀγκαρειῶν, Δοσιμῶτων Αὐθουτικῶν, καὶ Κεμερκίε.

Ἀπὸ τὰσ ἀγκαρείασ ἄλλαι μὲν βαῖονται εἰς πρόσωπον, καὶ καλῶνται προσωπικῆ, ὡσ ὅταν τισ κάμη ἀγκαρείαν, ἢ ἄλλω κάμησαν δουλειαν Αὐθουτικῷ ἀπατόσ τε· ἄλλαι δὲ βαῖονται εἰς τὰ κῆματα τὰ λεγόμενα μέλκια, καὶ εἰς τὰσ ἔσιασ, τὸν πλετόν δηλαδῆ καὶ ὑπάρχοντα, καὶ καλῶνται ἔσιακαί. Αὐταὶ δὲ αἱ ἔσιακαί εἶναι καὶ σερεώτερα· αἱ δὲ προσωπικῆ μεταλλάσσονται δλοκάτερα· διότι ὅταν λείψη τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο, ἢ ἀφανισθῆ, καὶ χαθῆ τελείως, τότε ἀπολείπονται καὶ αὐταί.

Δού ἢμπορεῖ τινὰσ καὶ δώση χῆματα διὰ ἀγκαρείαν, ὡσαν ὅταν τινὰσ διὰ τῷ Αὐθουτικῷ ἀγκαρείαν, καὶ δουλείαν ὅπῃ ἐνέχεται, δοκιμάζει καὶ δώση χῆματα καὶ ἐλδθερωθῆ· καὶ τῶτο γίνεται ὅταν ἔχη κανεῖσ ἐπάνω τε σωματικῶ δουλείαν, καὶ ὄχι χρηματικῶ.

Εἰς ἐκεῖνον ὅπῃ ἔχη ἀγκαρείαν ἐπιτίθεται καὶ τιμῆ, δηλαδῆ δίδει καὶ δόσιμον Αὐθουτικόν· ἐκεῖνος δὲ ὅπῃ δίδει ἔξ ἀρχῆσ δόσιμον Αὐθουτικόν, δού τῆ ἐπαναβαίνει ἀγκαρεία.

Περὶ Ἐκκλησίασ.

Ἡ Ἐκκλησία δού κάμη ἀγκαρείαν, παρέξ μόνον εἰς ἀνακαίνωσιν γεφυρίου, καὶ εἰς σρῶσιν στρατίεσ, χρεωστῆ δὲ καὶ ἀγκαρείασ ἐν καιρῷ στρατοπέδου, ὅταν σιμῶζονται τὰ στρατόματα καὶ πηγαίνεν εἰς πόλεμον,

μον, εἰς ταῦτα καὶ τὰ ὀφθίμια, καὶ ἀπύτια ἀγκαρδύονται, καὶ ἄς παραγκαρδύονται.

Οἱ Κληρικοί τῆς Ἐπισκοπῆς ἀπὸ μὲν τῆς προσωπικῶν ἀγκαρειῶν διγαίνου, ἀπὸ δὲ τῆς χρηματικῶν δεῦν διγαίνου.

Εἰς τὸν λιμεῖνα, καὶ εἰς τὸ νεραγῶγιον τὸ Αὐθουτικόν, καὶ εἰς ἀνακαίνωσιν τῆς πιχῶν τῆς Κάστρου, ὅλοι ἄς ὑπηρετῶν, καὶ ἄς μὴν διγαίνου ἀπὸ αὐτῆς.

Ἐκεῖνος ὅπῃ ἔχει εἰς. παιδιά ἐλευθερεῖται ἀπὸ ὅλας τῆς ἀγκαρειῆς.

Οἱ Φαρμάδες ἄς μὴ δελοῦσιν καμμίαν ἀγκαρειῆν, ἔτε αὐτοῖ, ἔτε τὰ ζωᾶ αὐτῶν, διὰ τὰ μὴν ἐμποδίζονται ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῆς Φαρμῆς.

Ἐκεῖνοι ὅπῃ δελοῦσιν τὰ ἄρματα, Ἀρχιατροῖ, Διδάσκαλοι τῆς γραμμάτων, καὶ τῆς ζωγράφων, ἐλευθεροὶ εἶναι ἀπὸ τῆς ἀγκαρειῆς.

Ἡ ἐλευθερία ὅπῃ δίδεται εἰς πρόσωπα, δεῦν διαβαίνει εἰς κληρονομίαν· εἰ δὲ εἰς γένος δοθῆ δεῦν ἀρμόζει εἰς θηλυκὰ παιδιά, κατὰ δὲ τὴν Νεαραν ἀρμόζει καὶ αὐτὴ εἰς τὰ θηλυκὰ παιδιά.

Τὰ Αὐθουτικὰ δοσίματα, τὰ χωράφια χρεωσῶν, καὶ ὅχι τὰ πρόσωπα.

Τὰ Αὐθουτικὰ δοσίματα δεῦν εἶναι εἰς τὰ πρόσωπα, ἀλλὰ εἰς τὰ πράγματα, καὶ πρέπει τὰ ἀπεδάξῃ ὁ Ἄρχων τῆς Ἐπαρχίας, διὰ τὰ μὴ πληρώνη διὰ πράγματα ὅπῃ δεῦν δεῖξει τὰ τρώγη.

Περὶ τῆς κοπιόντων Λίδας.

Εἰς τινὲς κόπτην λίθας εἰς τόπον ἰδιωτικόν, τὰ δίδου δέκατον τῆς Αὐθουτείας, καὶ τοῦ Οἰκοκύρη, καὶ οἱ λίθοι τὰ εἶναι ἐδικοί τους.

Εἰς κάθε χρόνον ἰζ'. κεράτια τὰ δίδου κάθε ἀνθρώπος Χρυσολέκτης, ὅχι μόνον ἐκεῖνοι ὅπῃ συλλέγου τὸ χρυσίον εἰς τὰ μέρη τῆς Μαύρης Θαλάσσης, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι ὅπῃ συλλέγου εἰς τὴν Ἀνατολίαν.

Κάθε ἀνθρώπος ὅπῃ πληρῶνει δόσιμον Αὐθουτικόν, εἰς ἔχῃ ἀποδείξει ἀπὸ τρεῖς χρόνους πῶς ἐπλήρωσε, τὰ μὴν ἐξετάζεται διὰ τῆς προαπερασμένης χρόνους.

Ἐκεῖνος ὅπου στρατεύθῃ κ'. χρόνους, ἐλευθερεῖται ἀπὸ τῆς ἀγκαρειῆς.

Δοσίματα Αὐθουτικὰ, ὡσαῦν περάσῃν μ'. χρόνοι, δεῦν ἀποφασίζεται κανεῖς πλέον τὰ τὰ δῶση.

Ὅλοι χρεωσῶσι τὰ πληρῶναι κεμέρη.

Περὶ Πρεσβυτῶν.

Οἱ Ἀποκλειστέοι τῆς ξένων ἐθνῶν, ὅσα φέρου ὅταν ἔρχονται, εἰ μὲν ἀπὸ τὰ μέρη αὐτῶν τὰ ἤφεραν εἰς τῆς Ῥωμαίους, τὰ μὴ κεμερλιάζονται· εἰ δὲ ἀπὸ τῆς Ῥωμαίας βασιλεύου, τὰ τὰ πιγαίνου εἰς τὸν τόπον τῆς, τὰ μὴ κεμερλιάζονται.

Ὅσοι κρύπτου ἀπὸ τὸ Κεμέρη.

Ὅταν περάσῃν πέντε χρόνοι, πλέον δεῦν ζητεῖ ὁ Αὐθουτικὸς Κεμερλιάρης τὸ κεμέρη ὅπῃ τὰ κρύψῃ κανεῖς, ἀλλ' ἔτε ἄποπότερα ἀπὸ τῆς πέν-

πέντε χρόνους εἰς δεῦν φαίνεται τὸ παράγμα, μήτε κατὰ δόλον κρύπτεται, ἀλλὰ ἀπὸ τύχη, ἐχάθη.

Ἐκεῖνος ὅπῃ κατὰ πλάνην, καὶ ὅχι κατὰ δόλον ἄρεθῆ πῶς ἐκρυψε τὸ παράγμα ἀπὸ τὸ κεμέρη, τὰ πληρώνη διπλὸν τὸ κεμέρη· ἐκεῖνος δὲ ὅπῃ κρύφῃ με δόλον διὰ τὰ μὴ δῶση κεμέρη, τὰ χάνῃ ὅλον τὸ φορτίον, ἀπὸ μαρτυρηθῆ.

ΤΙΤΛΟΣ 5'.

Περὶ Πραγμάτων ὅπῃ διγάζου ἀπὸ τῆς θάλασσαν.

Εἰς χρυσίον, ἢ ἀσίμι, ἢ ἄλλο τίποτε διγαλθῆ ἀπὸ τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης ἀπὸ οὐκ ὀργῆς, τὰ πέρη τὸ ἥμισυ ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ διγάλλει, διὰ τὸν κίνδυνον τῆς βυθῆ· ἐκεῖνα δὲ ὅπῃ ρίπτονται μίαν πηχυ ἔξω ἀπὸ τῆς θάλασσαν, τὰ λαμβάνῃ ἐκεῖνος ὅπῃ τὰ δέσκει ἀπὸ τὰ δέκα μερτικὰ τὸ σῶα ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπῃ γλυτώσει.

Ἐκεῖνοι ὅπῃ δέχονται σιτάρι τὰ λαμβάνου ἀπὸ τὰ πωλυτὰ μερτικὰ τὸ σῶα, ἀπὸ δὲ τὸ κρασί καὶ τὸ λάδι, ἀπὸ τὰ εἴκοσι τὸ ἕνα, ἀπὸ δὲ τὸ κειθάρι ἀπὸ τὰ σαράντα τὸ σῶα· οἱ δὲ Ἀρμένιοι ὑποδέκται καὶ ἀπὸ κειθάρι καὶ ἀπὸ σιτάρι, εἰς τὰ σαράντα, ἕνα τὰ πέρη· ἀπὸ δὲ τὸ κρασί, καὶ λάδι εἰς τὰ δεκαπέντε, ἕνα τὰ πέρη.

Περὶ Εὐρέσεως Θησαυρῶν.

Εἰς ὁ Δεῖλος με, ἢ ὁ Υἱός με εὐρη θησαυρὸν εἰς ξένον χωράφι, μέρος τί λαμβάνω. εἰ δὲ εἰς τὸ ἐδικόν με χωράφι, ὅλος ἐδικός με εἶναι.

Εἰς εἰς τὸ χωράφι ὅπῃ τὰ με δοθῆ ἀμανέτι, ἢ εἰς τὸ ὀσπῆτι εὐρω θησαυρὸν, μέρος δίδω τῆς Οἰκοκύρη, τὸ δὲ λοιπὸν ἔτε εἰς λαβῶ τὸ χρέος τὸ δίδω, ἀλλὰ μένει ἐδικόν με.

Εἰς εἰς Αὐθουτικὸν τόπον, ἢ Βασιλικόν, ἢ ὅπῃ τὰ εἶναι ξεχωρισμένος εἰς παφῶν, ἢ εἰς μνημεῖον, ἄρεθῆ θησαυρὸς, τὸ ἥμισυ πύττει τῆς Αὐθουτείας· καὶ εἴτις κρύψῃ τὸ μέρος ὅπῃ πύττει τῆς Αὐθουτείας, τὰ δίδου ὅλον τὸν θησαυρὸν. κανεῖς δὲν ἀναγκάζεται τὰ δεῖξῃ τὸν θησαυρὸν ὅπῃ εὐρη, μόνον εἰς πύττει μέρος ἐξ αὐτῆς τῆς Αὐθουτείας.

Περὶ τῆς Κερσούματων.

Ἐκεῖνοι ὅπῃ νικήσου εἰς τὸν πόλεμον, τὰ κέρση ὅπῃ ἄρεθῆ, καθὼς εἶναι σιωπῆσια, τὸ ἕκτον μέρος μόνον τὰ λαμβάνῃ ἢ Αὐθουτεία, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τὰ μοιράζου ὅλοι ἐξ ἴσου οἱ Ἄρχοντες, καὶ ἀρχόμενοι· διότι φθάνει τῆς Ἄρχοντας ὅπῃ ἀγαθίσει ὁ μισθός τῆς· εἰ δὲ ἄρεθῶσι τινὲς ἀπὸ τῆς Ἄρχοντας ὅπῃ ἔκαμαν μεγάλας ἀνδραγαθίας, ὁ Στρατηγὸς ἀπὸ τὸ μέρος ὅπῃ εἶπαμεν τῆς Αὐθουτείας τὰ τῆς φιλοτιμῆς, καὶ κατὰ τὸ μερτικόν ὅπῃ λάβου ἐκεῖνοι ὅπῃ δέσκεινται εἰς τὸν πόλεμον, τὰ λαμβάνῃ καὶ ἐκεῖνος ὅπῃ ἀφίσου εἰς τὴν ῥάχην διὰ βίβλαν, καὶ φύλαξιν.

Τ Ι Τ Λ Ο Σ Ζ'.

Περὶ Ξεσυλαβίας.

Εκεῖνοι ὅπῃ εἶναι ἀρματοῦχοι, καὶ νικητῶν, καὶ παραδώσεν τῷ λόγῳ τῶν εἰς τὰς ἐχθρὰς, δὲν ἔχεν δίκαιον Ξεσυλαβίας, τῆς δὲ Ξεσυλαβίας τὸ δίκαιον εἶναι νὰ τὸν ἐξαγοράσεν, καὶ νὰ τὸν φέρην εἰς τὴν πρῶτον τιμῶν, καὶ νὰ τῷ δώσεν καὶ τὰ πράγματα τῶν· καὶ ἐκεῖνος ὅπῃ φεληματικῶς πηγαίνει εἰς τὰς ἐχθρὰς, καὶ πιάνεται, δὲν ἔχει δίκαιον Ξεσυλαβίας. Αὐτόμελος εἶναι ὅχι μόνον ἐκεῖνος ὅπῃ εἰς τὸν καιρὸν τῆς πολέμου πηγαίνει, καὶ προσκυνεῖ εἰς τὰς ἐχθρὰς, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος ὅπῃ εἰς καιρὸν εἰρηνικὸν, εἰς ἔθνος ὁποῦ δὲν ἔχει φιλίαν μετ' ἐμᾶς φύγη καὶ πηγαίνει.

Τὸν στρατιώτην ὅπῃ νὰ τὸν πιάσεν εἰς τὸν πόλεμον δυνατὸν, νὰ τὸν Ξεσυλαβώσεν, ἐκεῖνον ὅμως δὲν εἶναι δίκαιον νὰ τὸν ἐξαγοράσῃ ἢ Αὐθουτεία.

Μερικὰ τῶ παρόντος ζ'. Τίτλος ἐβάλλθησαν εἰς τὸν ἰα'. καὶ ζῆτει ἐκεῖ.

Τ Ι Τ Λ Ο Σ Η'.

Περὶ Υἱοθεσίας, ἐν ᾧ καὶ περὶ Εὐνέχων, καὶ Γυναικῶν.

Οἱ Εὐνέχοι εἰς θεσίν τινὰ δὲν λαμβάνουσι, ἐπειδὴ ἔτε παιδία δύνονται νὰ κάμνουν· οἱ δὲ Σπάδωνες δηλαδὴ ἐκεῖνοι ὅπῃ ἀπὸ κάμνους συμβεβηκός, ἢ ἀσθενείαν γίνονται Εὐνέχοι, πέρνουν, ἐπειδὴ οἱ τοῖσδε ἔχουν ἐλπίδας νὰ ἰατροῦθουσι ἀπὸ τῆς ἀσθενείας, νὰ κάμνουν παιδία.

Διότι οἱ Εὐνέχοι ἄλλοι μὲν λέγονται σπάδωνες, ἕτεροι δὲ φλιβίαι, καὶ ἄλλοι κωνσράτοι· καὶ σπάδωνες μὲν εἶναι ὅσοι διά τινος πάθους, καὶ ἀσθενείας, ἢ ἀπὸ ψυχρᾶς ἐβλάβησαν τὰ παιδογομῶρια αὐτῶν, καὶ δὲν δύνονται νὰ κάμνουν παιδία· φλιβίαι δὲ λέγονται ἐκεῖνοι ὅπῃ ὑπὸ τῆς τροφῆς, ἢ τῆς μητρὸς αὐτῶν ἔτυχαν καὶ ἐφλίβησαν, ἐσφίχθησαν δηλαδὴ, καὶ ἐξελλίθησαν τὰ ἀρχιδιάτῃς· κωνσράτοι δὲ λέγονται ἐκεῖνοι ὅπῃ κόψαν τὰ ἀρχιδιάτῃς, καὶ τὸν καυλὸν ἀπὸ τῆς ῥίζης.

Περὶ Γυναικῶν.

Γυνὴ ἔτε μὲν Αὐθουτικῶν προσαγῶν, ἔτε μὲν Βασιλικῶν δυνάμιν δύνεται νὰ κάμῃ Υἱὸν θετὸν· διότι ἡ Υἱοθεσία μᾶς δίδει νὰ ἔχωμεν τὸν θετὸν Υἱὸν εἰς τὴν ἑξουσίαν μας, ἢ δὲ Γυνὴ ἑξουσιάζει εἰς τὰ φυσικὰ τῆς παιδία· ὁ δὲ νόμος ἀκολουθεῖ τῇ φύσει. Πρεπόντως λοιπὸν δὲν εἶναι δίκαιον νὰ πάρῃ ἡ Γυνὴ Υἱὸν θετὸν, παρέξ μόνον αὐτὴν τύχη ἐκ φιλοτιμίας Βασιλέως, διὰ παρηγορίαν τῶν παιδίων τῆς, ὅπῃ ἀπέθαναν αὐτῶν θελήσῃ νὰ πάρῃ· εἰς τόσον ὅτι ἡ Γυνὴ ὅπῃ νὰ μὴ κάμῃ παιδία, ἔτε μὲν προσαγῶν Βασιλέως, ἢ ὀλισμὸν, ὀρίζει ὁ νόμος νὰ πάρῃ Υἱὸν θετὸν.

Η

Η δὲ ἰζ'. Νεαρὰ τῆ Βασιλέως Κυροῦ Λέοντος λέγει, ὅτι νὰ ἔχουν ἑξουσίαν νὰ Υἱοθετῶν καὶ οἱ Εὐνέχοι, καὶ αἱ Γυναῖκες, πάντε ἔχουν παιδία, πάντε δὲν ἔχουν, ἢ τὴν παρθενίαν ἐπρόκειναν· καὶ ὅχι μόνον ἀπὸ τὸν Βασιλέα νὰ πέρνουν ἑξουσίαν ἐκεῖνοι ὅπῃ θέλουν νὰ λάβουν Υἱὸς θετῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ καθεστῶτος Ἀρχοντα ὅπῃ νὰ δῦρίσκειται εἰς πᾶσαν Ἐπαρχίαν, καὶ Χώραν, καὶ ἑξουσιάζει.

Ἐκεῖνος ὅπῃ λαμβάνει τινὰ εἰς Υἱοθεσίαν, πρέπει νὰ εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπῃ λαμβάνεται, ἐπειδὴ πρὸς μίμησιν τῆς φύσεως λογίζεται· ἡ δὲ φύσις ζητεῖ νὰ εἶναι γεροντότερος ἀπὸ τὸν Υἱὸν ὁ Πατέρας· καὶ διὰ τῶτο πρέπει λοιπὸν νὰ ὑπερβαίνει ὁ Πατὴρ τὸν Υἱὸν χρόνος ἢ· διότι ἡ τοιαύτη ἡλικία λέγεται τελεία.

Δὲν δυνάται τινὰς νὰ Υἱοθετήσῃ τὸν Ἀνήλικον, παρέξ μόνον αὐτὸν εἶναι Συγγονῆς, ἢ αὐτὸν εἶχε μεγάλῳ φιλίαν, καὶ καλὴν μὲ τὸν Πατέρα τῶ.

Τ Ι Τ Λ Ο Σ Θ'.

Περὶ τῶν Προσφύγοντων εἰς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὰ σωῖρα τῆς Ἐκκλησίας τὰ ἕως ἐμπροσθεν ἀπὸ τὴν ἀγορὰν τὴν Αὐθουτικὴν, τῆσδε τὸ καθολικὸν παζάει, νὰ ἔχουσι τὸ ἀσφαλές ἐκεῖνοι ὅπῃ προσφύγουν, καὶ νὰ φυλάττωνται χωρὶς ἄρματα, καὶ νὰ μὴ ἔχη ἑξουσίαν τινὰς νὰ τὰς δολοφονήσῃ· εἰ δὲ καὶ φύγη σκλάβος μὲ ἄρματα, παρδούτῃς νὰ δολοφονεῖται, εἰ δὲ ἀντισέκεται, νὰ βιάζεται ὑπὸ μεγαλιτέρας δυνάμεως· εἰ δὲ πολεμῶντας κτυπηθῇ, καὶ ἀποθανῇ, αὐθουτος νὰ εἶναι ὁ Αὐθουτῆς αὐτῶ ὅπῃ ἐπῆγε καταπάνω τῶ.

Οὔτε εἰς ἀνδροφόνους, ἔτε εἰς μοιχὰς, ἔτε εἰς ἐκείνους ὅπῃ ἀρπάζουν παρθένους νὰ φυλάξῃς τὰς ὄρας τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ νὰ τὰς σύρῃς καὶ ἀπ' ἐκεῖ, καὶ νὰ τὰς παιδεύσῃς κατὰ τὰς νόμους, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῶν καλῶν εἶναι φύλαξις, καὶ τῶν ἀδικημένων, καὶ ὅχι τῶν ἀδικούντων.

Ἐκεῖνος ὅπῃ δολοφονεῖ ἀπὸ Ἐκκλησίαν τινὰ ὅπῃ προσφύγει ἐκεῖ, με ἐδικήν τε ἑξουσίαν, χωρὶς νὰ ἔλθῃ θέλημα ἀπὸ τὸν Κελητῆν, νὰ ραβδί-ζεται, νὰ κερδύεται, καὶ νὰ ἐξορίζεται.

Περὶ Προσώπων Δυνατῶ.

Η Βασιλικὴ Διάταξις ὀρίζει, ὅτι ἐκεῖνος ὅπῃ προσφύγει εἰς μεγάλα πρόσωπα διὰ νὰ δικαιωθῇ, νὰ ξεπούτῃ ἀπὸ τὸ δίκαιόν τε· καὶ ἐκεῖνος ὅπῃ δέχεται τινὰ διὰ προσασίαν, καὶ βοήθειαν, αὐτὸν καὶ Συγκλητικὸς εἶναι, καὶ κάμῃ ἔξω ἀπὸ τὰ διαπραγμῆνα, νὰ παιδεύεται.

Ἐάντις ἐκεῖ ὅπῃ δυνεῖζει τινὰ, ἢ ἄλλο τίποτε συνάλλαγμα κάμνει, ἀφίγη τὸ ἐδικόν τε ὄνομα, καὶ γράφει ἄλλῃ δυνατωτέρῳ προσώπῳ ὄνομα εἰς ἀσφάλειαν τῆς ὁμολογίας, ὀρίζει ἡ Βασιλικὴ διάταξις ὁ τοῖσδε ὅπῃ κάμνει τὴν τοιαύτην κατασκευὴν, νὰ ξεπούτῃ τῶ τοῖσδε χρέους, καὶ νὰ τὸ χάνῃ.

ΤΙ-

ΤΙΤΛΟΣ Γ'.

Περὶ Χρήσεως.

Εκείνα ὅπερ δίδονται διὰ κάμμιαν χρείαν, ἢ κινητὰ εἶναι, ἢ ἀκίνητα· καὶ χρεωσῆι ἐκεῖνος ὅπερ τὰ λαμβάνει, νὰ μὴ κάμη εἰς αὐτὰ δόλον, ἢ ἀμελείαν· εἰς ὅσα δὲ μήτε ἀμελήσῃ, μήτε κάμη τίποτε δόλον εἰς αὐτὰ, καὶ ἀπὸ κανένα συμβεβηκὸς γένῃ κάμμία ζημία εἰς αὐτὰ, εἰς τὸν Οἰκοκύριον ὅπερ ἔχει τὸ πρᾶγμα τρέχει ἢ ζημία, καὶ ὁ αὐτὸς Οἰκοκύριος σύρνει τὴν ζημίαν, καὶ ὅχι ἐκεῖνος ὅπερ ἐπῆρε τὸ πρᾶγμα διὰ τὴν χρείαν· εἰ δὲ ἐκεῖνος ὅπερ τὸ λάβῃ, συμφωνήσῃ, καὶ εἰπῆ μὲ τὸ σόματ, ὅτι καὶ ὅσα συνέβη κατὰ τύχην, αὐτὸς νὰ ἀποκρίνεται καὶ εἰς αὐτὰ, ἢ συμφωνία νικᾷ, καὶ ἀποφασίζεται ἐκεῖνος ὅπερ ἔκαμε τὴν συμφωνίαν, νὰ πληρώσῃ τὴν ζημίαν.

Ἐκεῖνος ὅπερ νὰ ζητήσῃ τίποτε ξένον πρᾶγμα διὰ κάμμιαν τε χρείαν, καὶ εἰπῆ πρὸς τὸν Οἰκοκύριον τὸ πρᾶγματος ἐκεῖνος, ὅτι διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τὴν δεῖνα τὸ θέλει, διὰ κάμμιαν δελείαν, καὶ ὑσπερον δὲν τὸν χρεωσῆι εἰς ἐκεῖνον τὴν ὑπηρεσίαν ὅπερ εἶπεν, ἀλλὰ εἰς ἄλλω, καὶ ὡς κλέπτῃς λογίζεται, καὶ ἂν τύχη καὶ συμβῆ τίποτε ζημία εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, διπλὴν νὰ τὴν πληρώσῃ. Τὴν αὐτὴν καταδίκην ἀποφασίζεται καὶ ἐκεῖνος ὅπερ νὰ λάβῃ ξένον ζῶον, νὰ πηγαίῃ εἰς τόπον ὅπερ νὰ εἶναι ἐκεῖ σιμὰ, καὶ αὐτὸς πηγαίνει εἰς ἄλλον τόπον μακρυώτερον.

Περὶ Ἀλόγου.

Εκείνος ὅπερ νὰ λάβῃ ἀπὸ κανένα, Ἄλογον μὲ ἀγῶγι, πῶς νὰ πηγαίῃ εἰς κάμμιαν χώραν μὲ τὸ ὄνομα, καὶ αὐτὸς περάσει τὴν χώραν ἐκεῖνον ὅπερ εἶπε, καὶ ὑπάγει παρέκει, εἴτι βλάβη γένῃ εἰς αὐτὸ ἕως θανάτου, αὐτὸς ἀποκρίνεται τὴν ζημίαν, καὶ ὁ Οἰκοκύριος τὸ Ἄλογον μένει ἀζήμιος· ὅμως ἂν τύχη βλάβη εἰς τὸ Ἄλογον, ἢ θάνατος ἕως τὸν τόπον ὅπερ εἶπεν ἐκεῖνος ὅπερ ἔλαβε τὸ Ἄλογον, ὁ Οἰκοκύριος τὸ Ἄλογον ζημιᾶται, καὶ ἐκεῖνος ὅπερ ἔλαβεν μένει ἀζήμιος, πᾶρες μόνον νὰ μὴν ἔγινεν ἢ βλάβη τὸ Ἄλογον, ἐξ ἀμελείας τε, ἢ ἐπιβελῆς.

Περὶ Χωραφίας.

Εκείνος ὅπερ ἔχει ἀπάνω τε ξένον χωράφι νὰ δελοῦν, ἀναγκάζεται νὰ τὸ γεωργῆ, διότι ἐδικοῖ τε εἶναι οἱ καρποὶ αὐτῶ, καὶ ὅσα δωᾶται νὰ λάβῃ ἀπ' αὐτό.

Ὅταν τις μόνον τὴν χῆσιν ἔχη τινὸς πρᾶγματος, νὰ τὸ δελοῦν, καὶ νὰ τὸ τρώγῃ μόνον, καὶ τὴν Αὐθεντείαν τὴν παραφυλάσῃ ἄλλω, ὁ ποιῆτος ὅσα καὶ ἂν δυνηθῆ ν' ἀποκτήσῃ ἀπὸ χῆσιν αὐτῶν ἢ πρᾶγμάτων, καὶ ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν, μόνον τὰ ἀναγκαῖα ἐξοδα εἰς σύσασιν, καὶ βελτίωσιν τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἐξοδιάζει, τὰ δὲ λοιπὰ ὅπερ περιωδῶν, ἔχει

ἔχει ἐξουσίαν νὰ τὰ δίδῃ ὅπερ θέλει, καὶ δὲν ἠμποροῦν οἱ Οἰκοκυραῖοι τῶν πραγμάτων νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ μὴ τὰ δίδῃ χωρὶς τὸ θέλημά τες.

Ἀπὸ τὰ ὅσα γίνονται εἰς τὸ χωράφι, μόνον τὰ ὅσα φθάσεν τὸν χρόνον ἐκεῖνον τὰ κρατεῖ ἐκεῖνος ὅπερ τὸ κυβερνᾷ, ἂν καὶ τ' ἄλλα ἐξοδιάζονται.

Ἐκεῖνος ὅπερ ἔχει ξένον σπητι ἀπάνω τε, καὶ κατοικεῖ μέσα μόνον, τὰ κεραμίδια τῶ σπητίε χρεωσῆι νὰ μεταλλάξῃ μὲ ἐδικὰ τε ἐξοδα· εἰ δὲ καὶ ἐξοδιάσῃ ἄλλο τίποτε περιωότερον εἰς τὴν διόρθωσιν τῶ σπητίε, νὰ τὸ πέρῃ ἀπὸ τὸν Οἰκοκύριον τῶ σπητίε.

Ἡ χῆσις ἢ καρπῶν τῆς Πόλεως μετὰ ἑκατὸν χρόνος σβέννυται, ὡς ὁ μακροχρόνιος ἄνθρωπος.

Ἐὰν μὲ δώσῃ τινὰς πρόβατα νὰ τὰ ἐπιτρῶ, ἕτε τὸ γάλα τες, οὔτε τὰ ἀρνία τες, ἕτε τὸ μαλί τες συγχαρῆμαι νὰ πέρῃ, ἐπειδὴ αὐτὰ εἶναι οἱ καρποὶ αὐτῶ, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸτο ἔχω δίκαιον ἀπὸ τὴν κυβερνήσιν ἢ προβάτων, νὰ τὰ βάνω εἰς τὸ χωράφι νὰ τὸ κοπρίξῃ· ἢ δὲ κόπρος τῶν προβάτων κάμει τὸ χωράφι χλοερὸν, καὶ καρπερόν.

Περὶ Ἐκποιήσεως.

Εὰν ἔχη τινὰς πρᾶγμα ἀπάνω τε νὰ τὸ δελοῦν, καὶ νὰ τὸ τρώγῃ, καὶ νὰ θελήσῃ ὁ Οἰκοκύριος νὰ τὸ πάρῃ, ἀποφασίζεται ὁ Οἰκοκύριος νὰ δίδῃ ἐκεῖνος ὅπερ τὸ ἐδέλοτο τὸ τρίτον τῆς τιμῆς· καὶ χωράφι ὅπερ νὰ τὸ γεωργῆ, καὶ νὰ τὸ ἔχη ἄλλος, καὶ ἄλλος νὰ τὸ ὀρίξῃ, καὶ ἀρεθῆ ξένον, καὶ θελοῦν νὰ τὸ ἀγοράσῃ, αὐ θελήσῃ καὶ οἱ δύο εἴτε νὰ δώσῃ τὴν τιμὴν τῶ χωραφίε, καὶ νὰ τὸ ἔχουν πάλιν, τότε ἐκεῖνος μὲν ὅπερ τὸ δελοῦν, δίδει τὴν τρίτην τιμὴν τῶ χωραφίε, καὶ ἐκεῖνος ὅπου τὸ ὀρίξῃ δίδει τὰ δύο μερτικὰ, καὶ μοιράζουν τῶ καρπῶ εἰς τὴν μέσῃ. Τὸτο δὲ ὁ Μάγιστρος ἔλεγεν εἰς ἐκεῖνος ὅπερ ἔχουν τὴν χῆσιν παντοτεινῶν, καὶ νὰ τὸ δελοῦν παντοτεινὰ, ὡς αἱ Ἐκκλησίαι, καὶ Ἱεροὶ Οἰκοί, ἀμὴ ἐκεῖνοι ὅπερ ἔχον χρονικῶς, ἀλλῶς.

Τέλειος Χρόνος τῆς χῆσεως εἶναι ὅπερ νὰ δώσῃ τινὰς πρᾶγμα τινὸς νὰ τὸ δελοῦν συνεχῶς, ἕως λ'. Χρόνος, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ πάρῃ εἰς τῶ μεταξὺ Χρόνος ἀπ' ἐκεῖνον, καὶ νὰ τὸ δώσῃ ἄλλον ἄριστον ἀπεράσῃ οἱ λ'. Χρόνοι τῆς ἡλικίας τῶ ἀνθρώπου· διατὶ εἰ μὲν κατ' ὑπόθεσιν, καὶ τὸ δελοῦν ἄνω Χρόνος, ἢ τρεῖς Χρόνος, ἢ τεσσάρων, καὶ αὐτὸς εἶναι ἢ εἴκοσι, ἢ εἰκοσιονεὴ, εἰς τῶ τελευταίον Χρόνος τε ψφίζεται ἢ χῆσις· εἰ δὲ καὶ ἀπεράσῃ οἱ τεσσάρων Χρόνοι τῆς ἡλικίας τε, καὶ θελήσῃ νὰ τὸ μεταδώσῃ ἐκ δούτερος, ἢ χῆσις ψφίζεται ἕως τῶ ξ'. Χρόνος, καὶ ὅσων Χρόνων καὶ αὐ εἶναι ὁ ἀνθρώπος, ἐκεῖνο ὅπερ λείπει ἕως τῶ λ'. Χρόνος τὸ πέρῃ, αὐ τύχη καὶ εἶναι τεσσαράκοντα Χρόνων, ἕως τῶ κ'. Χρόνων τὴν χῆσιν τὴν πέρῃ, καὶ καθεξῆς ὁμοίως· εἰ δὲ εἰς τῶ ξ'. Χρόνος τὸ δώσῃ νὰ τὸ δελοῦν, ἕως ε'. Χρόνος τὸ λαμβάνει. Ταῦτα δὲ τὰ ἐπῆρον ὁ Πατερίκιος ἀπὸ τὸν νόμον τῶ Φαλκιδίε, εἰς τὸν ὅποιον δίδονται πλατύτερον τὰ τοιαῦτα.

Περὶ Ὑποβόλης.

Τὸ δὲ παλαιότερον

Κάποια Γυνὴ ἐδικαιώθη ἔσονται νὰ μὴ δώτερου ἢ ἀνδρὸς, νὰ πάρῃ κατὰ χρῆσιν τὸ Ὑπόβολον, ἢ γὰρ μοῖραν ἀπὸ τῶν ὑπάρχοντα τῷ ἀνδρὸς τῆς, λίτρας χρυσίαι κέ. μὴ ἔχουσα δὲ ἐγγυητὰς νὰ δώσῃ, πῶς νὰ τὸν φυλάσῃ τῷ ὕδατος, ἐπαρόκεινε νὰ πάρῃ τὴν ἀποτίμησιν τῆς χρήσεως τῶν κέ. λιτρῶν, καὶ ἐσέρχῃ καὶ ἐπειδὴ ὄρεθι μ'. Χρόνων ἢ Γυνή, ἔλαβε κατὰ τὸν νόμον τὸ γ'. πῶν κέ. λιτρῶν, λίτρας ἢ. καὶ φλωρία κδ'. διότι ὅταν εἶναι λ'. Χρόνων, λαμβάνει τὸ ἡμισυ· αὕτη δὲ διὰ νὰ εἶναι μ'. Χρόνων, διὰ τὰς λ'. ὅπῃ ἐπερίσσευσαν ἀπὸ τὰς λ'. τῆς ἐκράτισε τὸ γ'. ἢ γουν λίτρας δ'. καὶ φλωρία ιβ'. καὶ ἔλαβεν ὡς εἴπομεν λίτρας ἢ. καὶ φλωρία κδ'.

Καὶ πάλιν ἄλλη Γυνὴ ν'. Χρόνων, καὶ λαβῆσα χρῆσιν λίτρας δ'. ἠθέλησε νὰ λάβῃ τὴν ἀποτίμησιν τῆς χρήσεως, καὶ τῆς ἐδόθη τὸ γ'. πῶ ἡμίσεως, τετέσι τῶν δύο λιτρῶν, ἔσονται νὰ ἦτον ν'. Χρόνων, φλωρία μ'. ἢ γουν Χρόνων λ'. χρῆσις.

Τ Ι Τ Λ Ο Σ Ι Α'.

Περὶ τῶν Πλεόντων τῶν Θάλασσαν.

Πάντα τὰ πῶν Ναυτῶν, καὶ ὅσα κρίνονται εἰς τὴν Θάλασσαν, κατὰ τὸν νόμον τῆς Ῥόδου ἀποφασίζονται, καὶ μὲ τὰς Ῥοδίαι νόμους κρίνονται, ὅταν δὲν εἴσκηται ἄλλος νόμος ὅπῃ νὰ ἐναντιῆται τὰς νόμους τῆς Ῥόδου· διότι οἱ νόμοι τῆς Ῥόδου εἶναι παλαιότεροι ἀπὸ τὰς Ναυτικὰς Νόμους.

Οἱ Ναῦται ὅπῃ νὰ ἀποτολμήσουν νὰ σέβουν εἰς τὴν Θάλασσαν χωρὶς Κυβερνήτη· ὁμοίως καὶ ἐκεῖνοι ὅπῃ νὰ σέβουν μὲ Ναῦλον χωρὶς Κυβερνήτην νὰ περάσουν Θάλασσαν, εἰὰν κινδυνόσῃ τὸ Καράβι, ἢ παντελῶς τζακισθῇ, καταδικάζονται καὶ ἐκεῖνοι ὅπῃ ἦσαν μὲ τὸν Ναῦλον, ὡσαύτῃ ὅπῃ ἐκαταφρόνησαν τὴν σωτηρίαν, καὶ τὴν ζωὴν τῶν· καὶ οἱ Ναῦται ὡσαύτῃ ὅπῃ ἐκαταφρόνησαν καὶ τὴν ἐδικλῶ τῆς σωτηρίαν, καὶ ἐκείνων ὅπῃ ἔχον μὲ Ναῦλον, καὶ δὲν ἐπῆραν Κυβερνήτην μὲ λόγους. Τινὲς δὲ πὺς Ναύτας εἰς τέτα τὰς ἀπολύειν ἀθώως ἀπὸ τῶν καταδίκων, καὶ λέγουσιν ὅτι μόνοι ἐκεῖνοι ὅπῃ ἐπόλησαν, καὶ ἐσέβησαν μέσα εἰς τὴν Θάλασσαν μὲ Ναῦλον, ἐκεῖνοι νὰ παιδεύωνται.

Καίτιον, ἢ ἄλλο κἀνείνα Καράβιον εἰὰν προσκρέσῃ ἄλλο Καίτι, καὶ τὸ βυθίσῃ, εἰ μὲν καὶ εἶναι πολλὴ βία τῷ ἀνέμῳ, καὶ φαίνεται ἀπὸ τέτα, ὅτι ἔτε ἀπὸ κακίας, ἔτε ἀπὸ ἀμελείας τῶν Κυβερνήτη, καὶ τῶν Ναυτῶν ὅπῃ ἦσαν εἰς τὸ Καράβι ὅπῃ ἐγλύτωσαν, ἐβυθίσθη τὸ ἄλλο ὅπῃ ἐχάθη, δὲν παιδεύονται ἔτε ὁ Κυβερνήτης, ἔτε οἱ Ναῦται· εἰ δὲ καὶ ἢ βία τῷ ἀνέμῳ δὲν ἦτον πολλή, καὶ δύναται νὰ λογιθῆν εἰς αἰτίαν τῆς ἀπώλειας, καὶ τῶν βυθισμῶν τῶν ἄλλων Καραβίων, τότε παιδεύονται καὶ ὁ Κυβερνήτης, καὶ ὁ Πρωτός, καὶ οἱ Ναῦται.

Ο

Ὁ Ναύκληρος ὅπῃ νὰ δεχθῇ τίποτε μὲ τὸ θέλημά τε, ἀναγκάζεται νὰ τὸ ἀποκαταστήσῃ, καὶ νὰ τὸ δώσῃ· εἰ δὲ εἴς ἀρχῆς δὲν ἠθέλε νὰ τὸ δεχθῇ, δὲν δύναται κανεὶς νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ λάβῃ, ἢ νὰ δεχθῇ τίποτε.

Οἱ Καραβοκυροὶ εἰς τὰ συναλλάγματα τῶν Ναυτῶν, εἰς ὅσα πελοῦν, καὶ ἀγοράζουσι οἱ Ναῦται, δὲν ἀποκρίνονται, εἰς δὲ τὰ σφάλματα αὐτῶν ἀποκρίνονται.

Πισικὸς λέγεται ἐκεῖνος ὅπῃ τὸν ἐμπιστεύθῃν εἰς τίποτε πράγματα, καὶ διὰ τῆτο καὶ ἐκεῖνον ὅπῃ νὰ κρίνῃν ἀξιοπίστον εἰς φύλαξιν Καραβίου, τὸν λέγουσι πισικὸν τῶν Καραβίων.

Ἐκεῖνος ὅπῃ καταστήσῃ τὸν πισικὸν τῶν Καϊνίων, ἐκεῖνος ἀποκρίνεται εἰς ὅσα πταίσει ὁ πισικὸς.

Ὁ Καραβοκύρης ὅπῃ νὰ τὸν βάλῃ Γυναῖκα, εἰς ὅ,τι καὶ αὐτὴ σφάλῃ, αὐτὸς ἀποκρίνεται, καὶ ὄχι ἡ Γυναῖκα.

Εἰὰν ἀγοράσῃ κανεὶς Καράβι μὲ ὄλλω τῶν ἀρματωσίαν, τὴν ὁποίαν ἀρματωσίαν ὁ νόμος τῶν λέγει εἴσκηται, δὲν ἔχει δίκαιον ἀπὸ τῶν τοιαύτων συμβίβασιν νὰ πάρῃ καὶ τὴν βαρκοπέλαν, διότι δὲν συναρτμεῖται καὶ αὕτη μὲ τὴν ἀρματωσίαν.

Ἐχον εἴσκησαν οἱ Ναῦται, οἱ Κυνηγοὶ, καὶ οἱ Στρατιῶται, ὅταν πέσειν εἰς τίποτε βίαν, ἢ ἀνάγκην, καὶ νὰ μὴ δύωνται νὰ γλυτώσῃν ἀλλέως, νὰ κόψῃν τὰ σίδηρα ἄλλα Καραβίων νὰ φύγῃν διὰ νὰ γλυτώσῃν, ἢ νὰ χαλάσῃν ἀλλωνῶν κυνηγῶν ἐργαλεῖα. Ὅποιος δὲ κάμῃ τὸ ποιῆσαι χωρὶς ἀνάγκην, παιδεύεται, καὶ ἀναγκάζεται νὰ πληρώσῃ τὴν ζημίαν μόνῳ, αὐτὸν ὁμολογήσῃ τὴν ἀλήθειαν μὲ τὸ θέλημά τε, εἰ δὲ ἀρνηθῇ, νὰ τὴν πληρώσῃ διπλῶν.

Περὶ Συνεισφορᾶς Καραβίων.

Εἰὰν κινδυνόσῃ Καράβι εἰς τὴν Θάλασσαν, καὶ νὰ κάμῃ χύσιν, καὶ εἰτα κάμῃ συνεισφορὰν, ὅσα πράγματα χαθῆν, τιμῆνται εἰς τὴν τιμὴν ὅπῃ ἀγοράσθησαν, καὶ ὅσα γλυτώσῃν, τιμῶνται καθὼς δύωνται νὰ πηληθῆν, καὶ τῆτο γίνεται διὰ νὰ ὀλιγοσώσῃ καὶ ἢ ζημία, καὶ νὰ περισσώσῃ καὶ τὸ κέρδος, καὶ ἔττι νὰ ἀφελῆθῃν καὶ ἐκεῖνοι ὅπῃ ἔχασαν τὸ τίποτέστις, καὶ ἐκεῖνοι ὅπῃ τὰ ἐγλύτωσαν.

Εἰὰν κοπῇ κατάρτι διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν Καραβίων, τὴν ζημίαν τὴν πληρῶν ὅλοι ὅσοι εἴσκηονται εἰς τὸ Καράβι.

Εἰὰν ἀγοράσῃ ὁ Καραβοκύρης καινέργων ἀρματωσίαν τῶν Καραβίων, δὲν τῶν χρεώσῃν νὰ τῶν γυρίσῃν οἱ Ναῦται τίποτες διὰ συνεισφορᾶς.

Εἰὰν Ναύτης κτυπήσῃ τινὰ, καὶ νὰ τῶν δὴγάλῃ τὸ ὄμματι, ἢ νὰ τὸν σπᾶσῃ, πληρῶναι τὰ ἰατρικὰ, καὶ δίδει διὰ τὸν ὀφθαλμὸν μὲν φλωρία ιβ'. διὰ δὲ τὸ σπᾶσμα φλωρία δέκα.

Περὶ ἐμποδισμῶν Πλοίων.

Εἰὰν ἐμποδίσῃ κανεὶς Καράβιον, καὶ τύχῃ καὶ πάθῃ τίποτα ζημίαν τὸ Καράβι, ἢ καὶ ἢ ἄλλο τίποτε τοιῶτον, πληρῶναι τὴν ζημίαν ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἐμπόδισε.

Περὶ Συνεισφορᾶς ἐκεῖνων ὅπῃ κάρηναν χύσιν ἀπὸ τὰ Καράβια εἰς φαρτοῦνα.

Ἄνίσως διὰ τὰ ἐλαφρωθῆ τὸ Καίικι, ρίψαν τὸ φορτίον, ὅ,τι πρᾶγμα ἀπομείνη, ἢ αὐτὸ τὸ Καίικι ξετιμῆται μὲ ὅσον πρᾶγμα ἀπέμεινε, ἢ ἐμβαίνει εἰς τὴν συνεισφορὰν, ἔξω ἀπὸ τὰς ἀνθρώπους, ἢ ἀπὸ τὰ φαγάλα, ἢ τοὺς ζαῖρέ.

Εἰς τὴν συνεισφορὰν ὅσα ἐχάθησαν, ξετιμῶνται καθὼς ἀγοράσθησαν, καὶ ὅσα ἀπόμειναν, εἰς ἐκεῖνῳ τῷ τιμῆν ὅπῃ ἦτον δυνατὸν νὰ πεληθῶν.

Ὅταν διὰ βίαν ὁξ ἀνάγκης ρίπτονται πρᾶγματα ἀπὸ τὸ Καράβι εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἄλλοι τινὲς τὰ δὺγάλην, εἰ μὴν ἕως ὀκτὼ ἔργιας, πέρηνου τὰ μισά· εἰ δὲ τὰ δὺγάλου ἀπ' ἔξω ἀπὸ τῷ σερειᾶν, ἢ ἀπὸ τῷ θάλασσαν ὡς μίαν πῆχυν, τὸ δέκατον λαμβανῶν ἐκεῖνοι ὅπῃ τὰ γλυπῶσουν.

Ἐὰν κινδυνύσῃ Καράβιον εἰς τῷ θάλασσαν, καὶ δὺγάλη κινεῖς εἴτι ἢ αὐ' ἔχη, ἢ τὰ ρίψῃ εἰς τῷ θάλασσαν, δὸν γίνεται τὸ τοῖστον πρᾶγμα ἀδέαστον, πῶς τὸ ἔρριψεν εἰς τῷ θάλασσαν, ἀλλὰ πάλιν μύσει εἰς τῷ ὁξοσίαν ἐκεῖνε ὅπῃ τὸ εἶχε προπῆτερα· καὶ ἐὰν εὖγη ἀπὸ τῷ θάλασσαν εἰς τῷ ξηρᾶν, δυνάται νὰ τὸ ζητῆ ὁ ἴδιος Οἰκοκύρης· εἰ δὲ ἢ προφθάσῃ ἢ τὸ πάρει ἄλλος τινὰς προπῆτερα ἀπὸ τὸν Οἰκοκύρη, εἰ μὴν χωρὶς κινδύνε ἀποκτίσει τὸ τοῖστον πρᾶγμα, ἔχει ἀδειαν ὁ Οἰκοκύρης νὰ ζητῆ τὸ πρᾶγμά τε, ἢ νὰ τὸ πληρᾶνει εἴτι εἶναι δίκαιον διὰ τὸν κόπον τε, ἢ τὴν τιμῆν ὅπῃ τὸ ἀγόρασεν· εἰ δὲ ἐκινδυνύσῃ διὰ τὰ γλυπῶση τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, ἐκεῖνος ὅπῃ τὸ ἔχει, γίνεται τέλειος Οἰκοκύρης τὸ πρᾶγματος ἐκεῖνε, ὡσαύ ὅπῃ ἔβαλε τῷ ζωῶ τε διὰ ἐκεῖνο, καὶ ὁ πρότερος Οἰκοκύρης ἐκβάλλεται ἀπὸ τὴν δεσποτείαν.

Ἐὰν τζακιθῆ Καράβι μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχη Κυβερνήτην, ἀποκρίνεται ὁ Καραβοκύρης εἰς τὴν ζημίαν πῶν πραγμάτων.

Ἐὰν τζακιθῆ τὸ Καράβι, δίδει ὁ Καραβοκύρης τὰ ναῦλα ὅπῃ ἐπῆρε προπῆτερα ὀπίσω, ἔσωντας ὅπῃ δὸν τὰς ἐπῆγυν εἰς τὸν τόπον.

Ἐὰν Καραβοκύρης δὸν δυνάται νὰ σέβῃ εἰς λιμνία, καὶ δὺγάλη φορτίον καὶ τὸ βάλῃ εἰς ἄλλο Καράβι, ἢ τζακιθῆ ἐκεῖνο, ἀποκρίνεται ὁ Καραβοκύρης διὰ τὰ πρᾶγματα, ὅπῃ ἔβαλε μέσα, ἐὰν χωρὶς τὸ θέλημα ἐκεῖνων ὅπῃ τὰ εἶχαν τὰ ἔβαλον, ἢ ἔξω πῆς ὥρας, ἢ εἰς ἀχαμνὸν Καράβι· εἰ δὲ καὶ δὸν ἔκαμν ἀμέλειαν, δὸν παιδύεται.